

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Druk nr 2720

Warszawa, 23 marca 2004 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- Prawo o szkolnictwie wyższym.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania mojego stanowiska w toku prac nad projektem ustawy upoważniam Panią Jolantę Szymanek-Deresz Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Z poważaniem

(-) Aleksander Kwaśniewski

USTAWA

z dnia ..... 2004 r.

PRAWO O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM

Dział I. System szkolnictwa wyższego

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1

Ustawa reguluje:

- 1) rodzaje oraz zasady i tryb tworzenia, znoszenia, likwidacji i przekształcania szkół wyższych i ich związków,
- 2) zasady organizacji i funkcjonowania szkół wyższych, w szczególności zakres regulacji objętych statutem, zasady i tryb jego ustalania oraz zmiany, uprawnienia organów szkół wyższych oraz zasady i tryb ich powoływania i odwoływania,
- 3) zakres, formy i tryb sprawowania nadzoru nad szkołami wyższymi,
- 4) zasady przyznawania szkołom wyższym środków z budżetu Państwa,
- 5) zasady gospodarki finansowej szkół wyższych,
- 6) formy i tryb zatrudniania oraz status pracowników szkół wyższych,
- 7) formy studiów i inne formy kształcenia,
- 8) status studentów i doktorantów, status samorządu studentów i samorządu doktorantów oraz status organizacji studenckich i organizacji doktorantów,
- 9) zasady utrzymania porządku i bezpieczeństwa na terenie szkół wyższych,
- 10) kompetencje, zadania, tryb powoływania i organizację Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz Państwowej Komisji Akredytacyjnej,
- 11) zadania i tryb powoływania Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencji Rektorów Nieakademickich Szkół Polskich oraz Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2

1. Ustawę stosuje się do publicznych i niepublicznych szkół wyższych.
2. Ustawy nie stosuje się do szkół wyższych i wyższych seminariów duchownych prowadzonych przez Kościół Katolicki, z wyjątkiem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, a także do szkół wyższych i wyższych seminariów duchownych prowadzonych przez inne kościoły i związki wyznaniowe, chyba że ustawa lub umowa między Rządem a właściwymi władzami Kościoła Katolickiego lub właściwymi władzami innych kościołów i związków wyznaniowych stanowi inaczej.

Art. 3

1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:
  - 1) „uczelnia” – szkołę prowadzącą studia wyższe, utworzoną w sposób określony w ustawie,
  - 2) „założyciel uczelni niepublicznej” - osobę prawną lub osobę fizyczną, która utworzyła uczelnię,
  - 3) „uczelnia publiczna” - uczelnię utworzoną przez Państwo reprezentowane przez właściwy organ władzy lub administracji publicznej,
  - 4) „uczelnia niepubliczna” - uczelnię utworzoną przez osobę fizyczną lub osobę prawną nie będącą państwową ani samorządową osobą prawną,
  - 5) „studia wyższe” – studia prowadzone przez szkołę wyższą posiadającą uprawnienia do ich prowadzenia, kończące się uzyskaniem, odpowiedniego dla danego poziomu kształcenia, tytułu zawodowego, zwane dalej studiami,
  - 6) „tytuł zawodowy” - tytuł licencjata, inżyniera, magistra lub tytuł równorzędny,
  - 7) „studia licencjackie albo inżynierskie” - studia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności w określonym zakresie kształcenia, mogące przygotowywać do pracy w określonym zawodzie, kończące się uzyskaniem tytułu licencjata albo inżyniera,
  - 8) „studia magisterskie” - studia umożliwiające uzyskanie specjalistycznej wiedzy w określonym zakresie kształcenia, jak również przygotowujące do twórczej pracy w określonym zawodzie, kończące się uzyskaniem tytułu magistra lub równorzędnego,
  - 9) „studia doktoranckie” - studia przygotowujące do uzyskania stopnia naukowego doktora,

- 10) „student” – studenta studiów pierwszego lub drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich,
- 11) „doktorant” – studenta studiów doktoranckich, o których mowa w art. 179 ust. 1,
- 12) „studia podyplomowe” - forma kształcenia przeznaczona dla osób legitymujących się dyplomem ukończenia studiów wyższych,
- 13) „uczelnia akademicka” - uczelnię, w której przynajmniej jedna jednostka organizacyjna posiada uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora,
- 14) „uczelnia nieakademicka” - uczelnię prowadzącą studia magisterskie, nie spełniającą warunku określonego w pkt 13, albo uczelnię zawodową,
- 15) „uczelnia zawodowa” - uczelnię nieakademicką prowadzącą tylko studia licencjackie lub inżynierskie,
- 16) „uczelnia wojskowa” - uczelnię nadzorowaną przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej,
- 17) „uczelnia służb państwowych” - uczelnię nadzorowaną przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych,
- 18) „uczelnia artystyczna” – uczelnię nadzorowaną przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
- 19) „uczelnia medyczna” – uczelnię nadzorowaną przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia,
- 20) „uczelnia morska” - uczelnię nadzorowaną przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej,
- 21) „podstawowa jednostka organizacyjna” – wydział lub inną jednostkę organizacyjną uczelni określoną w statucie, prowadzącą co najmniej jeden kierunek studiów lub studia doktoranckie co najmniej w jednej dyscyplinie naukowej,
- 22) „forma studiów” - tryb studiowania i organizację studiów,
- 23) „studia stacjonarne” – formę studiów, w której przeważająca część programu studiów realizowana jest w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, nie będącą formą studiów, o której mowa w pkt 24,

- 24) „studia niestacjonarne” – formę studiów, której tryb i organizacja umożliwia studentom podjęcie zatrudnienia w ramach stosunku pracy,
  - 25) „makrokierunek studiów” - zakres kształcenia stanowiący połączenie kierunków studiów mających podobne ramowe treści nauczania, o których mowa w art. 9 pkt 2 i 3,
  - 26) „nauka i badania naukowe” - także odpowiednio sztukę i twórczość artystyczną,
  - 27) „stopień naukowy doktora” i „stopień naukowy doktora habilitowanego” - także odpowiednio „stopień doktora sztuki” i „stopień doktora habilitowanego sztuki”,
  - 28) „tytuł naukowy profesora” - także odpowiednio „tytuł profesora sztuki”,
  - 29) „podstawowe miejsce pracy” – szkołę wyższą, w której nauczyciel akademicki pozostaje w stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, wskazaną w akcie stanowiącym podstawę zatrudnienia jako podstawowe miejsce pracy,
  - 30) „funkcjonariusz służb państwowych” – funkcjonariusza Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służby Więziennej,
2. Ilekroć w ustawie mowa jest o studiach bez bliższego określenia, rozumie się przez to studia wyższe, o których mowa w ust. 1 pkt 5.
  3. Ilekroć w ustawie mowa jest o związku uczelni bez bliższego określenia rozumie się przez to związek uczelni publicznych lub związek uczelni niepublicznych.
  4. W uczelni, w której nie ma podstawowych jednostek organizacyjnych, przepisy ustawy dotyczące takich jednostek stosuje się odpowiednio do całej uczelni.

Art. 4

1. Wyraz „uniwersytet” może być używany w nazwie uczelni, której podstawowe jednostki organizacyjne posiadają uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w co najmniej dwunastu dyscyplinach, w tym przynajmniej po dwa w dziedzinach nauk: humanistycznych lub społecznych, matematycznych lub fizycznych lub technicznych, biologicznych lub chemicznych oraz prawnych lub ekonomicznych.
2. Wyrazy „uniwersytet techniczny” mogą być używane w nazwie uczelni, której podstawowe jednostki organizacyjne posiadają uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w co najmniej dwunastu dyscyplinach, w tym co najmniej osiem w zakresie nauk technicznych.
3. Wyraz „uniwersytet” uzupełniony innym przymiotnikiem lub przymiotnikami w celu określenia profilu uczelni, może być używany w nazwie uczelni, której podstawowe

jednostki organizacyjne posiadają co najmniej sześć uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora, w tym co najmniej cztery w zakresie nauk objętych profilem uczelni.

4. Wyraz „politechnika” może być używany w nazwie uczelni, której podstawowe jednostki organizacyjne posiadają uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w co najmniej sześciu dyscyplinach, w tym co najmniej cztery w zakresie nauk technicznych.
5. Wyraz „akademia” może być używany w nazwie uczelni, której podstawowe jednostki organizacyjne posiadają co najmniej dwa uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora.

Art. 5

1. Uczelnia jest autonomiczna we wszystkich obszarach jej działania na zasadach określonych w ustawie.
2. W swoich działaniach uczelnie kierują się zasadami wolności nauczania, wolności badań naukowych oraz wolności twórczości artystycznej.
3. Organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego mogą podejmować decyzje dotyczące uczelni tylko w przypadkach przewidzianych w ustawach.
4. Uczelnie wojskowe są jednocześnie jednostkami wojskowymi w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205 z późn. zm.)¹ i realizują zadania związane z obroną narodową.
5. Zakres działania uczelni służb państwowych jako jednostki organizacyjnej właściwej służby, określają odrębne przepisy.

Art. 6

1. Uczelnia ma w szczególności prawo do:
  - 1) ustalania warunków przyjęcia na studia, w tym liczby miejsc na studiach,
  - 2) ustalania planów studiów i programów nauczania, z uwzględnieniem standardów ustalonych na podstawie art. 9 pkt 2 i 3,
  - 3) weryfikowania wiedzy i umiejętności studentów,

---

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301, Nr 166, poz. 1363, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679 i 1687, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 139, poz. 1326 i Nr 223, poz. 2217.

- 4) wydawania dyplomów państwowych ukończenia studiów, potwierdzających uzyskanie tytułu zawodowego, oraz świadectw ukończenia studiów doktoranckich, studiów podyplomowych i kursów doszkalających.
2. Uprawnione jednostki organizacyjne uczelni mogą nadawać stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego oraz występować o nadanie tytułu naukowego profesora na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595) .
3. Uczelnia może prowadzić, za zgodą ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne.

Art. 7

Uczelnia może prowadzić wydzieloną działalność gospodarczą w zakresie i formach określonych w statucie.

Art. 8

1. W uczelni mogą być prowadzone studia wyższe, studia doktoranckie, studia podyplomowe oraz kursy doszkalające.
2. Studia wyższe w uczelni są prowadzone w ramach kierunku studiów; przyjęcie studenta na określony kierunek studiów następuje nie później niż po upływie pierwszego roku akademickiego, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4. Kierunek studiów może być prowadzony przez jedną albo łącznie przez kilka podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni, z zastrzeżeniem art. 10 ust 1.
3. Uczelnia, za zgodą ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej może prowadzić studia w ramach makrokierunku studiów. Przepisy ustawy dotyczące kierunku studiów stosuje się odpowiednio do makrokierunku studiów.
4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej, może wyrazić zgodę na prowadzenie przez uczelnię spełniającą wymagania określone w art. 52 ust. 2 lub w art. 54 ust. 4 studiów mających charakter studiów międzykierunkowych. Wniosek o zgodę na uruchomienie takich studiów powinien zawierać dane niezbędne do ustalenia standardów nauczania i kształcenia określonych na podstawie art. 9 pkt 2 i 3.

5. W uczelni kształcącej nauczycieli studia zawodowe przygotowują nauczyciela do nauczania dwóch przedmiotów (rodzajów zajęć), z których jeden stanowi przedmiot główny, a drugi dodatkowy.
6. Uczelnia może prowadzić studia podyplomowe w zakresie związanym z prowadzonymi przez nią kierunkami studiów.
7. Studia podyplomowe, których ukończenie na podstawie odrębnych przepisów ustawowych jest wymagane do uzyskania uprawnień określonych w tych przepisach, mogą prowadzić jednostki organizacyjne uczelni, spełniające w danej dziedzinie wymagania kadrowe, o których mowa w art. 9 pkt 4, niezbędne do uzyskania uprawnień do prowadzenia studiów magisterskich.

Art. 9

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określa, w drodze rozporządzeń:

- 1) nazwy kierunków studiów, uwzględniając nazwy kierunków prowadzonych jako jednolite studia magisterskie,
- 2) standardy nauczania dla poszczególnych kierunków i form studiów oraz poziomów kształcenia, uwzględniające sylwetkę absolwenta oraz ramowe treści nauczania i wymiar praktyk,
- 3) standardy kształcenia nauczycieli, uwzględniające sylwetkę absolwenta, przedmioty kształcenia pedagogicznego, przygotowanie do nauczania dwóch przedmiotów (rodzajów zajęć), a także w zakresie technologii informacyjnej, w tym wykorzystanie jej w wyuczonych specjalnościach, oraz języka obcego w wymiarze zajęć umożliwiających uzyskanie zawansowanej znajomości języka obcego, a także wymiar i sposób organizacji praktyk oraz treści programowe i wymagane umiejętności,
- 4) warunki, jakie powinny spełniać jednostki organizacyjne, aby prowadzić studia określonego stopnia, a w szczególności liczbę oraz formę zatrudnienia nauczycieli akademickich, posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy, zaliczanych do minimum kadrowego, z uwzględnieniem zasady, że jeden nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego niezależnie na jednym kierunku studiów magisterskich i licencjackich lub równorzędnych w podstawowym miejscu pracy oraz na jednym kierunku studiów licencjackich lub równorzędnych w dodatkowym miejscu pracy, a także proporcje liczby tych pracowników do liczby studentów na danym kierunku studiów,

- 5) szczegółowe warunki tworzenia i funkcjonowania filii, zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej oraz zamiejscowego ośrodka dydaktycznego uczelni, uwzględniając w szczególności obowiązek spełnienia, odrębnie dla każdego kierunku studiów:
- a) przez filię lub zamiejscową podstawową jednostkę organizacyjną – wymagań kadrowych niezbędnych do utworzenia i prowadzenia kierunku studiów na określonym poziomie kształcenia,
  - b) przez zamiejscowy ośrodek dydaktyczny – wymagań kadrowych niezbędnych do prowadzenia części zajęć dydaktycznych, o których mowa w art. 80 ust. 1 pkt 3 i ust. 2

Art. 10

1. Jednostki organizacyjne uczelni lub związku uczelni, jednostki międzyuczelniane lub jednostki wspólne uczelni, spełniające warunki określone na podstawie art. 9 pkt 4, mogą uzyskać uprawnienie do prowadzenia studiów wyższych na określonym kierunku i poziomie kształcenia, na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego wydanej po uzyskaniu opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej.
2. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni spełniającej wymagania określone w art. 52 ust. 2 lub w art. 54 ust. 4, spełniająca warunki określone na podstawie art. 9 pkt 4, może prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia, bez potrzeby uzyskania decyzji, o której mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 5.
3. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni spełniającej wymagania określone w art. 52 ust. 2 lub w art. 54 ust. 4 może, za zgodą Państwowej Komisji Akredytacyjnej, prowadzić studia na kierunku innym, niż określony na podstawie art. 9 pkt 1.
4. Rektor zawiadamia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, w terminie nie dłuższym niż trzy miesiące, o zaprzestaniu spełniania przez jednostkę organizacyjną warunków do prowadzenia studiów wyższych, w tym o zmianach w stanie zatrudnienia, wpływających na uprawnienie do prowadzenia studiów. Jeżeli w ciągu dwunastu miesięcy od zaprzestania spełniania wymaganych warunków jednostka organizacyjna nie spełni tych warunków, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w drodze decyzji, zawiesza uprawnienia jednostki organizacyjnej do prowadzenia studiów wyższych na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego może zawiesić uprawnienia jednostki organizacyjnej uczelni do prowadzenia studiów na określonym kierunku studiów w przypadku niezawiadomienia przez rektora w

terminie o zaprzestaniu spełniania przez tę jednostkę warunków do prowadzenia studiów wyższych.

5. W przypadku negatywnej oceny kształcenia dokonanej przez Państwową Komisję Akredytacyjną, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, uwzględniając w szczególności rodzaj i zakres stwierdzonych naruszeń, w drodze decyzji, cofa albo zawiesza uprawnienie do prowadzenia studiów wyższych na danym kierunku i poziomie kształcenia.
6. W okresie zawieszenia uprawnień jednostki organizacyjnej do prowadzenia studiów wyższych na danym kierunku i poziomie kształcenia zostają wstrzymane przyjęcia studentów na ten kierunek i poziom kształcenia. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określa termin, nie dłuższy niż trzy lata, w którym jednostka organizacyjna zobowiązana jest spełnić warunki do przywrócenia zawieszonych uprawnień, szczegółowe zasady kontynuowania kształcenia przez studentów oraz przeprowadzania w tym okresie egzaminów dyplomowych. W przypadku niespełnienia warunków w terminie określonym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego uczelnia traci uprawnienia.
7. Przywrócenie zawieszzonego na podstawie ust. 4-6 uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, następuje na zasadach i w trybie obowiązujących przy przyznawaniu uprawnienia.

Art. 11

Sprawy związane z funkcjonowaniem uczelni, nie uregulowane w ustawie, reguluje statut uczelni, zwany dalej statutem.

Art. 12

Uczelnia posiada osobowość prawną.

Art. 13

1. Podstawowymi zadaniami uczelni, z zastrzeżeniem ust. 2 – 4, są:
  - 1) kształcenie i wychowywanie studentów oraz ich przygotowanie do wykonywania określonych zawodów,
  - 2) prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenie usług badawczych,
  - 3) kształcenie i promowanie kadr naukowych,

- 4) upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki, kultury narodowej i techniki, w tym poprzez gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych i informacyjnych,
  - 5) kształcenie w celu zdobywania i uzupełniania wiedzy,
  - 6) stwarzanie warunków do rozwoju kultury fizycznej studentów,
  - 7) działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych.
2. Uczelnia nieakademicka prowadząca studia magisterskie nie jest obowiązana do wykonywania zadań określonych w ust. 1 pkt 3.
  3. Uczelnia zawodowa nie jest obowiązana do wykonywania zadań określonych w ust. 1 pkt 2 i 3.
  4. Zadaniem uczelni medycznej lub podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni działającej w dziedzinie nauk medycznych albo weterynaryjnych, może być także uczestniczenie w sprawowaniu opieki medycznej albo weterynaryjnej w zakresie i formach określonych w przepisach o zakładach opieki zdrowotnej i przepisach o zakładach leczniczych dla zwierząt.

Art. 14

1. Władze publiczne, na zasadach określonych w ustawie, zapewniają uczelniom publicznym środki finansowe, niezbędne do wykonywania ich zadań oraz udzielają pomocy uczelniom niepublicznym w zakresie i formach określonych w ustawie.
2. Środki finansowe niezbędne do funkcjonowania Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Państwowej Komisji Akredytacyjnej, komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego zapewniane są w części budżetu Państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
3. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określa, w drodze rozporządzenia, sposób obsługi administracyjnej i finansowej prac Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Państwowej Komisji Akredytacyjnej i komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego, wysokość wynagrodzenia ich członków oraz wyznaczanych przez nie recenzentów, a także warunki zwrotu kosztów podróży członkom Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Państwowej Komisji Akredytacyjnej i komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz recenzentom, uwzględniając w szczególności, że wysokość wynagrodzenia członków Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Państwowej Komisji Akredytacyjnej i komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego będzie ustalana w relacji do minimalnej stawki

wynagrodzenia zasadniczego profesora zwyczajnego, określonej na podstawie art. 141 ust. 1.

Art. 15

1. Akademyckim tytułem honorowym jest tytuł doktor honoris causa.
2. Tytuł doktor honoris causa nadaje senat, a w uczelni niepublicznej organ kolegialny wskazany w statucie, na wniosek jednostki organizacyjnej uczelni uprawnionej do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego.
3. Szczegółowe warunki nadawania tytułu doktor honoris causa oraz tryb postępowania określa statut uczelni.

Rozdział 2

Tworzenie i likwidacja uczelni

Art. 16

1. Utworzenie publicznej uczelni akademickiej, jej likwidacja, zmiana nazwy oraz połączenie z inną uczelnią publiczną następuje w drodze ustawy.
2. Utworzenie publicznej uczelni nieakademickiej, jej likwidacja, zmiana nazwy oraz połączenie z inną publiczną uczelnią nieakademicką następuje, z zastrzeżeniem art. 235, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.
3. Likwidacja uczelni publicznej, zmiana jej nazwy oraz połączenie z inną publiczną uczelnią następuje po zasięgnięciu opinii senatu lub senatów uczelni, których akty te dotyczą.
4. Utworzenie publicznej uczelni nieakademickiej, jej likwidacja, zmiana nazwy oraz połączenie z inną publiczną uczelnią nieakademicką następuje na wniosek:
  - 1) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego,
  - 2) sejmiku województwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego.
5. Do włączenia uczelni publicznej do innej uczelni publicznej stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1 – 4. Włączenie publicznej uczelni nieakademickiej do publicznej uczelni akademickiej następuje w drodze ustawy.

6. Projekt aktu prawnego, na podstawie którego następuje utworzenie uczelni publicznej, jej likwidacja, zmiana nazwy oraz połączenie z inną uczelnią publiczną, jest opiniowany przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego oraz Państwową Komisję Akredytacyjną.

Art. 17

1. Akt prawny o utworzeniu uczelni publicznej określa jej nazwę oraz siedzibę.
2. Pierwszego rektora uczelni publicznej powołuje, na okres roku, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
3. Pierwszy statut uczelni publicznej nadaje, na okres roku, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
4. Pierwsza kadencja organów nowoutworzonej uczelni publicznej trwa jeden rok.
5. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego wykonuje uprawnienia określone w ust. 2 i 3:
  - 1) w odniesieniu do uczelni wojskowych – w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej,
  - 2) w odniesieniu do uczelni służb państwowych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych,
  - 3) w odniesieniu do uczelni artystycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
  - 4) w odniesieniu do uczelni medycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia,
  - 5) w odniesieniu do uczelni morskich - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.
6. Przepisy ust. 1 – 5 stosuje się odpowiednio w przypadku połączenia uczelni publicznej z inną uczelnią publiczną.

Art. 18

1. Utworzenie uczelni niepublicznej oraz uzyskanie przez nią uprawnień do prowadzenia studiów wyższych na określonym kierunku studiów i poziomie kształcenia wymaga pozwolenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
2. W pozwoleniu, o którym mowa w ust. 1, określa się założyciela uczelni, jej nazwę, siedzibę, prowadzone kierunki studiów i poziom kształcenia, a także minimalną wielkość i rodzaj środków majątkowych, które powinny być przeznaczone na jej utworzenie i

- funkcjonowanie, z tym że wysokość środków finansowych nie może być niższa niż 500 tysięcy złotych oraz termin ich przekazania uczelni niepublicznej.
3. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego odmawia udzielenia pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:
    - 1) założyciel nie spełnia warunków określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 19,
    - 2) z wniosku o wydanie pozwolenia wynika, że uczelnia niepubliczna lub jej jednostki organizacyjne nie będą spełniały warunków niezbędnych do prowadzenia studiów wyższych, określonych w ustawie i aktach wykonawczych wydanych na jej podstawie.
  4. Pierwsze pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się na okres pięciu lat.
  5. Pozwolenie, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej, może zostać przedłużone:
    - 1) na czas nieokreślony, jeżeli wszystkie prowadzone kierunki studiów uzyskały pozytywną ocenę Państwowej Komisji Akredytacyjnej,
    - 2) na czas określony przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w pozostałych przypadkach.
  6. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego może odmówić przedłużenia pozwolenia, jeżeli uczelnia niepubliczna działa niezgodnie z przepisami prawa lub jej dotychczasowa działalność w zakresie kształcenia na wszystkich kierunkach studiów uzyskała negatywną ocenę Państwowej Komisji Akredytacyjnej, o której mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2.
  7. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego odmawia przedłużenia pozwolenia jeżeli uczelnia w sposób rażący narusza porządek prawny.

Art. 19

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określa, w drodze rozporządzenia, warunki, które powinien spełnić założyciel, warunki jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej oraz sposób pobierania i wysokość opłaty na wydatki związane z kosztami postępowania opiniodawczego, uwzględniając w szczególności wykaz dokumentów, jakie winny być dołączone do wniosku, w tym dokumenty dotyczące zobowiązań i gwarancji finansowych oraz założeń organizacyjnych i dydaktycznych uczelni.

Art. 20

1. Po uzyskaniu pozwolenia, o którym mowa w art. 18 ust. 1, założyciel składa w formie aktu notarialnego oświadczenie woli o założeniu uczelni niepublicznej, zwane dalej aktem założycielskim. Akt założycielski określa w szczególności: założyciela, nazwę, siedzibę i szczegółowy zakres działalności uczelni, wielkość środków majątkowych przeznaczonych na utworzenie uczelni, w tym wartość rzeczy przekazanych jej na własność, termin ich przekazania oraz sposób dalszego finansowania uczelni.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego cofa pozwolenie:
  - 1) jeżeli założyciel w terminie 3 miesięcy nie złoży oświadczenia woli, o którym mowa w ust. 1,
  - 2) jeżeli założyciel nie przekazał środków majątkowych, o których mowa w ust. 1 w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia oświadczenia woli o założeniu uczelni niepublicznej,
  - 3) jeżeli uczelnia niepubliczna w ciągu roku od dnia wpisu do rejestru nie rozpoczęła kształcenia studentów.

Art. 21

1. Pierwszy statut uczelni niepublicznej nadaje jej założyciel.
2. Pierwszego rektora uczelni niepublicznej powołuje, na okres roku, założyciel uczelni.

Art. 22

Przepisy art. 18 – 21 stosuje się odpowiednio do przekształcenia uczelni niepublicznej oraz połączenia uczelni niepublicznej z inną uczelnią niepubliczną.

Art. 23

1. Założyciel, za zgodą ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, może zlikwidować uczelnię niepubliczną, po zapewnieniu studentom możliwości kontynuowania studiów.
2. Uczelnia niepubliczna ulega likwidacji z dniem, w którym decyzja o odmowie przedłużenia pozwolenia, o której mowa w art. 18 ust. 6, stała się ostateczna albo z dniem określonym w decyzji wydanej na podstawie art. 34 ust. 2 lub z dniem, w którym pozwolenie wygasło.

3. Uczelnia niepubliczna może ulec likwidacji także po ogłoszeniu jej upadłości, w przypadkach i na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. nr 60, poz. 535 i Nr 217, poz. 2125).

Art. 24

1. Likwidacja uczelni niepublicznej polega na zadysponowaniu składnikami materialnymi i niematerialnymi jej majątku, po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli, w szczególności pracowników i studentów.
2. Majątek uczelni niepublicznej pozostały po zaspokojeniu wierzycieli przeznaczają się na cele określone w statucie.
3. Likwidację uczelni niepublicznej prowadzi likwidator, powołany w trybie określonym w statucie, z zastrzeżeniem art. 34 ust. 3.
4. Z dniem otwarcia likwidacji:
  - 1) kompetencje organów uczelni w zakresie dysponowania jej majątkiem przejmuje likwidator,
  - 2) uczelnia nie prowadzi przyjęć na studia.
5. Studia prowadzone w dniu otwarcia likwidacji mogą być kontynuowane nie dłużej niż do końca roku akademickiego, w którym nastąpiło otwarcie likwidacji.
6. Koszty likwidacji uczelni niepublicznej pokrywane są z jej majątku, z pierwszeństwem przed roszczeniami wierzycieli.
7. Likwidator powiadamia niezwłocznie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego o zakończeniu likwidacji. Z dniem zakończenia likwidacji uczelnia niepubliczna zostaje wykreślona z rejestru, o którym mowa w art. 26 ust. 1.
8. Tryb likwidacji uczelni niepublicznej, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, określa jej statut.

Art. 25

1. W celu wspólnego wykonywania zadań, o których mowa w art. 13, w trybie właściwym dla utworzenia uczelni publicznych albo niepublicznych, może być utworzony związek uczelni publicznych albo związek uczelni niepublicznych.
2. Związek uczelni posiada osobowość prawną.
3. Utworzenie związku uczelni następuje w drodze aktu prawnego właściwego dla utworzenia uczelni wchodzących w jego skład, z zastrzeżeniem ust. 4, po przyjęciu przez właściwe organy kolegialne zainteresowanych uczelni jednobrzmiącej uchwały o

utworzeniu związku, określającej w szczególności uczestników związku, jego zadania oraz składniki mienia przekazywane przez uczestników dla wykonywania zadań związku.

4. Utworzenie związku uczelni akademickich i nieakademickich następuje w drodze aktu prawnego właściwego dla utworzenia uczelni akademickiej.
5. Akt prawny tworzący związek uczelni określa jego uczestników, ustrój, w tym organy jednoosobowe i kolegialne, tryb ich wyboru i uzupełniania składu oraz kompetencje, zasady zatrudniania przez związek pracowników, w tym pracowników uczestników związku, a także zasady funkcjonowania oraz zasady finansowania związku ze środków jego uczestników, a nadto zasady i tryb likwidacji związku, w tym przeznaczenie jego majątku pozostałego po likwidacji.
6. Akt prawny tworzący związek uczelni określa zasady działania samorządu studentów i samorządu doktorantów tego związku. Art. 186 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.
7. Związek uczelni może zostać przekształcony w uczelnię w trybie właściwym dla utworzenia uczelni publicznych albo niepublicznych, z odpowiednim zastosowaniem ust. 3.

Art. 26

1. Uczelnia niepubliczna oraz związek uczelni niepublicznych uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych, zwanego dalej rejestrem.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego odmawia wpisania uczelni niepublicznej lub związku uczelni niepublicznych do rejestru, jeśli akt założycielski lub statut uczelni albo akt prawny tworzący związek jest niezgodny z przepisami prawa lub udzielonym pozwoleniem.
3. Rejestr prowadzi minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
4. Rejestr jest jawny. Każdy ma prawo:
  - 1) dostępu do danych zawartych w rejestrze,
  - 2) otrzymać poświadczone odpisy, wyciągi i zaświadczenia o danych zawartych w rejestrze.
5. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określa, w drodze rozporządzenia:
  - 1) sposób prowadzenia rejestru uwzględniając w szczególności dane, jakie powinien zawierać wniosek o wpisanie uczelni niepublicznej lub związku uczelni niepublicznych do rejestru, w tym rodzaj dokumentów, które założyciele powinni dołączyć do wniosku, nazwę rubryk rejestru, tryb dokonywania wpisów i zmian w

rejestrze, warunki wykreślenia uczelni niepublicznej lub związku z rejestru uczelni niepublicznych,

- 2) szczegółowy tryb udostępniania rejestru uwzględniając w szczególności sposób sporządzania i wydawania odpisów, wyciągów i zaświadczeń, o których mowa w ust. 4 pkt 2 oraz wysokość opłat za ich wydawanie.

Art. 27

Udzielenie albo odmowa udzielenia pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej lub związku uczelni niepublicznych, uzyskanie uprawnień do prowadzenia studiów wyższych na określonym kierunku studiów i poziomie kształcenia, uzyskanie, zawieszenie i cofnięcie uprawnień do prowadzenia kierunków studiów, przedłużenie albo odmowa przedłużenia ważności pozwolenia, połączenie uczelni niepublicznych, zatwierdzenie albo odmowa zatwierdzenia statutu uczelni niepublicznej, wpis albo odmowa wpisu uczelni niepublicznej lub związku uczelni niepublicznych do rejestru, zawieszenie działalności albo nakaz likwidacji uczelni niepublicznej, nakaz zaprzestania i usunięcia skutków działalności niezgodnej z przepisami ustawy, statutem lub pozwoleniem, o którym mowa w art. 18 ust. 1, oraz nakaz zaprzestania działalności prowadzonej bez pozwolenia, o którym mowa w art. 18 ust. 1, następują w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 28

1. Uczelnia może, na podstawie porozumienia z innymi uczelniami, tworzyć jednostki międzyuczelniane i jednostki wspólne.
2. Uczelnia może tworzyć, w trybie określonym w ust. 1, jednostki wspólne także z innymi podmiotami, w szczególności z instytucjami naukowymi, w tym również zagranicznymi.
3. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, określa organizację, sposób funkcjonowania i finansowania jednostki międzyuczelnianej lub jednostki wspólnej oraz zasady prowadzenia studiów i kształcenia w innych formach oraz wydawania dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia kształcenia w innych formach.
4. Wydawanie dyplomów ukończenia studiów lub świadectw w przypadku kształcenia w innych formach prowadzonych w jednostkach, o których mowa w ust. 1 i 2, wymaga zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Art. 29

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego ogłasza w wydawanym przez siebie dzienniku urzędowym wykaz uczelni i związków uczelni, obwieszczenia o utworzeniu i likwidacji uczelni, a także informacje o zawieszeniu uprawnień uczelni do prowadzenia studiów.

Rozdział 3

Nadzór nad uczelniami

Art. 30

1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego sprawuje nadzór nad zgodnością działań uczelni z przepisami prawa i statutem, oraz z treścią udzielonego pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej, a także nad prawidłowością wydatkowania środków publicznych. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego może żądać informacji i wyjaśnień od organów uczelni oraz założyciela uczelni niepublicznej, a także dokonywać kontroli działalności uczelni.
2. Nadzór, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego sprawuje:
  - 1) w odniesieniu do uczelni wojskowych - w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej; nadzór nad wykonywaniem przez uczelnie wojskowe zadań związanych z obroną narodową wykonuje Minister Obrony Narodowej,
  - 2) w odniesieniu do uczelni służb państwowych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, z tym że nadzór nad wykonywaniem przez te uczelnie zadań związanych z bezpieczeństwem obywateli sprawuje minister właściwy do spraw wewnętrznych.
  - 3) w odniesieniu do uczelni artystycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
  - 4) w odniesieniu do uczelni medycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia,
  - 5) w odniesieniu do uczelni morskich - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do nadzoru wykonywanego nad podstawowymi jednostkami organizacyjnymi prowadzącymi działalność w zakresie nauk wojskowych, z

zakresu bezpieczeństwa obywateli, artystycznych, medycznych lub morskich w uczelniach innych, niż wymienione w ust. 2.

4. Publiczne uczelnie teologiczne i wydziały teologiczne uczelni publicznych znajdują się także, w zakresie określonym przez umowy zawierane między Rządem a właściwymi władzami Kościoła Katolickiego albo właściwymi władzami innych kościołów i związków wyznaniowych oraz przez statuty tych uczelni, pod nadzorem władz Kościoła Katolickiego albo władz właściwych kościołów i związków wyznaniowych.
5. Przepisy ust. 1 – 4 stosuje się odpowiednio do nadzoru sprawowanego nad związkami uczelni.

Art. 31

1. Kontrola, o której mowa w art. 30 ust. 1, obejmuje badanie przestrzegania zgodności działania organów uczelni z przepisami prawa, statutem oraz z uzyskanymi uprawnieniami, a w przypadku uczelni niepublicznej - z treścią udzielonego pozwolenia na jej utworzenie, a także prawidłowości wydatkowania środków publicznych. Przedmiotem kontroli może być również badanie warunków realizacji procesu dydaktycznego. Po zakończeniu kontroli sporządza się protokół.
2. Protokół zostaje przekazany uczelni w terminie miesiąca od zakończenia kontroli. Uczelnia może zgłosić swoje uwagi i zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole w terminie miesiąca od jego otrzymania.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do kontroli związków uczelni.
4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z ministrami wymienionymi w art. 30 ust. 2 pkt 1 - 5, określa szczegółowy tryb dokonywania kontroli uczelni i związków uczelni, uwzględniając w szczególności:
  - 1) sposób wykonywania i dokumentowania czynności kontrolnych oraz sporządzania protokołu kontroli,
  - 2) tryb rozpatrywania uwag i zastrzeżeń uczelni i związków uczelni.

Art. 32

1. Rektor uczelni przedstawia w terminie do dnia 30 września roku następującego po roku sprawozdawczym ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego roczne sprawozdania z działalności uczelni wraz z informacją dotyczącą obsady kadrowej na prowadzonych kierunkach studiów.

2. Rektor uczelni publicznej przedstawia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego, a rektor uczelni niepublicznej - sprawozdanie z wykorzystania środków przyznanych na podstawie art. 87 ust. 4 i 5.
3. Rektor uczelni przekazuje ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego, w terminie miesiąca od podjęcia, uchwały w sprawach:
  - 1) uchwalenia lub zmiany statutu,
  - 2) uchwalenia lub zmiany regulaminu studiów oraz regulaminu studiów doktoranckich,
  - 3) zasad i trybu przyjmowania na studia i studia doktoranckie,
  - 4) uruchomienia lub zniesienia kierunku studiów wraz z informacją o obsadzie kadrowej na prowadzonych kierunkach studiów,
  - 5) utworzenia zamiejscowej jednostki organizacyjnej wraz z informacją o bazie materialnej i obsadzie kadrowej tej jednostki,
  - 6) planów studiów i programów nauczania oraz planów i programów nauczania studiów doktoranckich,
  - 7) wyrażenia przez senat uczelni zgody, o której mowa w art. 58 ust. 2 pkt 4 - jeżeli z czynności objętych zgodą senatu wynikają zobowiązania finansowe uczelni przekraczające wartość, o której mowa w art. 58 ust. 2 pkt 4 lit. a.
4. Do uchwał senatu dotyczących regulaminu studiów dołącza się uchwały uczelnianego organu uchwałodawczego samorządu studentów, podjęte na podstawie art. 149 ust. 2, a w przypadku regulaminu studiów doktoranckich – uchwały uczelnianego organu uchwałodawczego samorządu doktorantów podjęte na podstawie art. 149 ust. 2 w związku z art. 179 ust. 3.
5. Przepisy ust. 1 - 3 stosuje się odpowiednio do organu zarządzającego związku uczelni.

Art. 33

1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego stwierdza nieważność uchwały organu kolegialnego uczelni lub decyzji rektora uczelni, z wyłączeniem decyzji administracyjnej, w przypadku stwierdzenia jej niezgodności z przepisami prawa lub statutem uczelni, nie później niż w terminie dwóch miesięcy od otrzymania uchwały lub decyzji. Na rozstrzygnięcie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały lub decyzji służy skarga do właściwego sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Przepisy o zaskarżaniu do

- sądu administracyjnego decyzji z zakresu administracji publicznej stosuje się odpowiednio.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego wykonuje uprawnienia określone w ust. 1:
    - 1) w odniesieniu do uczelni wojskowych - w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej,
    - 2) w odniesieniu do uczelni służb państwowych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych,
    - 3) w odniesieniu do uczelni artystycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
    - 4) w odniesieniu do uczelni medycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia,
    - 5) w odniesieniu do uczelni morskich - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.
  3. W odniesieniu do podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni nie wymienionych w ust. 2, prowadzących działalność w zakresie nauk wojskowych, artystycznych, medycznych lub morskich, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego wykonuje uprawnienia określone w ust. 1 w porozumieniu z właściwymi ministrami wymienionymi w ust. 2.
  4. Przepis ust. 1, w zakresie określonym w umowach i statutach, o których mowa w art. 30 ust. 4, stosuje się odpowiednio do kompetencji władz właściwych kościołów i związków wyznaniowych w odniesieniu do uczelni teologicznych i wydziałów teologicznych uczelni publicznych.

Art. 34

1. Jeżeli uczelnia publiczna, uczelnia niepubliczna lub założyciel uczelni niepublicznej prowadzą działalność niezgodną z przepisami ustawy, statutem lub pozwoleniem, o którym mowa w art. 18 ust. 1, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego wzywa organy uczelni lub założyciela uczelni niepublicznej do zaprzestania tej działalności i usunięcia jej skutków, wyznaczając w tym celu odpowiedni termin.
2. Jeżeli uczelnia publiczna, uczelnia niepubliczna lub założyciel uczelni niepublicznej w rażący sposób naruszają przepisy ustawy, statut lub pozwolenie, o którym mowa w art. 18 ust. 1 minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego może wszcząć postępowanie w

sprawie likwidacji uczelni publicznej albo cofnąć pozwolenie na utworzenie uczelni niepublicznej oraz nakazać jej likwidację przez jej założyciela.

3. Jeżeli założyciel uczelni niepublicznej nie przystąpi we właściwym czasie do likwidacji uczelni zgodnie z nakazem, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego powołuje likwidatora uczelni oraz wyznacza termin zakończenia likwidacji. Koszty likwidacji i wynagrodzenia likwidatora pokrywane są z majątku uczelni.
4. W przypadku stwierdzenia, że:
  - 1) uczelnia niepubliczna działa bez pozwolenia, o którym mowa w art. 18 ust. 1, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego nakazuje jej likwidację przez założyciela; przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio,
  - 2) osoba fizyczna lub osoba prawna prowadzi studia wyższe bez pozwolenia, o którym mowa w art. 18 ust. 1, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego nakazuje tej osobie zaprzestanie prowadzenia studiów, wyznaczając w tym celu odpowiedni termin.
5. W przypadku stwierdzenia, że uczelnia publiczna lub niepubliczna utworzyła jednostkę zamiejscową niezgodnie z przepisami ustawy, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego nakazuje likwidację tej jednostki. Postanowienia ust. 3 stosuje się odpowiednio.
6. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego wykonuje uprawnienia określone w ust. 1 – 5:
  - 1) w odniesieniu do uczelni wojskowych - w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej,
  - 2) w odniesieniu do uczelni służb państwowych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych,
  - 3) w odniesieniu do uczelni artystycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
  - 4) w odniesieniu do uczelni medycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia,
  - 5) w odniesieniu do uczelni morskich - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.
7. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio do nadzoru wykonywanego nad podstawowymi jednostkami organizacyjnymi nauk wojskowych, , z zakresu bezpieczeństwa obywateli, artystycznych, medycznych lub morskich w uczelniach innych, niż wymienione w ust. 6.

Art. 35

1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego może wystąpić do senatu uczelni lub do innego właściwego organu kolegialnego uczelni, określonego w statucie, z wnioskiem o odwołanie rektora, w przypadku stwierdzenia istotnych naruszeń przepisów prawa lub statutu. Organ, który otrzymał wniosek, po jego zaopiniowaniu, przekazuje go organowi właściwemu do odwołania rektora albo założycielowi uczelni niepublicznej, jeżeli jest właściwy do odwołania rektora.
2. Wnioski o odwołanie rektora rozpatrywane są w terminie 30 dni od ich złożenia.
3. Do czasu rozpatrzenia wniosku o odwołanie rektora uczelni nieakademickiej, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego może zawiesić go w pełnieniu funkcji.
4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego wykonuje uprawnienia określone w ust. 1 i 3:
  - 1) w odniesieniu do uczelni wojskowych - w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej,
  - 2) w odniesieniu do uczelni służb państwowych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych,
  - 3) w odniesieniu do uczelni artystycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
  - 4) w odniesieniu do uczelni medycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia,
  - 5) w odniesieniu do uczelni morskich - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.

Art. 36

Przepisy art. 30, art. 31, art. 33 ust. 1, art. 34 oraz art. 35 stosuje się odpowiednio do związku uczelni.

Art. 37

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii senatu uczelni, może zlecić uczelni wykonanie określonego zadania w dziedzinie nauczania lub kształcenia kadr naukowych, zapewniając odpowiednie środki na jego realizację.

Rozdział 4

Współpraca międzynarodowa uczelni w zakresie kształcenia i badań naukowych

Art. 38

1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw zdrowia, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, nauki, gospodarki morskiej, wewnętrznych oraz Ministrem Obrony Narodowej, koordynuje współpracę uczelni z zagranicznymi instytucjami naukowymi w ramach umów międzynarodowych zawieranych przez Rzeczpospolitą Polską, o treści których informuje uczelnie.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego przekazuje środki finansowe dla wykonania realizowanych przez szkoły wyższe zadań wynikających z umów, o których mowa w ust. 1.

Art. 39

1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określa, w drodze rozporządzenia, warunki kierowania pracowników zatrudnionych w uczelniach publicznych za granicę w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych oraz ich uprawnienia, uwzględniając w szczególności:
  - 1) warunki, jakie muszą spełniać obywatele polscy, aby ubiegać się o skierowanie,
  - 2) formy pomocy materialnej dla pracowników skierowanych za granicę, w tym stypendia i zwrot kosztów przejazdów,
  - 3) okresy i zasady wypłacania świadczeń pracownikom skierowanym za granicę,
  - 4) warunki i tryb odwoływania pracowników skierowanych za granicę.
2. Szczegółowe warunki i tryb kierowania przez uczelnię za granicę jej pracowników, doktorantów i studentów w celach, o których mowa w ust. 1, określa senat uczelni.

Art. 40

1. Osoby niebędące obywatelami polskimi, zwane dalej „cudzoziemcami”, mogą podejmować i odbywać studia wyższe, studia doktoranckie oraz inne formy kształcenia, a także uczestniczyć w badaniach naukowych i pracach rozwojowych na zasadach określonych w ustawie, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Na zasadach obowiązujących obywateli polskich, mogą podejmować i odbywać kształcenie oraz uczestniczyć w badaniach naukowych, pracach rozwojowych, o których mowa w ust. 1:
  - 1) cudzoziemcy, którym udzielono zezwolenia na osiedlenie się,
  - 2) cudzoziemcy posiadający status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 3) cudzoziemcy korzystający z ochrony czasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 4) pracownicy migrujący, będący obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jeżeli są lub byli zatrudnieni w Polsce, a także członkowie ich rodzin, o ile mieszkają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 5) obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego i członkowie ich rodzin, posiadający środki finansowe niezbędne na pokrycie kosztów utrzymania podczas studiów, przy czym osobom tym nie przysługuje prawo do stypendium socjalnego.
3. Cudzoziemcy inni niż wymienieni w ust. 2 mogą podejmować i odbywać kształcenie oraz uczestniczyć w badaniach naukowych, pracach rozwojowych, o których mowa w ust. 1 na podstawie:
  - 1) umów międzynarodowych, na zasadach określonych w tych umowach,
  - 2) umów zawieranych z partnerami zagranicznymi przez jednostki prowadzące kształcenie, na zasadach określonych w tych umowach,
  - 3) decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego,
  - 4) decyzji kierownika jednostki prowadzącej kształcenie.
4. Cudzoziemcy, o których mowa w ust. 3, mogą podejmować i odbywać kształcenie oraz uczestniczyć w badaniach naukowych, pracach rozwojowych, o których mowa w ust. 1:
  - 1) jako stypendyści strony polskiej,
  - 2) na zasadach odpłatności,
  - 3) bez odpłatności i świadczeń stypendialnych,
  - 4) jako stypendyści strony wysyłającej, bez ponoszenia opłat za naukę,
  - 5) jako stypendyści jednostki prowadzącej kształcenie albo innych osób prawnych lub fizycznych.

5. Cudzoziemcy, którzy spełniają wymogi określone w art. 5 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. Nr 106, poz. 1118 z późn. zm.)² i studiujący w kraju swojego zamieszkania mogą otrzymywać stypendium wymienione w ust. 4 pkt 1.
6. Stypendia o których mowa w ust. 4 pkt 1 przyznaje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
7. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego podaje corocznie do wiadomości w wydawanym przez siebie dzienniku urzędowym ministra limit stypendiów dla osób, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 3, w tym w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych, limit stypendiów dla osób określonych w ust. 5.

Art. 41

1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określa, w drodze rozporządzenia:
  - 1) formy studiów i szkoleń, na które mogą być przyjmowani cudzoziemcy,
  - 2) wymagania, jakie powinni spełniać cudzoziemcy ubiegający się o przyjęcie na studia, studia doktoranckie i szkolenia lub uczestniczenie w badaniach naukowych i pracach rozwojowych, uwzględniając w szczególności poziom wykształcenia odpowiedni do podjęcia danej formy studiów lub szkolenia, stan zdrowia i predyspozycje do studiów na określonych kierunkach oraz rodzaje dokumentów, które są obowiązani przedstawić,
  - 3) sposób ustalania wysokości stypendiów przyznawanych w ramach limitu, o którym mowa w art. 40 ust. 7, przyjmując za podstawę minimalną stawkę wynagrodzenia zasadniczego asystenta zatrudnionego w uczelni, tryb ich przyznawania i wypłacania oraz zawieszania i cofania,
  - 4) sposób ustalania w uczelniach publicznych odpłatności za studia, studia doktoranckie, szkolenia i uczestniczenie w badaniach naukowych i pracach rozwojowych, uwzględniając planowane koszty kształcenia, możliwość obniżania i zwalniania z opłat oraz organy uprawnione do podejmowania decyzji w tych sprawach, sposób wnoszenia opłat oraz przypadki, w których opłaty podlegają zwrotowi.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych określa w drodze rozporządzenia:

---

² Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 42, poz. 475, Nr 128, poz. 1403, z 2002 r. Nr 127, poz. 1090, Nr 113, poz. 984 i z 2003 r. Nr 175, poz. 1691.

- 1) wymagania, jakie powinni spełniać cudzoziemcy, o których mowa w art. 40 ust. 5, uwzględniając w szczególności kraj zamieszkania oraz formę i kierunek studiów,
  - 2) tryb przyznawania oraz sposób ustalania wysokości stypendiów przyznawanych osobom, o których mowa w art. 40 ust. 5.
3. Stypendia, o których mowa w art. 40 ust. 5 mogą być wypłacane za pośrednictwem polskich placówek konsularnych lub organizacji pozarządowych.
  4. Warunki przyznawania stypendiów cudzoziemcom, o których mowa w art. 40 ust. 4 pkt 5, oraz ich wysokość ustala przyznający stypendium.

Rozdział 5

Rada Główna Szkolnictwa Wyższego

Art. 42

1. Rada Główna Szkolnictwa Wyższego, zwana dalej Radą, jest wybieralnym organem przedstawicielskim szkolnictwa wyższego.
2. Rada współdziała z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego oraz innymi organami władzy publicznej w ustalaniu polityki edukacyjnej państwa w zakresie szkolnictwa wyższego, a w szczególności:
  - 1) uczestniczy w opracowywaniu standardów nauczania,
  - 2) wyraża z własnej inicjatywy opinie i przedstawia wnioski we wszystkich sprawach dotyczących szkolnictwa wyższego, nauki i kultury oraz może zwracać się w tych sprawach do organów władzy publicznej i uczelni, w tym o udzielenie wyjaśnień i informacji, powiadamiając o tym ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego,
  - 3) wyraża opinie w sprawach przedstawionych jej przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz inne organy władzy publicznej,
  - 4) wyraża opinie w sprawach projektów aktów prawnych dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki, w tym aktów dotyczących utworzenia, przekształcenia, likwidacji, zmiany nazwy uczelni, a także zawieranych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki oraz promocji nauki polskiej za granicą,
  - 5) wyraża opinie w sprawach projektu budżetu państwa w zakresie części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, oraz zasady przyznawania uczelniom dotacji z budżetu państwa.

3. Opinie w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 3-5, Rada wyraża w terminie nie dłuższym niż miesiąc od otrzymania projektu przedstawionego przez właściwy organ.
4. Rada może współpracować z krajowymi i międzynarodowymi organizacjami działającymi w obszarze szkolnictwa wyższego.

Art. 43

1. Rada składa się z przedstawicieli:
  - 1) nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego - w liczbie dwudziestu jeden,
  - 2) nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora - w liczbie sześciu,
  - 3) studentów - w liczbie trzech,
  - 4) doktorantów - w liczbie dwóch.
2. Kadencja Rady trwa cztery lata i rozpoczyna się 1 stycznia.
3. Rada działa na posiedzeniach plenarnych oraz przez swoje organy. Organizację i tryb działania Rady oraz jej organy i ich kompetencje określa statut, uchwalony przez Radę na posiedzeniu plenarnym.
4. Rektor, na wniosek członka Rady, może zwolnić go z części obowiązków dydaktycznych.
5. Obsługę administracyjną Rady wykonują jednostki organizacyjne urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Art. 44

1. Wyboru członków Rady, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 1 i 2, dokonują elektorzy zgromadzeni na ogólnopolskich spotkaniach wyborczych.
2. Elektorów wybiera się w proporcji jeden elektor na każdą grupę pięćdziesięciu nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, zatrudnionych w danej uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy, oraz jeden elektor na każdą grupę stu pięćdziesięciu pozostałych nauczycieli akademickich, zatrudnionych w danej uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy.
3. Wyboru elektorów w grupie, o której mowa w art. 43 ust. 1 pkt 1, dokonują nauczyciele akademicy posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, a w grupie, o której mowa w art. 43 ust. 1 pkt 2, nauczyciele akademicy posiadający stopień naukowy doktora.
4. W uczelniach artystycznych, wojskowych i służb państwowych, wyboru elektorów w grupach nauczycieli akademickich, o których mowa w ust. 2, dokonuje się odpowiednio

- w proporcji: jeden elektor na każdą grupę dwudziestu oraz na każdą grupę pięćdziesięciu nauczycieli akademickich.
5. Wyboru członka Rady, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 4, dokonują elektorzy zgromadzeni na ogólnopolskim spotkaniu wyborczym, na okres 2 lat. Elektorów wybierają doktoranci w proporcji jeden elektor na każdą grupę stu doktorantów studiujących na studiach doktoranckich prowadzonych w uczelni.
  6. Uczelnie, w których zgodnie z zasadami określonymi w ust. 2, 3 i 5 nie może być dokonany wybór żadnego elektora w danej grupie, tworzą wspólne okręgi wyborcze, zgodnie z regulaminem wyborczym, o którym mowa w ust. 9.
  7. Bierne prawo wyborcze nie przysługuje nauczycielom akademickim pełniącym funkcje jednoosobowych organów uczelni oraz prorektora i zastępcy kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej. Członkostwa w Radzie nie można łączyć z członkostwem w Państwowej Komisji Akredytacyjnej.
  8. W przypadku wygaśnięcia mandatu członka Rady w trakcie jej kadencji, zwolniony mandat obejmuje osoba, która w wyborach uzyskała kolejną, największą liczbę głosów.
  9. Sposób i tryb wyboru elektorów oraz członków Rady określa uchwalony przez nią regulamin wyborczy.
  10. Wyboru przedstawicieli studentów do Rady dokonuje Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, w trybie określonym w jego regulaminie, na czas wskazany w tym regulaminie.

Rozdział 6

Państwowa Komisja Akredytacyjna

Art. 45

1. Państwową Komisję Akredytacyjną, zwaną dalej „Komisją”, powołuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
2. Członków Komisji minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego powołuje spośród kandydatów zgłoszonych przez Radę, Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencję Rektorów Nieakademickich Szkół Polskich, Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, senaty uczelni oraz ogólnokrajowe stowarzyszenia naukowe i organizacje pracodawców. Członkiem Komisji może być nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora, zatrudniony w uczelni w pełnym

wymiarze czasu pracy. Powołując członków Komisji minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego uwzględnia wymóg reprezentowania w składzie Komisji przedstawicieli grup kierunków studiów określonych w art. 47 ust. 4.

3. Członek Komisji może być odwołany przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
4. Komisja liczy nie mniej niż sześćdziesięciu i nie więcej niż osiemdziesięciu członków.
5. Kadencja Komisji trwa cztery lata i rozpoczyna się 1 stycznia.
6. Rektor, na wniosek członka Komisji, może zwolnić go całkowicie lub częściowo z obowiązku prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Art. 46

1. Komisja przedstawia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego opinie i wnioski dotyczące w szczególności:
  - 1) utworzenia uczelni, przyznania uczelni uprawnienia do prowadzenia studiów wyższych na określonym kierunku i poziomie kształcenia oraz utworzenia przez uczelnię zamiejscowej jednostki organizacyjnej,
  - 2) dokonanej oceny kształcenia na danym kierunku, w tym kształcenia nauczycieli oraz przestrzegania warunków prowadzenia studiów wyższych,
  - 3) projektu budżetu państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego oraz zasad przyznawania uczelniom dotacji z budżetu państwa.
2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, Komisja może zwracać się do uczelni o udzielenie wyjaśnień i informacji oraz przeprowadzać wizytację uczelni.
3. W uzasadnionych przypadkach minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego może zwrócić się do Komisji o przeprowadzenie oceny kształcenia we wskazanej uczelni lub jej jednostce organizacyjnej i przedstawienie wniosków wynikających z tej oceny.
4. Opinie w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, Komisja wyraża w terminie nie dłuższym niż cztery miesiące od otrzymania wniosku. W przypadku niewyrażenia opinii w tym terminie minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego podejmuje decyzję bez tej opinii.
5. Oceny, o których mowa w ust. 1 pkt 2 oraz w ust. 3, wraz z uzasadnieniem i wynikającymi z nich wnioskami, Komisja przedstawia w terminie miesiąca od zakończenia procedury oceniania.

6. Komisja może współpracować z krajowymi i międzynarodowymi organizacjami, których przedmiotem działania jest ocena jakości kształcenia i akredytacja.
7. W związku z wykonywaniem zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 2, Komisja może przetwarzać dane osobowe nauczycieli akademickich i studentów ocenianych uczelni w zakresie niezbędnym dla wykonania tych zadań.

Art. 47

1. Komisja działa na posiedzeniach plenarnych oraz przez swoje organy.
2. Organami Komisji są:
  - 1) przewodniczący,
  - 2) sekretarz,
  - 3) prezydium.
3. W skład prezydium wchodzi:
  - 1) przewodniczący Komisji,
  - 2) sekretarz,
  - 3) przewodniczący zespołów, o których mowa w ust. 4.
4. W skład Komisji wchodzi zespoły kierunków studiów:
  - 1) humanistycznych,
  - 2) przyrodniczych,
  - 3) matematyczno-fizyczno-chemicznych,
  - 4) rolniczych, leśnych i weterynaryjnych,
  - 5) medycznych,
  - 6) wychowania fizycznego,
  - 7) technicznych,
  - 8) ekonomicznych,
  - 9) społecznych i prawnych,
  - 10) artystycznych,
  - 11) wojskowych.
5. W skład zespołu wchodzi co najmniej pięciu członków Komisji, będących przedstawicielami grupy kierunków studiów, w tym co najmniej trzech posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauki lub dyscyplinie naukowej związanej z danym kierunkiem studiów.

Art. 48

1. Przewodniczącego Komisji oraz jej sekretarza powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
2. Przewodniczący Komisji zwołuje posiedzenia plenarne Komisji, przewodniczy jej obradom, reprezentuje ją na zewnątrz oraz podpisuje uchwały Komisji.
3. Sekretarz zapewnia sprawne funkcjonowanie Komisji i wykonywanie przez nią zadań.
4. Przewodniczących zespołów wybierają ich członkowie spośród swego grona.

Art. 49

1. Prezydium podejmuje uchwały w sprawach, o których mowa w art. 46 ust. 1.
2. Strona niezadowolona z uchwały prezydium podjętej w sprawach, o których mowa w art. 46 ust. 1, może zwrócić się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wniosek kieruje się do Komisji w terminie czternastu dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, rozpatrywany jest na wspólnym posiedzeniu zespołu i prezydium Komisji w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od dnia otrzymania wniosku.
4. Organizację i tryb działania Komisji, szczegółowe kompetencje jej organów, tryb dokonywania ocen, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 2, oraz sposób wyznaczania recenzentów określa statut uchwalony przez Komisję na posiedzeniu plenarnym.
5. Obsługę administracyjną Komisji wykonują jednostki organizacyjne urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Rozdział 7

Konferencje rektorów

Art. 50

1. Uczelnie akademickie, w których kształcą się więcej niż połowa ogólnej liczby studentów studiujących w uczelniach akademickich, mogą utworzyć Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich.
2. Uczelnie nieakademickie, w których kształcą się więcej niż połowa ogólnej liczby studentów studiujących w uczelniach nieakademickich mogą utworzyć Konferencję Rektorów Nieakademickich Szkół Polskich.

3. Konferencja, o której mowa w ust. 1 lub ust. 2, nabywa osobowość prawną z chwilą podjęcia przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, na wniosek właściwego organu konferencji, decyzji stwierdzającej spełnienie przez tę konferencję warunku określonego odpowiednio w ust. 1 lub ust. 2. Minister podejmuje decyzję w ciągu jednego miesiąca od złożenia wniosku. Do wniosku należy dołączyć:
  - 1) statut konferencji wraz z protokołem wyboru władz,
  - 2) oświadczenie właściwego organu konferencji o spełnieniu warunku określonego odpowiednio w ust. 1 lub ust. 2,
  - 3) oświadczenia rektorów uczelni członkowskich o liczbie kształconych w nich studentów.
4. Do konferencji rektorów, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 10 ust. 1 i 2, art. 11, art. 25, art. 28 – 29 oraz art. 33 - 39 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855)³, z zachowaniem przepisów niniejszej ustawy.
5. Organem nadzorującym konferencje rektorów, o których mowa w ust. 1 i 2, jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
6. Statuty konferencji rektorów, o których mowa w ust. 1 i 2, określają w szczególności zasady członkostwa zwykłego oraz członkostwa stowarzyszonego – indywidualnego i zbiorowego, a także kryteria reprezentacji uczelni członkowskich różnych typów w organach konferencji.
7. Właściwe organy konferencji rektorów, o których mowa w ust. 1 i 2, niezwłocznie informują ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego o niespełnianiu warunku określonego odpowiednio w ust. 1 lub ust. 2.
8. W organach konferencji rektorów, o których mowa w ust. 1 i 2, uczelnie członkowskie są reprezentowane przez ich rektorów. Członkami organów kolegialnych konferencji mogą być także – na zasadach określonych w statutach tych konferencji – byli rektorzy uczelni członkowskich, z tym że większość członków tych organów muszą stanowić rektorzy aktualnie pełniący swe funkcje w uczelniach członkowskich.
9. Kadencja organów konferencji rektorów, o których mowa w ust. 1 i 2, jest zgodna z kadencją organów uczelni publicznych

---

³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 874.

Art. 51

1. Konferencje rektorów, o których mowa w art. 50 ust. 1 i 2, działają na rzecz rozwoju szkolnictwa wyższego, nauki i kultury, a w szczególności:
  - 1) występują do organów władzy publicznej w istotnych sprawach szkolnictwa wyższego, nauki i kultury oraz w żywotnych sprawach środowiska akademickiego,
  - 2) wyrażają z własnej inicjatywy opinie i przedstawiają wnioski w sprawach dotyczących szkolnictwa wyższego, nauki i kultury.
2. Organy władzy publicznej zasięgają opinii konferencji rektorów, o których mowa w art. 50 ust. 1 i 2, w sprawach:
  - 1) zasad działania i kierunków rozwoju szkolnictwa wyższego, systemu badań naukowych, kształcenia i pomocy materialnej dla studentów, zarządzania uczelniami, kształcenia kadr i polityki naukowej oraz bazy materialnej szkół wyższych,
  - 2) projektu budżetu państwa w części dotyczącej szkolnictwa wyższego i nauki,
  - 3) projektów aktów prawnych dotyczących szkolnictwa wyższego, nauki i kultury, a także promocji nauki polskiej za granicą,
  - 4) rozwiązań w systemie oświaty mających znaczenie dla szkół wyższych.
3. Termin na wyrażenie opinii w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 2 – 4, wynosi jeden miesiąc. W przypadku bezskutecznego upływu tego terminu wymóg zasięgnięcia opinii uważa się za spełniony.

Dział II.

Ustrój uczelni

Rozdział 1

Statut uczelni

Art. 52

1. Statut uczelni publicznej uchwała jej senat większością co najmniej dwóch trzecich głosów swego statutowego składu, po zasięgnięciu opinii związków zawodowych działających w uczelni.
2. Statut uczelni publicznej, która posiada co najmniej cztery uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora, wchodzi w życie z dniem określonym w uchwale senatu.
3. Statut uczelni publicznej nie spełniającej wymagań określonych w ust. 2 wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, chyba

że w statucie został określony termin późniejszy. Statut wchodzi w życie po upływie dwóch miesięcy od doręczenia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego, jeżeli w tym terminie minister nie odmówił zatwierdzenia statutu lub nie wezwał uczelni publicznej do usunięcia uchybień.

4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego odmawia zatwierdzenia statutu w razie stwierdzenia jego niezgodności z prawem. Przed podjęciem decyzji o odmowie zatwierdzenia statutu minister wzywa uczelnię do usunięcia niezgodności z prawem. Minister zatwierdza statut nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania statutu w prawidłowym brzmieniu.
5. Przepisy ust. 1 – 4 stosuje się odpowiednio do uczelni wojskowych, uczelni służb państwowych, uczelni artystycznych, uczelni medycznych i uczelni morskich, z tym że uprawnienia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego przysługują odpowiednio Ministrowi Obrony Narodowej oraz ministrom właściwym do spraw wewnętrznych, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zdrowia oraz gospodarki morskiej.

Art. 53

1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego zatwierdza statut teologicznej publicznej uczelni nieakademickiej oraz teologicznej publicznej uczelni akademickiej nie spełniającej wymagań określonych w art. 52 ust. 2, w porozumieniu z władzami właściwych kościołów i związków wyznaniowych.
2. Statut publicznej uczelni teologicznej spełniającej wymagania określone w art. 52 ust. 2 jest uchwalany przez właściwy organ uczelni w porozumieniu z władzami właściwych kościołów i związków wyznaniowych.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do innych uczelni publicznych, w których działa teologiczna podstawowa jednostka organizacyjna, z tym że porozumienie z władzami właściwych kościołów i związków wyznaniowych dotyczy tylko postanowień statutu związanych z funkcjonowaniem teologicznej podstawowej jednostki organizacyjnej.

Art. 54

1. Statut uczelni niepublicznej nadaje jej założyciel albo uchwała organ kolegialny uczelni wskazany w statucie, z zastrzeżeniem art. 21 ust. 1.

2. Statut uczelni niepublicznej określa sposób przejmowania funkcji założyciela w razie jego śmierci – gdy jest osobą fizyczną albo likwidacji – gdy jest osobą prawną oraz zasady i tryb likwidacji uczelni, z uwzględnieniem zobowiązań założyciela uczelni w przypadku jej likwidacji. Przejęcie funkcji założyciela wymaga zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego wyrażonej w formie decyzji administracyjnej.
3. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego zatwierdza statut uczelni niepublicznej po stwierdzeniu jego zgodności z przepisami prawa i wydanym pozwoleniem, o którym mowa w art. 18 ust. 1.
4. Statut uczelni niepublicznej, która posiada co najmniej cztery uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora, wchodzi w życie z dniem określonym w uchwale senatu lub w decyzji założyciela.
5. Do statutu uczelni niepublicznej stosuje się odpowiednio przepisy art. 52 ust. 3 - 5.

Art. 55

Przepisy art. 52 – 54 stosuje się odpowiednio do zmiany statutu.

Rozdział 2

Organy uczelni

Art. 56

1. Organami kolegialnymi uczelni publicznej są senat i rady podstawowych jednostek organizacyjnych, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Statut publicznej uczelni nieakademickiej może przewidywać zamiast senatu inny organ kolegialny.
3. Przepisy ustawy dotyczące senatu stosuje się do organu kolegialnego, o którym mowa w ust. 2.
4. W publicznej uczelni zawodowej, jeżeli statut tak stanowi, obok senatu lub organu, o którym mowa w ust. 2, może działać konwent.
5. Organy kolegialne uczelni niepublicznej określa jej statut. Przepisy ustawy dotyczące senatu stosuje się odpowiednio do najwyższego organu kolegialnego uczelni niepublicznej.
6. Organami jednoosobowymi uczelni publicznej i uczelni niepublicznej są rektor i kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych. Kierownikiem wydziału jest dziekan.

7. Statut uczelni niepublicznej może przewidywać istnienie innego, oprócz rektora, organu jednoosobowego.
8. Organami wyborczymi uczelni publicznej są kolegia elektorów.
9. W organach kolegialnych i wyborczych uczelni są reprezentowani nauczyciele akademicy, doktoranci, studenci oraz pracownicy nie będący nauczycielami akademickimi.

Art. 57

1. Skład senatu uczelni publicznej i najwyższego organu kolegialnego uczelni niepublicznej określa statut.
2. Statut uczelni publicznej określa tryb wyboru i procentowy udział w składzie senatu przedstawicieli nauczycieli akademickich, doktorantów, studentów oraz pracowników nie będących nauczycielami akademickimi, z uwzględnieniem ust. 3.
3. Udział przedstawicieli studentów i doktorantów w senacie uczelni publicznej lub najwyższym organie kolegialnym uczelni niepublicznej nie może być mniejszy niż 15%. Liczbę przedstawicieli studentów i doktorantów ustala się proporcjonalnie do liczebności obu tych grup w uczelni, z tym że studenci i doktoranci są reprezentowani przez co najmniej jednego przedstawiciela z każdej z tych grup.
4. W uczelni publicznej innej niż zawodowa, nauczyciele akademicy posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego stanowią więcej niż połowę statutowego składu senatu.
5. Przewodniczącym senatu jest rektor.
6. W posiedzeniach senatu uczelni publicznej uczestniczą, z głosem doradczym, dyrektor administracyjny i kvestor oraz przedstawiciele związków zawodowych działających w tej uczelni, po jednym z każdego związku.

Art. 58

1. Do kompetencji senatu uczelni publicznej i najwyższego organu kolegialnego uczelni niepublicznej należy w szczególności:
  - 1) uchwalanie statutu, z zastrzeżeniem art. 54 ust. 1,
  - 2) uchwalanie regulaminu studiów, regulaminu studiów doktoranckich, regulaminu studiów podyplomowych oraz zasad przyjęć na studia i studia doktoranckie,
  - 3) ustalanie głównych kierunków działalności uczelni,

- 4) ustalanie zasad działania uczelni oraz wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych, w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni, określonych w art. 13,
  - 5) ocena działalności uczelni, zatwierdzanie rocznych sprawozdań rektora z jej działalności oraz ocena działalności rektora,
  - 6) podejmowanie uchwał w sprawie utworzenia filii, zamiejscowej podstawowej jednostki organizacyjnej lub zamiejscowego ośrodka dydaktycznego oraz w sprawie utworzenia i likwidacji kierunku studiów,
  - 7) wyrażanie zgody na zawarcie przez rektora umowy o współpracy z partnerem zagranicznym, chyba że statut stanowi inaczej,
  - 8) nadawanie tytułu doktora honoris causa,
  - 9) podejmowanie uchwał w sprawach określonych w przepisach o zakładach opieki zdrowotnej,
  - 10) wyrażanie opinii społeczności akademickiej uczelni oraz wyrażanie opinii w sprawach przedłożonych przez rektora, radę podstawowej jednostki organizacyjnej albo członków senatu lub organu kolegialnego, w liczbie określonej w statucie.
2. Do kompetencji senatu uczelni publicznej należy ponadto:
- 1) uchwalanie planu rzeczowo-finansowego uczelni,
  - 2) zatwierdzanie sprawozdania finansowego uczelni zgodnie z przepisami o rachunkowości,
  - 3) ustalanie zasad nabywania, zbywania i obciążania papierów wartościowych w zakresie nieuregulowanym w przepisach o finansach publicznych oraz o obrocie papierami wartościowymi,
  - 4) wyrażanie, z zastrzeżeniem art. 84 ust. 3, zgody na:
    - a) nabycie, zbycie lub obciążenie mienia o wartości określonej w statucie,
    - b) przystąpienie do spółki, spółdzielni lub innej organizacji gospodarczej oraz na utworzenie spółki lub fundacji.
3. W uczelni, w której nie ma podstawowych jednostek organizacyjnych, senat pełni również funkcję rady takiej jednostki.

Art. 59

1. W skład konwentu publicznej uczelni zawodowej mogą wchodzić w szczególności przedstawiciele:
  - 1) organów państwowych,

- 2) organów samorządu terytorialnego i zawodowego,
  - 3) instytucji i stowarzyszeń naukowych, zawodowych oraz twórczych,
  - 4) organizacji pracodawców oraz, jeżeli statut tak stanowi, organizacji samorządu gospodarczego,
  - 5) uczelni, z którymi publiczna uczelnia zawodowa współdziała.
2. Szczegółowy skład konwentu oraz sposób powoływania jego członków, w tym przedstawicieli wymienionych w ust. 1 pkt 1 – 5, określa statut.

Art. 60

1. Kompetencje konwentu publicznej uczelni zawodowej określa statut.
2. Statut publicznej uczelni zawodowej może określać wspólne kompetencje senatu i konwentu, ustalając tryb zwoływania i prowadzenia wspólnych posiedzeń oraz podejmowania wspólnych uchwał.

Art. 61

1. Uchwały senatu uczelni publicznej podjęte w zakresie kompetencji stanowiących są wiążące dla innych organów uczelni, jej pracowników, doktorantów i studentów.
2. Rektor uczelni publicznej zawiesza wykonanie uchwały senatu naruszającej przepisy ustawy lub statutu uczelni i w terminie czternastu dni zwołuje posiedzenie senatu w celu ponownego rozpatrzenia uchwały. Jeżeli senat nie zmieni bądź nie uchyli zawieszonych uchwały, rektor przekazuje ją ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego oraz właściwemu ministrowi wskazanemu w art. 33 ust. 2, w celu rozpatrzenia w trybie określonym w art. 33 ust. 1.
3. Rektor uczelni publicznej zawiesza wykonanie uchwały senatu naruszającej ważny interes uczelni i w terminie czternastu dni zwołuje posiedzenie senatu w celu ponownego rozpatrzenia uchwały. Zawieszona uchwała wchodzi w życie, jeżeli senat wypowie się za jej utrzymaniem większością co najmniej trzech czwartych głosów, w obecności co najmniej dwóch trzecich swojego statutowego składu.
4. Przepisy ust. 2 – 3 stosuje się do uczelni niepublicznej, jeżeli jej statut nie stanowi inaczej.

Art. 62

1. Rektor kieruje działalnością uczelni i reprezentuje ją na zewnątrz, jest przełożonym pracowników, studentów i doktorantów tej uczelni.

2. Rektor uczelni publicznej podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni, w szczególności:
  - 1) podejmuje decyzje dotyczące mienia i gospodarki uczelni,
  - 2) sprawuje nadzór nad działalnością dydaktyczną i badawczą uczelni,
  - 3) sprawuje nadzór nad administracją i gospodarką uczelni,
  - 4) dba o przestrzeganie prawa oraz zapewnienie bezpieczeństwa na terenie uczelni,
  - 5) określa zakres obowiązków prorektorów.
3. Rektor uczelni publicznej odpowiada za naruszenie w uczelni dyscypliny finansów publicznych, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
4. Do kompetencji rektora uczelni niepublicznej należą sprawy, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 4, oraz inne sprawy określone w statucie uczelni.
5. Statut uczelni niepublicznej może przekazać kompetencje określone w ust. 2 pkt 1 i 3, do właściwości organu, o którym mowa w art. 56 ust. 7.

Art. 63

1. Skład rady podstawowej jednostki organizacyjnej określa statut.
2. Statut określa tryb wyboru i procentowy udział w składzie rady podstawowej jednostki organizacyjnej przedstawicieli nauczycieli akademickich, doktorantów, studentów oraz pracowników nie będących nauczycielami akademickimi jednostki, z uwzględnieniem ust. 3 i 4.
3. Udział przedstawicieli studentów i doktorantów w radzie podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni nie może być mniejszy niż 15%. Liczbę przedstawicieli studentów i doktorantów ustala się proporcjonalnie do liczebności obu tych grup w podstawowej jednostce organizacyjnej, z tym że studenci i doktoranci są reprezentowani przez co najmniej jednego przedstawiciela z każdej z tych grup.
4. W uczelni innej niż uczelnia zawodowa, nauczyciele akademicy posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego stanowią więcej niż połowę statutowego składu rady podstawowej jednostki organizacyjnej.

Art. 64

1. Do kompetencji rady podstawowej jednostki organizacyjnej należy w szczególności:
  - 1) ustalanie ogólnych kierunków działalności jednostki,

- 2) uchwalanie, po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu studenckiego, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez senat uczelni publicznej lub organ kolegialny uczelni niepublicznej, planów studiów i programów nauczania,
  - 3) uchwalanie, po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu doktorantów, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez senat uczelni publicznej lub organ kolegialny uczelni niepublicznej, planów i programów studiów doktoranckich,
  - 4) uchwalanie, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez senat uczelni publicznej lub organ kolegialny uczelni niepublicznej, planów i programów studiów podyplomowych oraz kursów doszkalających.
2. Szczegółowe kompetencje rady podstawowej jednostki organizacyjnej określa statut.
  3. Uchwały rady podstawowej jednostki organizacyjnej są wiążące dla kierownika, pracowników, doktorantów i studentów jednostki.
  4. Od uchwały rady podstawowej jednostki organizacyjnej kierownikowi tej jednostki służy odwołanie do senatu.
  5. Senat uchyla uchwałę rady podstawowej jednostki organizacyjnej sprzeczną z ustawą, statutem, uchwałą senatu lub najwyższego organu kolegialnego uczelni niepublicznej, regulaminami i innymi przepisami wewnętrznymi uczelni lub naruszającą ważny interes uczelni.

Art. 65

1. Tryb zwoływania posiedzeń i pracy organów kolegialnych uczelni określa jej statut.
2. Uchwały organów kolegialnych uczelni zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy statutowej liczby ich członków, chyba że ustawa lub statut określają wyższe wymagania.

Art. 66

1. Kompetencje kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni określa statut.
2. Od decyzji kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej służy odwołanie do rektora.
3. Rektor uchyla decyzję kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej sprzeczną z ustawą, statutem, uchwałą senatu lub najwyższego organu kolegialnego uczelni niepublicznej, uchwałą rady tej jednostki organizacyjnej, regulaminami i innymi przepisami wewnętrznymi uczelni lub naruszającą ważny interes uczelni.

Art. 67

1. Statut uczelni publicznej określa tryb wyboru organów jednoosobowych, przedstawicieli do organów kolegialnych oraz osób pełniących inne funkcje z wyboru, z zachowaniem następujących zasad:
  - 1) jednoosobowe organy wybierane są przez kolegia elektorów; nie mniej niż 15% składu kolegium elektorów stanowią przedstawiciele studentów i doktorantów; liczbę przedstawicieli studentów i doktorantów ustala się proporcjonalnie do liczebności obu tych grup odpowiednio w uczelni lub jednostce organizacyjnej, z tym że studenci i doktoranci są reprezentowani przez co najmniej jednego przedstawiciela z każdej z tych grup,
  - 2) czynne prawo wyborcze przysługuje nauczycielom akademickim zatrudnionym w uczelni jako podstawowym miejscu pracy, pracownikom nie będącym nauczycielami akademickimi zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, studentom oraz doktorantom,
  - 3) bierne prawo wyborcze przysługuje nauczycielom akademickim, którzy nie osiągnęli wieku emerytalnego, zatrudnionym w uczelni jako podstawowym miejscu pracy, pracownikom nie będącym nauczycielami akademickimi, zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, studentom oraz doktorantom, z zastrzeżeniem art. 68 ust 1 i 2 oraz art. 70 ust. 2 i art. 71 ust. 2,
  - 4) każdy wyborca, o którym mowa w pkt 2, ma prawo do zgłaszania kandydatów,
  - 5) głosowanie jest tajne,
  - 6) wybór uważa się za dokonany, jeżeli kandydat uzyskał więcej niż połowę ważnych głosów, chyba że statut szkoły wymaga innej większości kwalifikowanej,
  - 7) czas i miejsce wyborów podaje się do wiadomości w takim terminie i w taki sposób, aby wyborca miał możliwość wzięcia udziału w wyborach,
  - 8) wybory przeprowadzają komisje wyborcze, powołane w trybie określonym w statucie.
2. Tryb wyboru oraz czas trwania kadencji przedstawicieli studentów i doktorantów określają odpowiednio regulamin samorządu studentów i regulamin samorządu doktorantów.
3. W publicznych uczelniach zawodowych czynne prawo wyborcze przysługuje także nauczycielom akademickim zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, a bierne prawo wyborcze - nauczycielom akademickim zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, którzy nie osiągnęli wieku emerytalnego.

4. W publicznych uczelniach artystycznych oraz w artystycznych podstawowych jednostkach organizacyjnych innych uczelni publicznych czynne i bierne prawo wyborcze przysługuje także pracownikom zatrudnionym co najmniej w połowie pełnego wymiaru czasu pracy, a bierne prawo wyborcze - pracownikom zatrudnionym co najmniej w połowie pełnego wymiaru czasu pracy, którzy nie osiągnęli wieku emerytalnego.

Art. 68

1. Rektor uczelni publicznej jest wybierany spośród nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora bądź stopień naukowy doktora habilitowanego. Warunkiem pełnienia funkcji rektora jest zatrudnienie w uczelni jako podstawowym miejscu pracy.
2. Rektor uczelni publicznej, nie spełniający w chwili wyboru wymogu zatrudnienia w uczelni, jest zatrudniany na warunkach określonych w ust. 1 najpóźniej w dniu poprzedzającym objęcie funkcji rektora.
3. W publicznej uczelni morskiej rektor może być także wybrany spośród osób zatrudnionych w tej uczelni na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub posiadających najwyższy stopień oficerski, ustalony w przepisach o kwalifikacjach zawodowych i składzie załóg polskich statków morskich, zwany dalej „najwyższym stopniem oficerskim”. W publicznej uczelni artystycznej rektor może być także wybrany spośród osób zatrudnionych w tej uczelni na stanowisku profesora nadzwyczajnego i posiadających wybitne osiągnięcia artystyczne.
4. Przewodniczący komisji wyborczej stwierdza na piśmie wybór rektora i niezwłocznie powiadamia o wyborze ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz właściwego ministra wymienionego w art. 34 ust. 6 pkt 1 - 5.

Art. 69

1. W uczelni wojskowej wybór rektora nie będącego żołnierzem zawodowym wymaga zatwierdzenia przez Ministra Obrony Narodowej, a wybór rektora będącego żołnierzem zawodowym – wyznaczenia go na to stanowisko przez Ministra Obrony Narodowej. W uczelni służb państwowych wybór rektora nie będącego funkcjonariuszem służb państwowych wymaga zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, a wybór rektora będącego funkcjonariuszem służb państwowych – wyznaczenia go na to stanowisko przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

2. Rektorem uczelni wojskowej albo uczelni służb państwowych może zostać wybrany także odpowiednio: żołnierz zawodowy albo funkcjonariusz służb państwowych, spełniający warunki określone w art. 68 ust. 1, nie zatrudniony w tej uczelni.
3. W szczególnych przypadkach Minister Obrony Narodowej może powołać rektora uczelni wojskowej spośród generałów nie spełniających warunków określonych w art. 68 ust. 1.

Art. 70

1. Statut uczelni określa wymagania kwalifikacyjne jakie musi spełniać kandydat na prorektora, nie wyższe niż wymagania określone w ustawie w stosunku do kandydata na rektora.
2. Prorektor lub prorektorzy, w tym prorektor właściwy do spraw studenckich, w liczbie określonej przez statut uczelni publicznej, wybierani są przez kolegium elektorów spośród kandydatów przedstawionych przez rektora, pochodzących z grona nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni.
3. Kandydatura na prorektora właściwego do spraw studenckich wymaga zgody większości przedstawicieli studentów i doktorantów w organie dokonującym wyboru. Nie zajęcie wspólnego stanowiska w terminie wskazanym w statucie uważa się za wyrażenie zgody.
4. Jeżeli nowo wybrany rektor wyższej szkoły morskiej nie posiada najwyższego stopnia oficerskiego, co najmniej jeden z prorektorów powinien posiadać taki stopień.

Art. 71

1. Statut uczelni określa wymagania kwalifikacyjne stawiane kandydatowi na kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej i kandydatowi na jego zastępcę, nie wyższe niż wymagania określone w ustawie w stosunku do kandydata na rektora.
2. Warunkiem pełnienia funkcji kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej lub jego zastępcy jest zatrudnienie w uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy.
3. Tryb wyboru lub powoływania oraz odwoływania kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych i ich zastępców określa statut.
4. W uczelni publicznej dziekan wydziału i prodziekani pochodzą z wyboru.
5. Przepis art. 70 ust. 2 stosuje się odpowiednio do wyboru prodziekana właściwego do spraw studenckich, a jeżeli statut przewiduje wybór zastępców kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych nie będących wydziałami, także do wyboru zastępcy właściwego do spraw studenckich.

6. Jeżeli statut przewiduje powoływanie kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych i ich zastępców, kandydatura zastępcy właściwego do spraw studenckich wymaga zgody organu samorządu studentów i samorządu doktorantów danej jednostki organizacyjnej wskazanego w regulaminie samorządu studenckiego i samorządu doktoranckiego. Jeżeli samorząd studencki i samorząd doktorancki nie zajmą wspólnego stanowiska w tej sprawie w terminie 7 dni kandydaturę uważa się za przyjętą.

Art. 72

1. Kadencja kolegialnych i jednoosobowych organów uczelni publicznej trwa cztery lata i rozpoczyna się w dniu 1 września w roku wyborów, a kończy w dniu 31 sierpnia w roku, w którym upływa kadencja.
2. W uczelni publicznej rektor, prorektor, kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej i jego zastępca, nie mogą być wybrani do pełnienia tej samej funkcji na więcej niż dwie kolejne, następujące po sobie kadencje.
3. Statut uczelni publicznej określa przypadki wygaśnięcia mandatu członka organu kolegialnego i organu jednoosobowego przed upływem kadencji oraz tryb wyborów uzupełniających.
4. Organy kolegialne uczelni publicznej pełnią swoje funkcje do czasu ukonstytuowania się organów nowej kadencji.

Art. 73

1. Rektor i prorektor uczelni publicznej mogą być odwołani przez organ, który dokonał wyboru.
2. Wniosek o odwołanie rektora może być zgłoszony przez co najmniej połowę statutowego składu senatu. Wniosek o odwołanie prorektora może być zgłoszony przez rektora, a pisemny wniosek o odwołanie prorektora właściwego do spraw studenckich może być zgłoszony również przez wszystkich przedstawicieli studentów i doktorantów wchodzących w skład senatu.
3. Uchwała o odwołaniu rektora jest podejmowana większością co najmniej trzech czwartych głosów, w obecności co najmniej dwóch trzecich statutowego składu organu, który dokonał wyboru.
4. Uchwała o odwołaniu prorektora jest podejmowana bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej dwóch trzecich statutowego składu organu, który dokonał wyboru.

Art. 74

1. W uczelni publicznej funkcji organu jednoosobowego lub jego zastępcy nie może pełnić osoba pełniąca funkcję organu jednoosobowego w innej uczelni publicznej lub organu jednoosobowego w uczelni niepublicznej albo będąca założycielem uczelni niepublicznej.
2. Statut uczelni publicznej może zakazać łączenia funkcji członka organu kolegialnego tej uczelni z funkcją organu jednoosobowego innej uczelni publicznej lub organu jednoosobowego uczelni niepublicznej, ze statusem założyciela uczelni niepublicznej będącego osobą fizyczną albo ze statusem członka organu osoby prawnej będącej założycielem uczelni niepublicznej.

Art. 75

Organy jednoosobowe uczelni niepublicznej i ich zastępców powołuje i odwołuje założyciel lub organ wskazany w statucie. Tryb powoływania i odwoływania organów jednoosobowych określa statut.

Art. 76

1. Dyrektor administracyjny uczelni publicznej kieruje jej administracją i gospodarką w zakresie określonym przez statut oraz rektora.
2. Dyrektora administracyjnego uczelni publicznej zatrudnia rektor po zasięgnięciu opinii senatu.
3. Dyrektor administracyjny uczelni publicznej odpowiada za swoją działalność przed rektorem.

Art. 77

1. Kwestor uczelni publicznej pełni funkcję głównego księgowego uczelni.
2. Kwestora uczelni publicznej zatrudnia rektor po zasięgnięciu opinii senatu.
3. Kwestor uczelni publicznej odpowiada za swoją działalność przed rektorem.

Art. 78

1. Organizację oraz zasady działania administracji uczelni publicznej określa regulamin organizacyjny, chyba że statut stanowi inaczej. Tryb ustalania regulaminu organizacyjnego określa statut.
2. Organizację oraz zasady działania administracji uczelni niepublicznej określa jej regulamin organizacyjny nadany przez założyciela lub organ wskazany w statucie.

Rozdział 3

Organizacja uczelni

Art. 79

1. W uczelni publicznej spełniającej wymagania określone w art. 52 ust. 2 podstawowe jednostki organizacyjne uczelni tworzy, przekształca i likwiduje senat, a w pozostałych uczelniach publicznych – w drodze decyzji - minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego na wniosek senatu.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego wykonuje uprawnienia określone w ust. 1:
  - 1) w odniesieniu do uczelni wojskowych - w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej,
  - 2) w odniesieniu do uczelni służb państwowych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych,
  - 3) w odniesieniu do uczelni artystycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
  - 4) w odniesieniu do uczelni medycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia,
  - 5) w odniesieniu do uczelni morskich - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.
3. W uczelni publicznej mogą być tworzone inne jednostki organizacyjne; rodzaje, warunki i tryb tworzenia, likwidacji i przekształcania tych jednostek, z zastrzeżeniem art. 80, określa statut.
4. Rodzaje jednostek organizacyjnych uczelni niepublicznej oraz warunki i tryb ich tworzenia, likwidacji i przekształcania, z zastrzeżeniem art. 80, określa statut.

Art. 80

1. Uczelnia może utworzyć poza swoją siedzibą zamiejscową jednostkę organizacyjną w formie:
  - 1) podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni,
  - 2) filii, w skład której wchodzi co najmniej dwie podstawowe jednostki organizacyjne uczelni,
  - 3) zamiejscowego ośrodka dydaktycznego, w którym podstawowa jednostka organizacyjna uczelni, posiadająca uprawnienie do nadawania stopnia naukowego

doktora, a za zgodą ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego wydaną po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej – także jednostka posiadająca uprawnienia do prowadzenia studiów magisterskich, realizuje część zajęć dydaktycznych w ramach prowadzonych studiów licencjackich lub inżynierskich, o ile spełnione są wymagania kadrowe, o których mowa w art. 9 pkt 5 lit b.

2. Uczelnia, w której nie ma podstawowych jednostek organizacyjnych, posiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora, a za zgodą ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego wydaną po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej – także uczelnia posiadająca uprawnienia do prowadzenia studiów magisterskich, może utworzyć zamiejscowy ośrodek dydaktyczny, w którym realizuje część zajęć dydaktycznych w ramach prowadzonych studiów licencjackich lub inżynierskich, o ile spełnione są wymagania kadrowe, o których mowa w art. 9 pkt 5 lit. b.
3. Uczelnia może utworzyć poza swoją siedzibą zamiejscową jednostkę organizacyjną o zadaniach innych niż dydaktyczne, także w formie innej niż określona w ust. 1 pkt 1 i 2.
4. Tworzenie, przekształcanie i likwidacja zamiejscowych jednostek organizacyjnych w uczelni publicznej odbywa się na zasadach określonych w art. 79 ust. 1 i 2, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6.
5. Utworzenie za granicą zamiejscowej jednostki organizacyjnej uczelni wymaga zgody ministra właściwego do spraw zagranicznych i ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
6. Zagraniczne uczelnie mogą tworzyć jednostki organizacyjne z siedzibą na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego wydanej po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Do tworzenia, prowadzenia działalności i likwidacji jednostki organizacyjnej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zakładania, prowadzenia działalności i likwidacji uczelni niepublicznej.

Art. 81

Status szpitali klinicznych będących bazą dydaktyczną i naukowo – badawczą uczelni medycznych lub innych uczelni prowadzących działalność dydaktyczną i badawczą w

dziedzinie nauk medycznych regulują przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 z późn. zm.)⁴.

Art. 82

1. W uczelni działa system biblioteczno-informacyjny, którego podstawę stanowi biblioteka. Organizację i funkcjonowanie systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni, w tym zasady korzystania z niego przez osoby nie będące pracownikami, doktorantami lub studentami uczelni określa statut.
2. Dyrektora biblioteki zatrudnia rektor po zasięgnięciu opinii senatu lub innego najwyższego organu kolegialnego uczelni. W uczelni akademickiej dyrektorem biblioteki może być osoba posiadająca uprawnienia do zajmowania stanowisk wymienionych w art. 104 lub tytuł naukowy.
3. W uczelni akademickiej działa rada biblioteczna jako organ opiniodawczy rektora. Skład i kompetencje rady bibliotecznej oraz tryb jej powoływania określa statut uczelni.
4. W związku z funkcjonowaniem systemu biblioteczno-informacyjnego uczelnia może przetwarzać określone w jej statucie dane osobowe osób korzystających z tego systemu.
5. Zbiór danych osobowych, o których mowa w ust. 4, jest zwolniony z obowiązku rejestracji zbiorów danych osobowych, o których mowa w art. 40 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.)⁵.
6. Uczelnia prowadzi archiwum. Działalność archiwum regulują przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2002 r. nr 171, poz. 1396 z późn. zm.)⁶.

Rozdział 4

Mienie i finanse uczelni

Art. 83

Mienie uczelni obejmuje własność i inne prawa majątkowe.

---

⁴ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1992 r. Nr 63, poz. 315, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1995 Nr 138, poz. 682, Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756, Nr 162, poz. 1115, z 1999 r. Nr 28, poz. 255 i 256, Nr 84, poz. 935, z 2000 r. Nr 3 poz. 28, Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 84, poz. 948, Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 5, poz. 45, nr 88, poz. 961, Nr 100, poz. 1083, Nr 111, poz. 1193, Nr 113 poz. 1207, Nr 126, poz. 1382 – 1384, Nr 128, poz. 1407, z 2002 r. nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 124, poz. 1151 i 1152, Nr 171, poz. 1663, Nr 213, poz. 2081 i Nr 223, poz. 2215.

⁵ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 50, poz. 580, Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 42, poz. 474, Nr 49, poz. 509, Nr 100, poz. 1087 i z 2002 r. Nr 74, poz. 676.

⁶ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 241, poz. 2074 i z 2003 r. Nr 137, poz. 1302.

Art. 84

1. W akcie o utworzeniu uczelni publicznej wskazuje się mienie lub organ, który ją w to mienie wyposaża.
2. Na wyposażenie, o którym mowa w ust. 1, nowoutworzonej uczelni przeznaczają się nieruchomości z zasobu nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego. Na wyposażenie uczelni tworzonej z przekształcenia istniejącej uczelni przeznaczają się nieruchomości stanowiące własność przekształcanej uczelni, a na wyposażenie uczelni tworzonej z połączenia kilku uczelni przeznaczają się nieruchomości stanowiące własność łączonych uczelni; na wyposażenie tych uczelni mogą być przeznaczone także nieruchomości z zasobu nieruchomości Skarbu Państwa.
3. Skarb Państwa oraz jednostki samorządu terytorialnego mogą przekazywać uczelniom nieruchomości w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 z późn. zm.).
4. Rozporządzanie przez uczelnię składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów o rachunkowości, w zakresie określonym w ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493 z późn. zm.)⁷, wymaga zgody ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.
5. W przypadku likwidacji uczelni publicznej, jej mienie, po spłaceniu długów, staje się odpowiednio do źródła pochodzenia tego mienia zgodnie z ust. 2, mieniem Skarbu Państwa albo mieniem jednostki samorządu terytorialnego. O przeznaczeniu mienia zlikwidowanej uczelni publicznej decyduje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, a w przypadku uczelni wojskowej, uczelni służb państwowych, uczelni artystycznej, uczelni medycznej i uczelni morskiej odpowiednio Minister Obrony Narodowej lub minister właściwy do spraw wewnętrznych, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zdrowia oraz gospodarki morskiej.
6. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do mienia przekazanego uczelni niepublicznej.
7. W przypadku likwidacji publicznego szpitala klinicznego utworzonego na zasadach i w trybie określonym w przepisach o zakładach opieki zdrowotnej, jego majątek, po zaspokojeniu wierzycieli, staje się własnością Skarbu Państwa lub własnością publicznej uczelni medycznej albo publicznej uczelni prowadzącej działalność dydaktyczną i

---

⁷ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 106, poz. 673, Nr 115, poz. 741, Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, z 2001 r. Nr 4, poz. 26, z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 240, poz. 2055.

badawczą w dziedzinie nauk medycznych, a o jego przeznaczeniu decyduje podmiot, który utworzył publiczny zakład opieki zdrowotnej.

Art. 85

1. Działalność statutowa uczelni nie podlega opodatkowaniu. Zwolnienie z podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego dokonuje się na zasadach określonych w odrębnych ustawach.
2. Zwolnieniu z podatków nie podlega wydzielona działalność gospodarcza, o której mowa w art. 7.
3. Uczelnia jest zwolniona z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa z wyjątkiem opłat określonych w przepisach o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Art. 86

Działalność uczelni publicznej finansowana jest z dotacji z budżetu państwa na zadania ustawowo określone oraz może być finansowana z przychodów własnych.

Art. 87

1. Z budżetu państwa uczelnia publiczna otrzymuje dotacje na:
  - 1) zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, kształceniem doktorantów stacjonarnych studiów doktoranckich i kształceniem kadr naukowych oraz utrzymaniem uczelni, w tym odtwarzaniem środków trwałych,
  - 2) zadania uczelni wojskowej związane z obroną narodową,
  - 3) zadania uczelni służb państwowych związane z bezpieczeństwem obywateli,
  - 4) zadania uczelni artystycznej związane z działalnością kulturalną w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej,
  - 5) zadania uczelni morskiej związane z utrzymaniem statków szkolnych, specjalistycznych ośrodków szkoleniowych dla kadr morskich oraz ze szkoleniem wojskowym studentów,
  - 6) zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów, w zakresie określonym w art. 161 ust. 1, oraz dla doktorantów, w zakresie określonym w art. 183 ust. 1,
  - 7) zadania związane ze świadczeniami zdrowotnymi, wykonywanymi w ramach kształcenia studentów studiów stacjonarnych w podstawowej jednostce

- organizacyjnej uczelni medycznej lub innej uczelni publicznej realizującej zadania, o których mowa w pkt 1 i prowadzącej działalność badawczą w dziedzinie nauk medycznych pod bezpośrednim nadzorem lekarzy, lekarzy dentystów posiadających prawo wykonywania zawodu lekarza albo wykonywania zawodu lekarza dentysty, będących pracownikami tej uczelni,
- 8) zadania związane z prowadzeniem podyplomowego kształcenia w celu zdobywania specjalizacji przez lekarzy, lekarzy dentystów, lekarzy weterynarii oraz pielęgniarzy i położne,
  - 9) finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji środków trwałych w budowie służących procesowi dydaktycznemu i pomocy materialnej dla studentów.
2. Uczelnia publiczna w ramach dotacji na pomoc materialną dla studentów i doktorantów, o której mowa w ust. 1 pkt 6, może dofinansować remonty domów i stołówek studenckich.
  3. Dotacje, o których mowa w ust. 1, udzielane są z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, z tym że:
    - 1) dla uczelni wojskowej, dotacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 – udzielana jest z części, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej, ze środków przewidzianych na obronę narodową,
    - 2) dla uczelni służb państwowych, dotacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 3 – udzielana jest z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ze środków przewidzianych na bezpieczeństwo wewnętrzne,
    - 3) dla uczelni artystycznej dotacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 4 – udzielana jest z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, ze środków przewidzianych w budżecie państwa na kulturę,
    - 4) dla uczelni morskiej dotacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 5 – udzielana jest z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, ze środków przewidzianych w budżecie państwa na gospodarkę morską,
    - 5) dla uczelni medycznej lub innej uczelni publicznej realizującej zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i prowadzącej działalność badawczą w dziedzinie nauk medycznych dotacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 7 – udzielana jest z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia, ze środków przewidzianych w budżecie państwa na ochronę zdrowia.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do przyznawania przez właściwych ministrów wymienionych w tym przepisie dotacji z budżetu państwa podstawowym jednostkom organizacyjnym nauk wojskowych, artystycznych, medycznych lub morskich w uczelniach innych, niż wymienione w ust. 3, na wykonywane przez te jednostki zadania określone w ust. 1 pkt 2, 3, 4, 5, 7, 8.
5. Uczelnia niepubliczna otrzymuje dotację na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów, w zakresie określonym w art. 161 ust. 1 oraz dla doktorantów, w zakresie określonym w art. 183 ust. 1.
6. Uczelnia niepubliczna spełniająca warunki określone w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 88 ust. 1, może otrzymać:
  - 1) dotację przeznaczoną na pokrycie części opłat wnoszonych przez studentów studiów stacjonarnych oraz doktorantów stacjonarnych studiów doktoranckich,
  - 2) dotacje na dofinansowanie kosztów realizacji zadań wymienionych w ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 7, 8 i 9, nie związanych z kształceniem studentów studiów stacjonarnych i doktorantów stacjonarnych studiów doktoranckich.
7. Uczelnia może otrzymywać inne środki finansowe z budżetu państwa oraz z budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków.
8. Przepisy ust. 4 i 6 stosuje się odpowiednio do związku uczelni.

Art. 88

1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego ustala w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich i Konferencji Rektorów Nieakademickich Szkół Polskich, warunki i tryb występowania przez uczelnie niepubliczne o dotacje, o których mowa w art. 87, oraz zasady kontroli ich wykorzystania, uwzględniając w szczególności jakość kształcenia w uczelni, liczbę nauczycieli akademickich, dla których uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, liczbę kształconych w uczelni studentów studiów stacjonarnych i doktorantów stacjonarnych studiów doktoranckich, zaangażowanie własnych środków w rozwój bazy materialnej uczelni oraz osiągnięcia uczelni w dotychczasowym kształceniu, a w przypadku dotacji na pomoc materialną również liczbę studentów i doktorantów w trudnej sytuacji materialnej.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego przyznaje dotacje, o których mowa w art. 87 ust. 1, 5, 6, określając ich wysokość i przeznaczenie. Dotacje, o których mowa w

art. 87 ust. 3 i 4, przyznaje właściwy minister wymieniony w art. 87 ust. 3, określając ich wysokość i przeznaczenie.

3. Minister przyznający dotację, o której mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1, może przyznać uczelni prowadzącej studia na szczególnie wysokim poziomie, potwierdzonym oceną Państwowej Komisji Akredytacyjnej, dodatkowe środki na kształcenie studentów na określonych kierunkach studiów. Środki przeznaczone na te cele nie mogą łącznie przekraczać 5% środków przeznaczonych na działalność dydaktyczną tej uczelni.

Art. 89

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw: zdrowia, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, gospodarki morskiej, spraw wewnętrznych oraz Ministrem Obrony Narodowej, po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencji Rektorów Nieakademickich Szkół Polskich oraz Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, określa w drodze rozporządzenia:

- 1) wskaźniki kosztochłonności poszczególnych kierunków studiów stacjonarnych oraz wskaźniki kosztochłonności stacjonarnych studiów doktoranckich w poszczególnych dziedzinach nauki,
- 2) zasady podziału dotacji, o których mowa w art. 87, z uwzględnieniem w szczególności:
  - a) w zakresie zadań, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1 oraz art. 87 ust. 1 pkt 7 – danych o liczbie studentów studiów stacjonarnych i doktorantów stacjonarnych studiów doktoranckich, nauczycieli akademickich oraz o wskaźnikach kosztochłonności studiów na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych i wskaźnikach kosztochłonności stacjonarnych studiów doktoranckich w poszczególnych dziedzinach nauki,
  - b) w zakresie świadczeń pomocy materialnej dla studentów – danych o liczbie studentów, liczbie studentów uprawnionych do zakwaterowania w domach studenckich oraz o liczbie studentów w trudnej sytuacji materialnej,
  - c) w zakresie świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów – danych o liczbie doktorantów, liczbie doktorantów uprawnionych do zakwaterowania w domach studenckich oraz o liczbie doktorantów w trudnej sytuacji materialnej.

Art. 90

Zasady i tryb finansowania badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych w uczelni, zakwalifikowanych do finansowania ze środków przewidzianych w budżecie państwa na naukę, określają przepisy o finansowaniu nauki.

Art. 91

1. Przychodami uczelni publicznej są w szczególności:
  - 1) dotacje z budżetu państwa, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 i 9,
  - 2) uzyskane z budżetu państwa środki na naukę, o których mowa w art. 90,
  - 3) odpłatność za świadczone usługi edukacyjne, w szczególności za kształcenie na studiach wyższych i studiach doktoranckich, prowadzonych w formach niestacjonarnych, oraz za świadczone przez uczelnie artystyczne usługi artystyczne,
  - 4) jednorazowe opłaty wpisowe i opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia,
  - 5) jednorazowe opłaty za wydanie dyplomu, świadectwa oraz innego dokumentu związanego z tokiem studiów,
  - 6) odpłatność za usługi badawcze i specjalistyczne, specjalistyczne i wysokospecjalistyczne diagnostyczne i terapeutyczne usługi medyczne oraz opłaty licencyjne oraz przychody z działalności kulturalnej,
  - 7) przychody z wydzielonej działalności gospodarczej,
  - 8) przychody z udziałów, akcji, odsetek oraz z obrotu papierami wartościowymi,
  - 9) przychody ze sprzedaży składników swojego mienia oraz z odpłatności za korzystanie z tych składników przez osoby trzecie na podstawie umowy najmu, dzierżawy albo innej umowy,
  - 10) przychody z tytułu darowizn, dziedziczenia, zapisów oraz ofiarności publicznej,
  - 11) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, nie podlegające zwrotowi,
  - 12) środki, o których mowa w art. 87 ust. 7,
  - 13) opłaty, o których mowa w art. 26 ust. 5 pkt 2.
2. Maksymalną wysokość opłat, o których mowa w ust. 1 pkt 4, ustala na rok akademicki, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, uwzględniając zasadę, że nie mogą one przekraczać kosztów ponoszonych w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności związanych z dokonywaniem wpisu i przyjmowaniem na studia na określonym kierunku studiów i poziomie kształcenia.
3. Niewykorzystane w danym roku środki finansowe pozostają w dyspozycji uczelni.

Art. 92

1. Uczelnia publiczna może pobierać opłaty za świadczone usługi edukacyjne związane z:
  - 1) kształceniem studentów na studiach niestacjonarnych oraz doktorantów niestacjonarnych studiów doktoranckich,
  - 2) powtarzaniem określonych zajęć na stacjonarnych studiach wyższych oraz stacjonarnych studiach doktoranckich z powodu niezadowolających wyników w nauce,
  - 3) prowadzeniem studiów w języku obcym,
  - 4) prowadzeniem zajęć nie objętych planem studiów,
  - 5) kształcenie na drugim i kolejnym kierunku studiów na studiach stacjonarnych,
  - 6) realizacją programu studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających.
2. Wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, ustala rektor uczelni publicznej, z tym że opłata, o której mowa w ust. 1 pkt. 1 i 2, nie może przekraczać kosztów ponoszonych w zakresie niezbędnym do uruchomienia i prowadzenia w danej uczelni, odpowiednio studiów wyższych i studiów doktoranckich, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz zajęć na studiach wyższych i studiach doktoranckich, o których mowa w ust. 1 pkt 2, z uwzględnieniem kosztów amortyzacji i remontów.
3. Senat uczelni publicznej określa szczegółowe zasady pobierania opłat, o których mowa w ust. 1, w tym tryb i warunki zwalniania - w całości lub w części - z tych opłat studentów i doktorantów, w szczególności studentów i doktorantów osiągających wybitne wyniki w nauce, a także studentów i doktorantów, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji materialnej.
4. Zasady pobierania i wysokość opłat w uczelni niepublicznej określa organ wskazany w jej statucie.

Art. 93

1. Uczelnia publiczna pokrywa koszty swej działalności i zaciągniętych zobowiązań oraz wydatki na rozwój i inne potrzeby, z przychodów określonych w art. 91 ust.1.
2. Uczelnia publiczna prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu rzeczowo-finansowego, zgodnie z przepisami o finansach publicznych i o rachunkowości.
3. Uczelnia publiczna przekazuje plan rzeczowo-finansowy ministrowi, który sprawuje nad nią nadzór oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminie 14 dni od jego uchwalenia.

Art. 94

1. Uczelnia tworzy fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów.
2. Fundusz, o którym mowa w ust. 1, tworzy się:
  - 1) z dotacji, o której mowa w art. 87 ust. 1 pkt 6, z wyłączeniem środków na stypendia ministra za osiągnięcia w nauce, o których mowa w art. 161 ust. 1 pkt 3,
  - 2) z opłat za korzystanie z domu studenckiego,
  - 3) z opłat za korzystanie ze stołówki studenckiej,
  - 4) z innych przychodów, w tym z opłat za wynajem pomieszczeń w domach i stołówkach studenckich.
3. Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w części, o której mowa w ust. 2 pkt 1, przeznaczają się na wypłaty stypendiów i zapomóg oraz na remonty domów i stołówek studenckich.
4. Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w części, o której mowa w ust. 2 pkt 2-4, przeznaczają się na pokrycie kosztów utrzymania domów i stołówek studenckich, a w przypadku uczelni państwowej także na wynagrodzenia pracowników uczelni zatrudnionych w tych domach i stołówkach oraz na odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, o którym mowa w art. 146, dla tych pracowników.
5. Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w części, o której mowa w ust. 2 pkt 2- 4, może być również przeznaczony na cele określone w ust. 3.
6. Niewykorzystane w danym roku budżetowym środki funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów pochodzące ze źródła, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, przechodzą na rok następny do wykorzystania na cele określone w ust. 3 a środki pochodzące ze źródeł określonych w ust. 2 pkt 2 – 4, na cele określone w ust. 4.

Art. 95

1. Uczelnia publiczna może utworzyć ze środków innych niż określone w art. 87 ust. 1 i 7, własny fundusz stypendialny na stypendia dla pracowników i studentów oraz doktorantów. Stypendia z tego funduszu mogą być przyznawane, jeżeli statut uczelni tak stanowi, niezależnie od stypendiów, o których mowa w art. 161 ust. 1 oraz w art. 183 ust. 1.
2. Stypendia, o których mowa w ust. 1, przyznawane są studentom i doktorantom w uzgodnieniu odpowiednio: z uczelnianym organem wykonawczym samorządu studenckiego wskazanym w regulaminie samorządu studentów lub z uczelnianym

organem wykonawczym samorządu doktorantów wskazanym w regulaminie samorządu doktorantów.

Art. 96

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady gospodarki finansowej uczelni publicznych, z uwzględnieniem:

- 1) zasad sporządzania planu rzeczowo-finansowego, w tym ustalania i podziału wyniku finansowego,
- 2) zasad tworzenia funduszy, w tym funduszu zasadniczego, funduszu z aktualizacji wyceny i zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.
- 3) sposobu ujmowania przychodów i kosztów, w tym rolniczych i leśnych zakładów doświadczalnych, a także zmian w stanie funduszy.

Art. 97

Prowadzenie przez uczelnię działalności wymienionej w art. 91 ust. 1 pkt 3 i 6 nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 z późn. zm.)⁸.

Dział III

Pracownicy uczelni

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 98

Pracownikami uczelni są nauczyciele akademicki oraz pracownicy nie będący nauczycielami akademickimi.

---

⁸ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 86, poz. 958, Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679, Nr 102, poz. 1115, Nr 147, poz. 1643, z 2002 r. Nr 1, poz. 2, Nr 115, poz. 995, Nr 130, poz. 1112, z 2003 r. Nr 86, poz. 789, Nr 128, poz. 1176 i Nr 217, poz. 2125.

Art. 99

Nauczycielami akademickimi są:

- 1) pracownicy naukowo-dydaktyczni,
- 2) pracownicy dydaktyczni,
- 3) pracownicy naukowi,
- 4) dyplomowani pracownicy biblioteczni, dyplomowani pracownicy dokumentacji i informacji naukowej.

Art. 100

1. Nauczycielem akademickim może zostać osoba, która:
  - 1) posiada kwalifikacje określone w ustawie,
  - 2) posiada pełną zdolność do czynności prawnych,
  - 3) nie została ukarana prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwo umyślne,
  - 4) nie została ukarana karą dyscyplinarną wymienioną w art. 130 ust.1 pkt 4,
  - 5) korzysta z pełni praw publicznych.
2. Nauczyciel akademicki może pozostawać w tym samym czasie w stosunku pracy tylko w jednym podstawowym miejscu pracy.
3. Zatrudnienie w uczelni w charakterze nauczyciela akademickiego osoby nie będącej obywatelem polskim następuje bez konieczności uzyskania zezwolenia i zgody organu zatrudnienia. Zezwolenia i zgody nie wymaga także powierzenie osobie nie będącej obywatelem polskim innej pracy zarobkowej, w zakresie zadań określonych w art. 102.
4. Osoba, o której mowa w ust. 3, podlega obowiązkowi ubezpieczeń społecznych i ubezpieczeń zdrowotnych, a także korzysta z uprawnień przewidzianych w ustawie oraz innych uprawnień – na zasadach obowiązujących obywateli polskich pozostających w stosunku pracy.

Art. 101

1. Pracownicy naukowo-dydaktyczni i naukowi są zatrudniani na stanowiskach:
  - 1) profesora zwyczajnego,
  - 2) profesora nadzwyczajnego,
  - 3) profesora wizytującego,
  - 4) adiunkta,
  - 5) asystenta.

2. Pracownicy dydaktyczni są zatrudniani na stanowiskach:
  - 1) starszego wykładowcy,
  - 2) wykładowcy,
  - 3) lektora lub instruktora.
3. W uczelni zawodowej pracownicy dydaktyczni mogą być także zatrudniani na stanowiskach wskazanych w ust. 1 pkt 1 – 3.
4. Statut uczelni może przewidywać możliwość zatrudniania pracowników dydaktycznych na stanowisku docenta. Do pracowników tych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące pracowników dydaktycznych zatrudnionych na stanowisku starszego wykładowcy, chyba że szczególny przepis ustawy stanowi inaczej.

Art. 102

1. Pracownicy naukowo-dydaktyczni są obowiązani:
  - 1) kształcić i wychowywać studentów,
  - 2) prowadzić badania naukowe i prace rozwojowe, rozwijać twórczość naukową albo artystyczną,
  - 3) uczestniczyć w pracach organizacyjnych uczelni.
2. Pracownicy naukowci mają obowiązki określone w ust. 1 pkt 2 i 3.
3. Do obowiązków nauczycieli akademickich posiadających tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego należy również kształcenie kadry naukowej.
4. Pracownicy dydaktyczni są obowiązani:
  - 1) kształcić i wychowywać studentów,
  - 2) podnosić swoje kwalifikacje zawodowe,
  - 3) uczestniczyć w pracach organizacyjnych uczelni.
5. Nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni zawodowej mogą uczestniczyć w pracach badawczych. Warunki prowadzenia tych prac określa organ kolegialny uczelni wskazany w statucie.

Art. 103

1. Nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni medycznej lub innej uczelni prowadzącej działalność w dziedzinie nauk medycznych uczestniczą w sprawowaniu opieki zdrowotnej poprzez wykonywanie zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w szpitalach klinicznych lub oddziałach innych zakładów opieki

zdrowotnej (szpitali), udostępnianych tym uczelniom na zasadach określonych w przepisach o zakładach opieki zdrowotnej.

2. W udzielaniu świadczeń zdrowotnych, o których mowa w ust. 1, nauczyciele akademicy uczestniczą na podstawie odrębnej umowy zawartej ze szpitalem klinicznym albo innym zakładem opieki zdrowotnej (szpitalem).
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni publicznych działających w zakresie nauk weterynaryjnych.

Art. 104

Dyplomowani pracownicy biblioteczni, dyplomowani pracownicy dokumentacji i informacji naukowej są zatrudniani na stanowiskach:

- 1) starszego kustosza dyplomowanego, starszego dokumentalisty dyplomowanego,
- 2) kustosza dyplomowanego, dokumentalisty dyplomowanego,
- 3) adiunkta bibliotecznego, adiunkta dokumentacji i informacji naukowej,
- 4) asystenta bibliotecznego, asystenta dokumentacji i informacji naukowej.

Art. 105

1. Na stanowisku profesora zwyczajnego może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł naukowy profesora.
2. Na stanowisku profesora nadzwyczajnego może być zatrudniona osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego.
3. Na stanowisku profesora wizytującego może być zatrudniona osoba będąca pracownikiem innej uczelni, posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego.
4. W uczelni morskiej na stanowisku profesora nadzwyczajnego może być zatrudniona także osoba posiadająca stopień naukowy doktora oraz najwyższy stopień morski.
5. Na stanowisku adiunkta może być zatrudniona osoba, która posiada co najmniej stopień naukowy doktora.
6. Na stanowisku asystenta może być zatrudniona osoba, która posiada co najmniej tytuł zawodowy magistra lub tytuł równorzędny.
7. Na stanowiskach pracowników dydaktycznych, o których mowa w art. 101 ust. 2, może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł zawodowy magistra lub tytuł równorzędny.
8. Na stanowisku docenta, o którym mowa w art. 101 ust. 4, może być zatrudniona osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora.

Art. 106

1. Na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub profesora wizytującego może być zatrudniona osoba nie spełniająca wymagań określonych odpowiednio w art. 105 ust. 2 i 3, jeżeli posiada stopień naukowy doktora oraz wybitne i twórcze osiągnięcia w pracy zawodowej lub artystycznej, potwierdzone w trybie określonym w statucie.
2. Warunkiem zatrudnienia osoby, o której mowa w ust. 1, na stanowisku profesora nadzwyczajnego w uczelni akademickiej jest uzyskanie opinii Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów.
3. W uczelni wojskowej na stanowisku profesora wizytującego może być zatrudniona osoba posiadająca stopień generała rezerwy lub admirała rezerwy.
4. Zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego osoby, o której mowa w ust. 1, może nastąpić wyłącznie na podstawie umowy o pracę.

Art. 107

Statut uczelni może określać dodatkowe wymagania i kwalifikacje zawodowe osób zatrudnianych na stanowiskach, o których mowa w art. 101.

Art. 108

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki, jakie powinien spełniać kandydat na dyplomowanego bibliotekarza, dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej, uwzględniając w szczególności wymagania w zakresie posiadanego wykształcenia, stażu pracy i osiągnięć naukowych, warunkujące dopuszczenie do postępowania kwalifikacyjnego oraz możliwość zwolnienia z tego postępowania,
- 2) szczegółowe zasady, formę i tryb postępowania kwalifikacyjnego przyznającego uprawnienia bibliotekarza dyplomowanego, dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej, uwzględniając w szczególności tryb powoływania oraz zasady funkcjonowania komisji egzaminacyjnej,
- 3) szczegółowe zasady awansowania dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej, uwzględniając w szczególności wymagania kwalifikacyjne warunkujące awans zawodowy, wykaz specjalizacji zawodowych oraz ich zakres tematyczny,
- 4) wzór zaświadczenia o uzyskaniu kwalifikacji zawodowych.

Rozdział 2

Stosunek pracy pracowników uczelni

Art. 109

1. Nawiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim następuje na podstawie umowy o pracę, z zastrzeżeniem art. 111 ust. 1.
2. Stosunek pracy z nauczycielem akademickim w uczelni publicznej nawiązuje i rozwiązuje rektor w trybie określonym w statucie, z zastrzeżeniem art. 111 ust. 5.
3. Stosunek pracy z nauczycielem akademickim w uczelni niepublicznej nawiązuje i rozwiązuje organ uczelni wskazany w statucie, z zastrzeżeniem art. 111 ust. 6, w trybie określonym w statucie.
4. Tryb postępowania poprzedzającego zatrudnienie nauczyciela akademickiego określa statut.
5. W uczelni wojskowej żołnierzy zawodowych wyznacza się na stanowiska nauczycieli akademickich na zasadach i w trybie określonym w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, z zachowaniem przepisów niniejszej ustawy.
6. W uczelni służb państwowych funkcjonariuszy wyznacza się na stanowiska nauczycieli akademickich na zasadach i w trybie określonym w przepisach dotyczących tych służb, z zachowaniem przepisów niniejszej ustawy.

Art. 110

Okres zatrudnienia na stanowisku asystenta osoby nie posiadającej stopnia naukowego doktora oraz okres zatrudnienia na stanowisku adiunkta osoby nie posiadającej stopnia naukowego doktora habilitowanego, a także warunki skracania i przedłużania oraz zawieszania tych okresów, określa statut.

Art. 111

1. Nawiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim na stanowisku profesora zwyczajnego i profesora nadzwyczajnego następuje na podstawie mianowania lub umowy o pracę, z zastrzeżeniem art. 106 ust. 4.
2. Uczelnia, w której nauczyciel akademicki jest zatrudniony na podstawie mianowania, jest jego podstawowym miejscem pracy.
3. Mianowanie następuje na czas nieokreślony lub określony.

4. Mianowanie po raz pierwszy w uczelni następuje po zakwalifikowaniu w drodze konkursu. Zasady i tryb przeprowadzania oraz kryteria kwalifikacyjne konkursu określa statut.
5. Mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego lub profesora nadzwyczajnego osoby pełniącej funkcję rektora uczelni publicznej dokonuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego na wniosek senatu tej uczelni.
6. Przepis ust. 5 stosuje się do uczelni niepublicznej, o ile statut tej uczelni nie stanowi inaczej.
7. Uprawnienia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego określone w ust. 5 przysługują:
  - 1) w odniesieniu do uczelni wojskowych - Ministrowi Obrony Narodowej,
  - 2) w odniesieniu do uczelni służb państwowych - ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,
  - 3) w odniesieniu do uczelni artystycznych - ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
  - 4) w odniesieniu do uczelni medycznych - ministrowi właściwemu do spraw zdrowia,
  - 5) w odniesieniu do uczelni morskich - ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej.

Art. 112

1. Rektor, na wniosek nauczyciela akademickiego, wystawia nauczycielowi akademickiemu legitymację służbową.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, wzór oraz tryb wystawiania legitymacji służbowej, o której mowa w ust. 1, uwzględniając w szczególności potrzebę poświadczenia zatrudnienia na stanowisku nauczyciela akademickiego, a także możliwość pobierania opłaty za wydanie legitymacji w wysokości nieprzekraczającej kosztów wytworzenia dokumentu.

Art. 113

1. Stosunek pracy z mianowanym nauczycielem akademickim może być rozwiązany:
  - 1) w drodze porozumienia stron,
  - 2) przez wypowiedzenie dokonane przez jedną ze stron, z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia,
  - 3) bez wypowiedzenia.

2. Rozwiązanie stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim za wypowiedzeniem następuje z końcem semestru.
3. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do mianowania na czas określony.
4. W uczelni wojskowej rozwiązanie stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim będącym żołnierzem zawodowym następuje na zasadach i w trybie określonym w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, z zachowaniem przepisów niniejszej ustawy.
5. W uczelni służb państwowych rozwiązanie stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim będącym funkcjonariuszem właściwej służby państwowej następuje na zasadach i w trybie określonym w przepisach dotyczących tych służb, z zachowaniem przepisów niniejszej ustawy.

Art. 114

Rektor może rozwiązać stosunek pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, za wypowiedzeniem, w przypadku:

- 1) czasowej niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, jeżeli okres tej niezdolności przekracza okres zasiłkowy, a w przypadku stwierdzenia przez uprawnionego lekarza poprawy stanu zdrowia i możliwości powrotu do pracy, jeżeli okres ten przekracza dwa lata,
- 2) wszczęcia postępowania w sprawie likwidacji uczelni albo przekształcenia jej struktury uniemożliwiającego dalsze zatrudnienie nauczyciela akademickiego,
- 3) otrzymania przez nauczyciela akademickiego dwukrotnie, w odstępie nie krótszym niż sześć miesięcy, negatywnej oceny, o której mowa w art. 122 ust. 1 i 2,
- 4) wykonywania dodatkowego zatrudnienia, świadczenia dodatkowej pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej, o których mowa w art. 119 ust. 1 i 2, bez uprzedniego powiadomienia właściwego organu zgodnie z art. 119 ust. 1 lub wbrew decyzji zakazującej, podjętej na podstawie art. 119 ust. 2 lub 3.

Art. 115

1. Stosunek pracy z mianowanym nauczycielem akademickim może być rozwiązany w razie likwidacji uczelni lub przekształcenia jej struktury w sposób uniemożliwiający dalsze zatrudnienie na dotychczas zajmowanym stanowisku; rozwiązanie stosunku pracy następuje z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia.

2. Stosunek pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nie określony może być rozwiązany również z innych ważnych przyczyn, po uzyskaniu zgody organu kolegialnego wskazanego w statucie uczelni. Okres wypowiedzenia stosunku pracy z nauczycielem akademickim wynosi trzy miesiące.

Art. 116

Rektor może rozwiązać stosunek pracy z mianowanym nauczycielem akademickim bez wypowiedzenia w przypadku:

- 1) trwałej utraty zdolności do pracy na zajmowanym stanowisku, stwierdzonej orzeczeniem lekarza prowadzącego badania okresowe lub kontrolne, jeżeli nie ma możliwości zatrudnienia pracownika na innym stanowisku, odpowiednim do jego stanu zdrowia i kwalifikacji zawodowych albo gdy nauczyciel odmawia przejścia do takiej pracy,
- 2) niedostarczenia w wyznaczonym terminie orzeczenia potwierdzającego zdolność do pracy na zajmowanym stanowisku, wydanego przez lekarza prowadzącego badania okresowe lub kontrolne,
- 3) dopuszczenia się plagiatu lub innego oszustwa naukowego, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądowym lub prawomocnym orzeczeniem komisji dyscyplinarnej.

Art. 117

1. Stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego wygasa z mocy prawa w przypadku:
  - 1) stwierdzenia, że mianowanie nastąpiło na podstawie fałszywych lub nieważnych dokumentów,
  - 2) prawomocnego orzeczenia przez sąd utraty praw publicznych,
  - 3) prawomocnego ukarania karą pozbawienia prawa wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego na stałe lub na czas określony,
  - 4) upływu trzymiesięcznego okresu nieobecności w pracy z powodu tymczasowego aresztowania,
  - 5) upływu okresu mianowania,
  - 6) śmierci nauczyciela akademickiego.
2. Stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego wygasa z końcem roku akademickiego, w którym ukończył 70 rok życia.
3. Wygaśnięcie stosunku pracy stwierdza rektor.

4. Stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego pełniącego funkcję rektora, z końcem roku akademickiego, w którym ukończył 70 rok życia, przekształca się - na czas pozostały do zakończenia pełnienia tej funkcji - w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę.

Art. 118

Rozwiązanie lub wygaśnięcie umowy o pracę z nauczycielem akademickim następuje na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)⁹. Przepisy art. 113 ust. 2, art. 115, art. 116 oraz art. 117 ust. 1 i 3 ustawy stosuje się odpowiednio.

Art. 119

1. Wykonywanie przez nauczyciela akademickiego dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy, świadczenie przez niego dodatkowej pracy na innej podstawie lub prowadzenie działalności gospodarczej, wymaga powiadomienia, z co najmniej trzymiesięcznym wyprzedzeniem, rektora uczelni będącej podstawowym miejscem pracy nauczyciela, a w odniesieniu do rektora – senatu albo wskazanego w statucie organu kolejalnego uczelni niepublicznej, na zasadach i w trybie określonych w statucie.
2. Rektor, w terminie dwóch tygodni od powiadomienia, może zakazać nauczycielowi akademickiemu, ze skutkiem na koniec roku akademickiego, w którym decyzja o zakazie została podjęta:
  - 1) wykonywania zatrudnienia lub świadczenia pracy, o których mowa w ust. 1, jeżeli:
    - a) wykonywanie dodatkowego zatrudnienia lub świadczenie dodatkowej pracy prowadziłyby do nienależytego wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 102,
    - b) dodatkowe zatrudnienie lub dodatkowa praca świadczone byłyby na rzecz podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną wobec uczelni,
  - 2) prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w ust. 1, jeżeli:
    - a) prowadzenie tej działalności prowadziłyby do nienależytego wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 102,

---

⁹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127, Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405, Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081.

- b) działalność ta miałyby charakter działalności konkurencyjnej wobec uczelni.
3. Od decyzji, o której mowa w ust. 2, nauczycielowi akademickiemu służy, w terminie dwóch tygodni od doręczenia decyzji, odwołanie do senatu albo wskazanego w statucie organu kolegialnego uczelni niepublicznej.
  4. Decyzję, o której mowa w ust. 2, wobec rektora podejmuje senat lub wskazany w statucie organ kolegialny uczelni niepublicznej. Rektor, w terminie dwóch tygodni od doręczenia decyzji, może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten sam organ.
  5. Tryb i szczegółowe warunki podejmowania decyzji, o której mowa w ust. 2, oraz postępowania odwoławczego, o którym mowa w ust. 3 i 4, a także szczegółowe wskazanie zakresu działalności konkurencyjnej, o której mowa w ust. 2 pkt 1, określa statut.
  6. Możliwość wydania zakazu, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy osób podejmujących zatrudnienie w ramach stosunku pracy w centralnych urzędach administracji publicznej, w organach towarzystw naukowych i zawodowych, organach wymiaru sprawiedliwości oraz w zespołach doradczych organów władzy i administracji publicznej, a także we władzach Polskiej Akademii Nauk. Osoby te zawiadamiają rektora o podjętym zatrudnieniu.
  7. Przepis ust. 6 stosuje się także do osób posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy w zakresie dziedziny sztuki podejmujących zatrudnienie w instytucjach kultury.

Art. 120

1. Czas pracy nauczyciela akademickiego jest określony zakresem jego obowiązków dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych. Czas pracy nauczyciela akademickiego uczestniczącego w sprawowaniu opieki zdrowotnej, o której mowa w art. 103, jest określony ponadto zakresem jego obowiązków związanych z zapewnieniem ciągłej opieki nad pacjentami szpitali klinicznych lub oddziałów innych zakładów opieki zdrowotnej, o których mowa w art. 103 ust. 1.
2. Zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaje zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych określa senat.
3. Roczny wymiar zajęć dydaktycznych wynosi:
  - 1) od 120 do 240 godzin dydaktycznych – dla pracowników naukowo-dydaktycznych,
  - 2) od 240 do 360 godzin dydaktycznych – dla pracowników dydaktycznych, z zastrzeżeniem pkt 3,

- 3) od 300 do 540 godzin dydaktycznych – dla pracowników dydaktycznych zatrudnionych na stanowiskach lektorów i instruktorów lub równorzędnych.
4. Rektor, powierzając nauczycielowi akademickiemu wykonywanie ważnych zadań dla uczelni, może - w zakresie i na warunkach określonych w statucie - obniżyć wymiar jego zajęć dydaktycznych w okresie wykonywania powierzonych zadań poniżej dolnej granicy zakresu ustalonego zgodnie z ust. 3.
  5. Szczegółowy zakres i wymiar obowiązków nauczyciela akademickiego ustala kierownik jednostki organizacyjnej określonej w statucie.
  6. Zajęcia dydaktyczne mogą być również wykonywane poza uczelnią, a w szczególności w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej prowadzonych przez uczelnię na zasadach określonych przez senat.
  7. Obowiązkowy wymiar czasu pracy pracowników, o których mowa w art. 104, a także pracowników bibliotecznych oraz pracowników dokumentacji i informacji naukowej, zatrudnionych na stanowiskach: kustosa bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty, wynosi 36 godzin tygodniowo.

Art. 121

1. W szczególnych przypadkach, uzasadnionych koniecznością realizacji programu nauczania, nauczyciel akademicki może być zobowiązany do prowadzenia zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych, w rozmiarze nie przekraczającym dla pracownika naukowo-dydaktycznego 1/4, a dla pracownika dydaktycznego 1/2 wymiaru obowiązków dydaktycznych, określonego zgodnie z art. 120 ust. 3 i 4.
2. Nauczycielowi akademickiemu, za jego zgodą, może być powierzono prowadzenie zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych określoną w ust. 1. Zasady oraz tryb powierzania tych zajęć określa senat.
3. Nauczyciela akademickiego w ciąży lub wychowującego dziecko w wieku do jednego roku nie można zatrudniać w godzinach ponadwymiarowych bez jego zgody.

Art. 122

1. Wszyscy nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie, w szczególności w zakresie należytego wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 102.
2. Oceny dokonuje podmiot wskazany w statucie, nie rzadziej niż raz na cztery lata lub na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej, w której nauczyciel akademicki jest zatrudniony. Kryteria oceny oraz tryb jej dokonywania określa statut.

3. Do okresu, o którym mowa w ust. 2, nie wlicza się okresu nieobecności w pracy wynikającego z przebywania na urlopie macierzyńskim, urlopie wychowawczym lub urlopie dla poratowania zdrowia oraz okresu służby wojskowej lub służby zastępczej.

Art. 123

1. Nauczycielowi akademickiemu przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni w ciągu roku. Urlop wypoczynkowy powinien być wykorzystany w okresie wolnym od zajęć dydaktycznych.
2. Nauczyciel akademicki uzyskuje prawo do pierwszego urlopu wypoczynkowego w ostatnim dniu poprzedzającym letnią przerwę w zajęciach dydaktycznych, a prawo do drugiego i dalszych urlopów – z początkiem każdego następnego roku kalendarzowego.
3. Nauczyciel akademicki zatrudniony w uczelni na czas określony, krótszy niż dziesięć miesięcy, ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do przepracowanego okresu.
4. Dni wolnych od pracy, wynikających z rozkładu czasu pracy w pięciodniowym tygodniu pracy nie wlicza się do urlopu wypoczynkowego.
5. W przypadku niewykorzystania urlopu wypoczynkowego z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy nauczycielowi akademickiemu przysługuje ekwiwalent pieniężny za okres niewykorzystanego urlopu.
6. W roku kalendarzowym, w którym ustaje stosunek pracy, nauczyciel akademicki ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do okresu zatrudnienia.
7. Urlop wypoczynkowy w wymiarze proporcjonalnym do okresu zatrudnienia w danym roku kalendarzowym przysługuje także w roku, w którym nauczyciel akademicki podjął pracę po powrocie z urlopu bezpłatnego, wychowawczego lub zdrowotnego.
8. Tryb udzielania urlopu wypoczynkowego określa senat lub organ wskazany w statucie.

Art. 124

1. Mianowany nauczyciel akademicki, nie częściej niż co siedem lat zatrudnienia w danej uczelni, może otrzymać płatny urlop dla celów naukowych, w wymiarze do jednego roku.
2. Nauczyciel akademicki przygotowujący rozprawę habilitacyjną może otrzymać płatny urlop naukowy w wymiarze nie przekraczającym sześciu miesięcy.
3. Nauczyciel akademicki może, za zgodą rektora, uzyskać urlop bezpłatny dla celów naukowych.

4. Nauczyciel akademicki zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, po przepracowaniu co najmniej dwudziestu lat w uczelni, ma prawo do płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, w wymiarze nie przekraczającym jednorazowo sześciu miesięcy, jeżeli stan jego zdrowia wymaga powstrzymania się od pracy w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia. Łączny wymiar urlopu dla poratowania zdrowia w okresie całego zatrudnienia nauczyciela akademickiego nie może przekraczać dwóch lat.
5. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego, określi, w drodze rozporządzenia, tryb orzekania o potrzebie udzielenia nauczycielowi akademickiemu urlopu dla poratowania zdrowia, o którym mowa w ust. 4, oraz sposób prowadzenia dokumentacji związanej z wydawaniem orzeczeń o potrzebie udzielenia tego urlopu.
6. Rektor udziela nauczycielowi akademickiemu urlopu, o którym mowa w ust. 4, na jego pisemny wniosek. Do wniosku nauczyciel akademicki dołącza orzeczenie lekarza ubezpieczenia zdrowotnego leczącego tego nauczyciela akademickiego.
7. Prawidłowość wydanych orzeczeń podlega kontroli na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
8. Nauczyciel nie ponosi kosztów związanych z orzekaniem o stanie jego zdrowia w związku z potrzebą udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia.
9. Pracownicy korzystający z płatnych urlopów, o których mowa w ust. 1 – 4, nie mogą w tym czasie wykonywać pracy w ramach stosunku pracy ani prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek.
10. Wynagrodzenie za czas płatnych urlopów, o których mowa w ust. 1 - 4, oblicza się jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy.
11. Szczegółowe zasady i tryb udzielania urlopów, o których mowa w ust. 1 - 3, określa statut.

Art. 125

1. Pracownicy uczelni nie będący nauczycielami akademickimi zatrudniani są na podstawie umowy o pracę. Umowę o pracę zawiera rektor lub inny organ uczelni wskazany w statucie.
2. Do pracowników nie będących nauczycielami akademickimi stosuje się odpowiednio art. 127 ust. 2.

Art. 126

1. W sprawach dotyczących stosunku pracy pracowników uczelni, nie uregulowanych w niniejszej ustawie, stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)¹⁰.
2. Spory o roszczenia ze stosunku pracy pracownika uczelni rozpatrują sądy pracy.

Rozdział 3

Emerytury i renty nauczycieli akademickich

Art. 127

1. Nauczyciel akademicki oraz członkowie jego rodziny mają prawo do zaopatrzenia emerytalnego na zasadach ogólnych, z uwzględnieniem przepisów ust. 2 i 3.
2. Nauczyciel akademicki będący żołnierzem zawodowym ma prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.
3. Nauczyciel akademicki będący funkcjonariuszem służb państwowych ma prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, jeżeli spełnia warunki określone w tych przepisach.

Art. 128

1. Nauczyciele akademicy przechodzący na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy mają prawo do jednorazowej odprawy, w wysokości trzykrotnego wynagrodzenia zasadniczego otrzymanego za ostatni miesiąc zatrudnienia.
2. Mianowany nauczyciel akademicki przechodzący na emeryturę w związku z osiągnięciem 65 roku życia nie może zostać ponownie mianowany.

---

¹⁰ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127, Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405, Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081.

Rozdział 4

Odpowiedzialność dyscyplinarna nauczycieli akademickich

Art. 129

1. Nauczyciel akademicki podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie uchybiające obowiązkom nauczyciela akademickiego lub godności zawodu nauczycielskiego.
2. Odpowiedzialność, o której mowa w niniejszym rozdziale, nie wyłącza odpowiedzialności dyscyplinarnej lub zawodowej przewidzianej w odrębnych przepisach.

Art. 130

1. Karami dyscyplinarnymi są:
  - 1) upomnienie,
  - 2) nagana,
  - 3) nagana z pozbawieniem prawa do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelni na okres do pięciu lat,
  - 4) pozbawienie prawa do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego na stałe lub na czas określony.
2. Odpis orzeczenia z uzasadnieniem włącza się do akt osobowych nauczyciela akademickiego. Prawomocne orzeczenie uczelnianej komisji dyscyplinarnej do spraw nauczycieli akademickich, orzekające karę o której mowa w ust. 1 pkt 4, jest ogłaszane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w wydawanym przez niego dzienniku urzędowym.

Art. 131

1. Karę upomnienia, za przewinienia dyscyplinarne mniejszej wagi, nakłada rektor po uprzednim wysłuchaniu nauczyciela akademickiego.
2. Nauczyciel akademicki ukarany przez rektora karą upomnienia może wnieść odwołanie do uczelnianej komisji dyscyplinarnej do spraw nauczycieli akademickich. Odwołanie wnosi się w terminie czternastu dni od dnia doręczenia zawiadomienia o ukaraniu.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, komisja nie może wymierzyć kary surowszej.

Art. 132

1. W sprawach dyscyplinarnych nauczycieli akademickich orzekają:
  - 1) w pierwszej instancji – uczelniana komisja dyscyplinarna do spraw nauczycieli akademickich w składzie:
    - a) trzech członków, gdy rzecznik dyscyplinarny wniósł o zastosowanie kary określonej w art. 130 ust. 1 pkt 1-3,
    - b) pięciu członków, gdy rzecznik dyscyplinarny wniósł o zastosowanie kary określonej w art. 130 ust. 1 pkt 4,
  - 2) w drugiej instancji – komisja dyscyplinarna do spraw nauczycieli akademickich przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego w składzie:
    - a) trzech członków, gdy rozpatrywana jest sprawa, w której orzeczono karę określoną w art. 130 ust. 1 pkt 1-3,
    - b) pięciu członków, gdy rozpatrywana jest sprawa, w której orzeczono karę określoną w art. 130 ust. 1 pkt 4.
2. Jeżeli w toku postępowania ujawniają się okoliczności uzasadniające rozpoznanie sprawy w składzie pięcioosobowym, komisja orzekająca wydaje postanowienie o rozpoznaniu sprawy w takim składzie. Nowych członków komisji wyznacza przewodniczący uczelnianej komisji dyscyplinarnej do spraw nauczycieli akademickich bądź komisji dyscyplinarnej do spraw nauczycieli akademickich przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego.
3. W składzie orzekającym komisji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, co najmniej jeden z członków powinien mieć wyższe wykształcenie prawnicze oraz jeden powinien być studentem.
4. Przewodniczącym składu orzekającego powinien być nauczyciel akademicki zatrudniony na stanowisku nie niższym niż obwiniony.

Art. 133

1. Komisja dyscyplinarna, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 1, pochodzi z wyboru. Tryb wyboru określa statut.
2. Komisję dyscyplinarną, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 2, wybiera Rada Główna. Tryb wyboru określa regulamin uchwalony przez Radę.
3. Komisje dyscyplinarne, o których mowa w art. 132 ust 1 pkt 1 i pkt 2 są niezależne w zakresie orzekania.

4. Komisje dyscyplinarne, o których mowa w art. 132 ust 1 pkt 1 i pkt 2 rozstrzygają samodzielnie wszelkie zagadnienia faktyczne oraz prawne i nie są związane rozstrzygnięciami innych organów stosujących prawo, z wyjątkiem prawomocnego skazującego wyroku sądu.
5. Postanowienia i orzeczenia składu orzekającego zapadają zwykłą większością głosów.
6. Kadencja komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 1, trwa cztery lata i rozpoczyna się z początkiem kadencji organów uczelni.
7. Kadencja komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 2, trwa cztery lata i rozpoczyna się w dniu 1 stycznia.
8. Obsługę komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 2, wykonują komórki organizacyjne urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz biuro Rady Głównej.

Art. 134

1. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie sześciu miesięcy od dnia powzięcia odpowiednio przez rektora lub ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary oraz po upływie pięciu lat od popełnienia tego czynu. Jeżeli czyn stanowi przestępstwo, okres ten nie może być krótszy od okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, wszczęto postępowanie dyscyplinarne, karalność czynu uzasadniającego nałożenie kary ustaje z upływem dwóch lat od dnia wszczęcia postępowania.
3. Nie stosuje się przedawnienia w odniesieniu do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec nauczyciela akademickiego, któremu zarzuca się popełnienie plagiatu lub innego oszustwa naukowego.
4. Kary dyscyplinarne określone w art. 130 ust. 1 pkt 1-2 ulegają zatarciu, a odpis orzeczenia o ukaraniu, dołączony do akt osobowych nauczyciela akademickiego, podlega usunięciu po upływie trzech lat od dnia doręczenia mu prawomocnego orzeczenia o ukaraniu, jeżeli w tym okresie nie został on ukarany dyscyplinarnie lub sądownie za przestępstwo umyślne.

Art. 135

1. Rzeczników dyscyplinarnych w uczelni powołuje rektor, a rzeczników dyscyplinarnych przy komisji, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 2 - minister właściwy do spraw

szkolnictwa wyższego, spośród nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego.

2. Rzecznik dyscyplinarny jest związany poleceniami organu, który go powołał.
3. Kadencja rzeczników dyscyplinarnych powoływanych przez rektora trwa cztery lata i rozpoczyna się z początkiem kadencji organów uczelni.
4. Kadencja rzeczników dyscyplinarnych powoływanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego trwa cztery lata i rozpoczyna się w dniu 1 stycznia.

Art. 136

1. Obwiniony ma prawo do korzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy. W przypadku, gdy rzecznik dyscyplinarny wnosi o orzeczenie kary, o której mowa w art. 130 ust. 1 pkt 4, a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, przewodniczący składu orzekającego wyznacza obrońcę z urzędu spośród nauczycieli akademickich uczelni.
2. W przypadku gdy obwiniony uchyła się od uczestnictwa w postępowaniu, postępowanie może toczyć się pod jego nieobecność.
3. Od orzeczenia uczelnianej komisji dyscyplinarnej do spraw nauczycieli akademickich strony mogą się odwołać do komisji, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 2, w ciągu czternastu dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.
4. Od prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 2, służy stronom odwołanie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Do odwołania stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)¹¹ dotyczące apelacji. Od orzeczenia Sądu Apelacyjnego nie służy kasacja.
5. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić, jeżeli:

---

¹¹ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27 poz. 157, Nr 39, poz. 231, Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82, Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4 poz. 21, Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318, Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92, Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350, Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940, Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069-1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368, Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849, Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323 i Nr 199, poz. 1939.

- 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się rażącego naruszenia prawa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia,
  - 2) po wydaniu orzeczenia ujawniały się nowe fakty lub dowody nie znane przy jego wydaniu, wskazujące na to, że obwiniony jest niewinny, skazano go za popełnienie innego czynu lub komisja bezpodstawnie umorzyła postępowanie,
  - 3) w razie ujawnienia, że w trakcie postępowania naruszono przepisy, przez co uniemożliwiono lub w poważnym stopniu utrudniono obwinionemu korzystanie z prawa do obrony, albo skład komisji nie odpowiadał warunkom określonym w art. 133, albo zasiadała w niej osoba podlegająca wyłączeniu.
6. Wznowienie nie może nastąpić z przyczyny wymienionej w ust. 5 pkt 1, jeżeli była ona przedmiotem rozpoznania przez sąd apelacyjny w trybie określonym w ust. 4.
  7. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego nie jest dopuszczalne po jego śmierci albo po upływie 3 lat od popełnienia czynu będącego podstawą orzeczenia, a gdy czyn stanowił przestępstwo - po upływie okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa lub w razie wykonania kary i jej zatarcia.
  8. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego mogą składać, w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o przyczynie uzasadniającej wznowienie: obwiniony, obrońca, rzecznik dyscyplinarny, a po śmierci obwinionego lub gdy zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego poczytalności - także jego małżonek, krewny w linii prostej, brat lub siostra.

Art. 137

1. Rektor może zawiesić w pełnieniu obowiązków nauczyciela akademickiego, przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne lub dyscyplinarne, a także w toku postępowania wyjaśniającego, jeżeli ze względu na wagę i wiarygodność przedstawionych zarzutów celowe jest odsunięcie go od wykonywania obowiązków.
2. Nauczyciel akademicki zostaje z mocy prawa zawieszony w pełnieniu obowiązków w przypadku jego tymczasowego aresztowania.
3. Zawieszenie w pełnieniu obowiązków nie może trwać dłużej niż sześć miesięcy, chyba że przeciwko nauczycielowi akademickiemu toczy się nadal postępowanie karne.

Art. 138

1. Wynagrodzenie zasadnicze nauczyciela akademickiego w okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków może ulec obniżeniu, a tymczasowo aresztowanego ulega

ograniczeniu, najwyżej do połowy w zależności od stanu rodzinnego nauczyciela akademickiego, począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zawieszenie. W okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków nie przysługują dodatki do wynagrodzenia oraz wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe. W okresie odbywania kary pozbawienia wolności nauczycielowi akademickiemu nie przysługuje wynagrodzenie.

2. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne lub karne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem orzeczenia lub wyroku uniewinniającego, nauczycielowi akademickiemu należy wypłacić pozostałą część pełnego wynagrodzenia.

Art. 139

1. Ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego w postępowaniu wyjaśniającym przysługują uprawnienia rektora, jeżeli przewinienie zarzucane jest rektorowi, prorektorom, przewodniczącemu komisji, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 1 oraz przewodniczącemu i członkom komisji, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 2.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb:
  - 1) postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego,
  - 2) wznawiania postępowania dyscyplinarnego,
  - 3) wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia,
  - 4) wzywania i przesłuchiwania obwinionego, świadków i biegłych oraz przeprowadzania innych dowodów.

Art. 140

Do postępowania dyscyplinarnego wobec nauczycieli akademickich, w sprawach nieuregulowanych w ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)¹², z wyłączeniem art. 81.

---

¹² Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852, Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188.

Rozdział 5

Wynagrodzenia i inne świadczenia dla pracowników uczelni

Art. 141

1. Warunki wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej, do czasu objęcia ich układem zbiorowym pracy lub regulaminem wynagradzania, określi w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, ustalając w szczególności:
  - 1) wysokość minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego w odniesieniu do poszczególnych stanowisk,
  - 2) wysokość i warunki przyznawania innych składników wynagrodzenia,
  - 3) składniki wynagrodzenia, które wypłacane są nauczycielowi akademickiemu miesięcznie z góry, z uwzględnieniem zasady, iż prawo do wypłaconego z góry wynagrodzenia wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym ustał stosunek pracy, a pracownik zachowuje wypłacone za ten miesiąc wynagrodzenie,
  - 4) wykaz podstawowych stanowisk pracy i wymagania kwalifikacyjne dla pracowników nie będących nauczycielami akademickimi,
  - 5) przypadki, w których nauczyciel akademicki traci prawo do przyznanego dodatku funkcyjnego.
2. Wynagrodzenie przysługujące rektorowi uczelni publicznej ustala minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
3. W uczelni publicznej wynagrodzenia rektorów, prorektorów, dyrektorów administracyjnych i kvestorów są jawne, nie podlegają ochronie danych osobowych.
4. Senat uczelni publicznej może przeznaczyć dodatkowe środki na zwiększenie wynagrodzeń, jeżeli uczelnia posiada na ten cel środki pochodzące z innych źródeł niż określone w art. 87 ust. 1 i 7.
5. Wynagrodzenie i inne świadczenia dla pracowników uczelni wojskowych będących żołnierzami zawodowymi określają przepisy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.
6. Wynagrodzenie i inne świadczenia dla pracowników uczelni służb państwowych będących funkcjonariuszami służb państwowych określają przepisy właściwe dla tych służb.
7. Koszty uzyskania przychodu z tytułu wynagrodzenia za pracę nauczyciela akademickiego ustala się w wysokości 50%, z tym że koszty te oblicza się od czterech piątych przychodu

poniższego o potrącone w danym miesiącu składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe, których podstawę wymiaru stanowi ten przychód.

8. W okresie wykonywania zadań powierzonych zgodnie z art. 120 ust. 4, część wynagrodzenia za pracę związana z wykonywaniem tych zadań, może być finansowana także ze środków pozabudżetowych, w tym przyznanych na ten cel przez podmioty zagraniczne.

Art. 142

1. Ponadzakładowy układ zbiorowy pracy dla cywilnych pracowników publicznych szkół wyższych ze strony pracodawców zawiera odpowiednia konferencja rektorów, o której mowa w art. 50 ust. 1 lub 2.
2. Ponadzakładowy układ zbiorowy pracy, o którym mowa w ust. 1 określa sprawy, o których mowa w art. 141 ust. 1.
3. Z dniem wejścia w życie układu zbiorowego pracy lub regulaminu wynagradzania do pracowników objętych układem lub regulaminem wynagradzania nie mają zastosowania przepisy rozporządzenia, o którym mowa w art. 141 ust. 1.

Art. 143

1. Nauczycielowi akademickiemu przysługuje w okresie urlopu wypoczynkowego wynagrodzenie, jakie otrzymywałby, gdyby w tym czasie pracował. Zmienne składniki wynagrodzenia są obliczane na podstawie przeciętnego wynagrodzenia z okresu dwunastu miesięcy poprzedzających miesiąc rozpoczęcia urlopu. Jeżeli zatrudnienie trwało krócej, to przeciętne wynagrodzenie oblicza się z całego okresu zatrudnienia z uwzględnieniem stawek wynagrodzenia obowiązującego w okresie urlopu.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ustalania wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy oraz ekwiwalentu za okres niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, uwzględniając w szczególności, iż wysokość ekwiwalentu pieniężnego jest ustalana zgodnie z zasadami stosowanymi przy obliczaniu wynagrodzenia za okres urlopu wypoczynkowego.

Art. 144

1. Nauczyciele akademicy mogą otrzymywać za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne lub organizacyjne albo za całokształt dorobku nagrody rektora oraz nagrody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
2. Nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni wojskowej, uczelni służb państwowych, uczelni artystycznej, uczelni morskiej lub uczelni medycznej mogą otrzymywać za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne lub organizacyjne nagrody rektora oraz nagrody odpowiednio: Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej lub ministra właściwego do spraw zdrowia, na zasadach i w trybie określonych w ust. 3 – 7.
3. Środki budżetowe na nagrody ministra, o których mowa w ust. 1 i 2, określa się w wysokości 0,1% planowanej rocznej dotacji na działalność dydaktyczną. Środki te pozostają w budżetach właściwych ministrów wymienionych w ust. 1 i 2.
4. Uczelnia publiczna nalicza środki na nagrody rektora, o których mowa w ust. 1, w wysokości 2% planowanych rocznych wynagrodzeń osobowych dla nauczycieli akademickich.
5. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z ministrami, o których mowa w ust. 2, określi w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb przyznawania nagród ministrów wymienionych w ust. 1 i 2, uwzględniając w szczególności:
  - 1) rodzaje nagród oraz ich wysokość, ustalaną w relacji do minimalnej stawki wynagrodzenia profesora zwyczajnego, określonej na podstawie art. 141 ust. 1 pkt 1,
  - 2) tryb postępowania kwalifikacyjnego.
6. Zasady i tryb przyznawania nagród rektora, określa regulamin ustalony przez senat uczelni publicznej.
7. Dla pracowników nie będących nauczycielami akademickimi tworzy się specjalny fundusz nagród za osiągnięcia w pracy zawodowej w wysokości 1% planowanych rocznych wynagrodzeń osobowych dla tej grupy pracowników. Zasady podziału funduszu oraz przyznawania nagród z tego funduszu określa senat.

Art. 145

1. Pracownicy uczelni publicznej mają prawo do nagród jubileuszowych, z tytułu wieloletniej pracy, w wysokości:

- 1) za 20 lat pracy – 75% wynagrodzenia miesięcznego,
  - 2) za 25 lat pracy – 100% wynagrodzenia miesięcznego,
  - 3) za 30 lat pracy – 150% wynagrodzenia miesięcznego,
  - 4) za 35 lat pracy – 200% wynagrodzenia miesięcznego,
  - 5) za 40 lat pracy – 300% wynagrodzenia miesięcznego,
  - 6) za 45 lat pracy – 400% wynagrodzenia miesięcznego.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, okresy pracy i inne okresy, uprawniające do nagrody jubileuszowej oraz zasady jej obliczania i wypłacania, uwzględniając w szczególności:
- 1) ustalenie, iż pracownikowi pozostającemu jednocześnie w więcej niż jednym stosunku pracy okresy uprawniające do nagrody ustala się odrębnie dla każdego stosunku pracy,
  - 2) podstawę do obliczenia wysokości nagrody stanowi wynagrodzenie przysługujące pracownikowi w dniu jej wypłaty, a jeżeli dla pracownika jest to korzystniejsze – wynagrodzenie przysługujące w dniu nabycia prawa do nagrody, przy czym uwzględnia się składniki wynagrodzenia i inne świadczenia ze stosunku pracy przyjmowane do obliczania ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy,
  - 3) wypłata nagrody następuje niezwłocznie po nabyciu przez pracownika do niej prawa,
  - 4) w przypadku rozwiązania stosunku pracy z powodu przejścia na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy, jeżeli do nabycia prawa do nagrody brakuje mniej niż dwanaście miesięcy.
3. Pracownikowi uczelni publicznej przysługuje dodatkowe wynagrodzenie roczne na zasadach określonych w ustawie o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym pracowników sfery budżetowej.

Art. 146

1. Dla pracowników uczelni publicznych tworzy się odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 6,5% planowanych rocznych wynagrodzeń osobowych brutto.
2. Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na każdego byłego pracownika uczelni publicznej będącego emerytem lub rencistą, na dany rok kalendarzowy wynosi 5% rocznej sumy brutto przeciętnej emerytury lub renty z roku poprzedniego, ustalonej

zgodnie z art. 94 ust. 3 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 z późn. zm.)¹³.

3. Odpisy, o których mowa w ust. 1 i 2, stanowią w uczelni publicznej jeden fundusz.
4. W sprawach nie uregulowanych w ust. 1 – 3 stosuje się przepisy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Dział IV

Studia i studenci

Rozdział 1

Organizacja studiów

Art. 147

1. Studia w uczelni są prowadzone jako studia pierwszego lub drugiego stopnia albo jako jednolite studia magisterskie.
2. Studiami pierwszego stopnia są studia licencjackie i inżynierskie.
3. Studiami drugiego stopnia są studia magisterskie.
4. Jednolite studia magisterskie, stanowiące połączenie studiów pierwszego i drugiego stopnia, prowadzone są na kierunkach studiów określonych na podstawie art. 9 pkt 1.

Art. 148

1. Organizację i tok studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów.
2. Studia w uczelni są prowadzone według planów studiów i programów nauczania.

Art. 149

1. Regulamin studiów uchwała senat uczelni publicznej i najwyższy organ kolegialny uczelni niepublicznej co najmniej na pięć miesięcy przed początkiem roku akademickiego.
2. Regulamin wchodzi w życie z początkiem roku akademickiego, po uzgodnieniu z uczelnianym organem uchwałodawczym samorządu studenckiego. Jeżeli w ciągu miesiąca

---

¹³ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802, Nr 106, poz. 1215, z 200 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238, Nr 56, poz. 678, Nr 84, poz. 948, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 85, poz. 924, Nr 89, poz. 968, Nr 111, poz. 1194, Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, Nr 240, poz. 2054, Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 56, poz. 498, Nr 135, poz. 1268, Nr 166, poz. 1609, Nr 203, poz. 1966 i Nr 210, poz. 2037.

od uchwalenia regulaminu senat i uczelniany organ uchwałodawczy samorządu studenckiego nie dojdą do porozumienia w sprawie jego treści, regulamin wchodzi w życie na mocy ponownej uchwały senatu podjętej większością co najmniej dwóch trzecich głosów jego statutowego składu.

3. W uczelniach nie spełniających wymagań określonych w art. 52 ust. 2 lub w art. 54 ust. 4, regulamin wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. Minister odmawia zatwierdzenia regulaminu z powodu jego niezgodności z przepisami prawa lub statutem. Przepisy art. 52 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.
4. Regulamin studiów wymaga zatwierdzenia przez działających w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego:
  - 1) w uczelni wojskowej - Ministra Obrony Narodowej,
  - 2) w uczelni służb państwowych - ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
  - 3) w uczelni artystycznej - ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
  - 4) w uczelni medycznej - ministra właściwego do spraw zdrowia,
  - 5) w uczelni morskiej - ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej.
5. Do zmiany regulaminu studiów stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1 – 4.

Art. 150

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego może określić, w drodze rozporządzenia, zasady, jakim powinny odpowiadać postanowienia regulaminu studiów w uczelniach nie spełniających wymagań określonych w art. 52 ust. 2 lub w art. 54 ust. 4.

Art. 151

1. Studia w uczelni są prowadzone jako studia stacjonarne lub niestacjonarne.
2. W uczelni publicznej liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych nie może być niższa od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych.

Art. 152

1. Wykłady w uczelni są otwarte, jeżeli jej statut nie stanowi inaczej.
2. Przyjęcia na studia, nauczanie oraz sprawdzanie wiedzy i umiejętności, mogą być prowadzone w uczelni w języku obcym na zasadach określonych w statucie oraz regulaminie studiów.

3. Zajęcia dydaktyczne na studiach mogą być prowadzone także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, warunki jakie powinny być spełnione, aby mogły być prowadzone zajęcia dydaktyczne, o których mowa w ust. 3, uwzględniając w szczególności zapewnienie przez uczelnię odpowiedniej dostępności dla studentów zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz właściwej proporcji czasu tych zajęć, odpowiednio: na studiach stacjonarnych oraz studiach niestacjonarnych, do całkowitego czasu zajęć na studiach.

Art. 153

1. Organizacja i tok studiów uwzględnia przenoszenie i uznawanie wyników osiągniętych przez studenta w innej uczelni, w tym zagranicznej, zgodnie z zasadami systemu przenoszenia osiągnięć.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Państwowej Komisji Akredytacyjnej, Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencji Rektorów Nieakademickich Szkół Polskich i Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej określa, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb przenoszenia osiągnięć, uwzględniając w szczególności, przy zapewnieniu porównywalności i odpowiedniości standardów nauczania i nominalnego czasu trwania studiów odbywanych w różnych uczelniach, krajowych i zagranicznych: punktowe metody wyrażania osiągnięć studenta, warunki ich przenoszenia i akumulacji oraz tryb uznawania tych osiągnięć.

Art. 154

1. Studia licencjackie trwają 6 lub 7 semestrów, a studia inżynierskie 7 lub 8 semestrów.
2. Okres studiów pierwszego stopnia, obejmujących zgodnie z obowiązującymi standardami nauczania praktykę zawodową (studia zawodowe), może być przedłużony o czas trwania praktyki.
3. Senat uczelni może określić warunki zwalniania studenta studiów zawodowych z obowiązku odbycia praktyki.
4. Studia drugiego stopnia trwają 3 lub 4 semestry.
5. Jednolite studia magisterskie trwają 9 lub 10 semestrów.

6. Studia na kierunkach lekarskich, farmaceutycznych, weterynaryjnych i artystycznych trwają 10-12 semestrów.
7. Studia niestacjonarne mogą trwać o dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.
8. Okresy studiów, o których mowa w ust. 1 – 7, oznaczają nominalne okresy wynikające z programu studiów odbywanych w zwykłym trybie.

Art. 155

1. Absolwenci studiów otrzymują dyplomy państwowe ukończenia studiów wyższych, potwierdzające uzyskanie odpowiedniego tytułu zawodowego. Absolwenci studiów doktoranckich, studiów podyplomowych i kursów dokształcających otrzymują świadectwa ukończenia tych studiów lub kursów.
2. Data ukończenia studiów to data złożenia egzaminu dyplomowego, a w przypadku kierunku lekarskiego, kierunku dentystycznego i weterynarii – data złożenia ostatniego egzaminu dyplomowego.
3. Do dyplomu ukończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich dołącza się suplement, zawierający zwięzły opis odbytych studiów.
4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego wydaje upoważnienia do drukowania dyplomów i świadectw, o których mowa w ust. 1.
5. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego ustali, w drodze rozporządzenia, wzór suplementu do dyplomu, uwzględniając w szczególności:
  - 1) wykaz języków obcych, w których wydawany jest suplement,
  - 2) sposób opisu systemu studiów, z uwzględnieniem ogólnej charakterystyki systemu szkolnictwa wyższego,
  - 3) sposób opisu zrealizowanego programu studiów,
  - 4) rodzaje i sposób określania indywidualnych osiągnięć studenta, umieszczanych w suplementcie.
6. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego ustali, w drodze rozporządzenia:
  - 1) rodzaje tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów pierwszego i drugiego stopnia,
  - 2) wzory i zasady wydawania dyplomów i świadectw, o których mowa w ust. 1, oraz dyplomów i certyfikatów, o których mowa w art. 156 ust. 2 i 3, biorąc pod uwagę formę studiów wyższych, studiów podyplomowych lub kursów dokształcających oraz stopień studiów wyższych,

- 3) warunki wydawania upoważnień, o których mowa w ust. 4, uwzględniając wymagania co do zabezpieczenia dyplomów i świadectw przed ich fałszowaniem.

Art. 156

1. Studia mogą być prowadzone wspólnie przez różne uczelnie i instytucje naukowe, w tym zagraniczne, na podstawie zawartego przez nie porozumienia.
2. Zasady i tryb organizacji studiów, o których mowa w ust. 1, oraz zasady wydawania wspólnego dyplomu ukończenia tych studiów, określa regulamin tych studiów ustalony w porozumieniu, o którym mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem art. 155 ust. 6 pkt 1.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, może być także wydawany dyplom jednej uczelni oraz odpowiedni certyfikat, potwierdzający udział pozostałych uczelni i instytucji naukowych w realizacji programu studiów.
4. Zawarcie porozumienia, o którym mowa w ust. 1, oraz wydanie dyplomu lub certyfikatu, o których mowa w ust. 3, przez uczelnię nie spełniającą wymagań określonych w art. 52 ust. 2 lub w art. 54 ust. 4, wymaga zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Art. 157

1. Do odbywania studiów w uczelni może być dopuszczona osoba, która:
  - 1) posiada świadectwo dojrzałości – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie,
  - 2) posiada tytuł licencjata, inżyniera lub równorzędny i spełnia warunki określone na podstawie ust. 2 – w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia,oraz spełnia warunki rekrutacji, ustalone przez uczelnię.
2. Senat uczelni publicznej lub organ kolegialny wskazany w statucie uczelni niepublicznej ustala warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach. Uchwałę podaje się do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy, i przesyła ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.
3. Jeżeli warunki rekrutacji przewidują egzaminy wstępne z przedmiotów zdawanych przez kandydata na egzaminie maturalnym, podstawę przyjęcia na studia, w ramach miejsc dostępnych w danej uczelni, stanowią wyniki egzaminu maturalnego. W tym przypadku senat uczelni publicznej lub organ kolegialny wskazany w statucie uczelni niepublicznej

ustala, w trybie określonym w ust. 2, jakie wyniki egzaminu maturalnego stanowią podstawę przyjęcia na studia.

4. Szczegółowe zasady przyjmowania na studia w uczelni publicznej laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego określa senat na okres co najmniej trzech lat.
5. W przypadku gdy wstęp na studia nie jest wolny, rekrutację przeprowadzają komisje rekrutacyjne powołane przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej lub inny organ wskazany w statucie uczelni. Komisje rekrutacyjne podejmują decyzje w sprawach przyjęcia na studia.
6. Od decyzji komisji rekrutacyjnej służy odwołanie, w terminie czternastu dni od daty doręczenia decyzji o nieprzyjęciu na studia, do uczelnianej komisji rekrutacyjnej, powołanej w trybie określonym przez statut uczelni. Decyzję podejmuje rektor po rozpatrzeniu wniosku uczelnianej komisji rekrutacyjnej. Decyzja rektora jest ostateczna.
7. Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne.
8. W uczelni wojskowej i w uczelni służb państwowych warunki i tryb przyjęcia na studia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb państwowych ustala, na wniosek senatu, odpowiednio Minister Obrony Narodowej lub minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 158

Osoba przyjęta na studia nabywa prawa studenta z chwilą immatrykulacji i złożenia ślubowania, którego treść określa statut uczelni.

Rozdział 2

Prawa i obowiązki studentów

Art. 159

1. Student może studiować, poza swoim kierunkiem podstawowym, na innym kierunku lub inne przedmioty, także w różnych uczelniach, jeżeli wypełnia wszystkie obowiązki związane z tokiem studiów na kierunku podstawowym, po uzyskaniu zgody kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych, właściwych dla kierunku podstawowego oraz dla dodatkowego kierunku lub dodatkowych przedmiotów. Zasady i tryb podejmowania przez studenta tego rodzaju studiów określa regulamin studiów.

2. Student może studiować według indywidualnego planu studiów i programu nauczania na zasadach ustalonych przez radę podstawowej jednostki organizacyjnej lub inny organ wskazany w statucie uczelni.
3. Student może przenieść się z innej uczelni, w tym także zagranicznej, za zgodą kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni przyjmującej, jeżeli wypełnił wszystkie obowiązki wynikające z przepisów obowiązujących w uczelni, którą opuszcza.

Art. 160

1. Student może uzyskać urlop od zajęć w uczelni w trybie i na zasadach określonych w regulaminie studiów.
2. W okresie korzystania z urlopu student zachowuje prawa studenckie, chyba że regulamin studiów lub przepisy o pomocy materialnej stanowią inaczej.

Art. 161

1. Student może otrzymać pomoc materialną ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa w formie:
  - 1) stypendium socjalnego,
  - 2) stypendium za wyniki w nauce,
  - 3) stypendium ministra za osiągnięcia w nauce,
  - 4) zapomogi.
2. Student może otrzymać zakwaterowanie w domu studenckim uczelni i wyżywienie w stołówce studenckiej uczelni.
3. Student może otrzymać zakwaterowanie w domu studenckim uczelni małżonka i dziecka.

Art. 162

1. Świadczenia, o których mowa w art. 161 ust. 1, przyznaje się ze środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, o którym mowa w art. 96 pkt 2.
2. Rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego i uczelnianym organem samorządu doktorantów dokonuje podziału funduszu, o którym mowa w art. 96 pkt 2.
3. W nowoutworzonej uczelni podziału funduszu dokonuje na okres roku rektor.

Art. 163

1. Świadczenia, o których mowa w art. 161 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 przyznawane są na wniosek studenta przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, a w uczelni bezwydziałowej przez prorektora upoważnionego przez rektora.
2. Od decyzji kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej lub prorektora studentowi przysługuje odwołanie do rektora.
3. Na wniosek uczelnianego organu samorządu studenckiego kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub prorektor oraz rektor uprawnienia, o których mowa w ust. 1 i 2, przekazują odpowiednio komisji stypendialnej i odwoławczej komisji stypendialnej.
4. Stypendium ministra za osiągnięcia w nauce przyznaje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego na wniosek rady wydziału, a w przypadku uczelni bezwydziałowej na wniosek senatu uczelni, przedstawiony przez rektora tej uczelni, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego wykonuje uprawnienie określone w ust. 4:
  - 1) w odniesieniu do uczelni wojskowych - w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej,
  - 2) w odniesieniu do uczelni służb państwowych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych,
  - 3) w odniesieniu do uczelni artystycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego,
  - 4) w odniesieniu do uczelni medycznych - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia,
  - 5) w odniesieniu do uczelni morskich - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.

Art. 164

1. W uczelni zawodowej świadczenia, o których mowa w art. 161 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 przyznawane są przez komisję stypendialną.
2. W uczelni zawodowej świadczenia, o których mowa w art. 161 ust. 1 pkt 1 i 4, przyznawane są na wniosek studenta, a stypendium za wyniki w nauce na wniosek senatu lub innego organu wskazanego w statucie uczelni.

3. Od decyzji komisji, o której mowa w ust. 1, studentowi przysługuje odwołanie do odwoławczej komisji stypendialnej.

Art. 165

1. Komisję stypendialną powołuje kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub prorektor, a odwoławczą komisję stypendialną rektor, spośród studentów i pracowników uczelni.
2. W uczelni zawodowej komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną powołuje rektor.
3. Studenci stanowią większość składu komisji, o których mowa w ust. 1 i 2.
4. Nadzór nad działalnością komisji stypendialnej i odwoławczej komisji stypendialnej sprawują odpowiednio kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub prorektor albo rektor, a w uczelni zawodowej rektor.
5. W ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 3, odpowiednio kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub prorektor albo rektor może uchylić decyzję komisji stypendialnej lub odwoławczej komisji stypendialnej niezgodną z przepisami ustawowymi lub regulaminem, o którym mowa w art. 171 ust. 1.

Art. 166

1. Stypendium socjalne może otrzymać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej.
2. Wysokość dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne ustala rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego, z tym że miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie studenta, ustalana jest na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 35, poz. 305).
3. Kwota stypendium socjalnego może zostać zwiększona w związku z ponoszeniem dodatkowych kosztów z tytułu niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem właściwego organu, a w przypadku studentów studiów dziennych ponadto z tytułu:
  - 1) zakwaterowania w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki, jeżeli codzienny dojazd z miejsca stałego zamieszkania do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie,

- 2) zakwaterowania w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki, w przypadkach o których mowa w pkt 1, niepracującego małżonka lub dziecka studenta.

Art. 167

1. Pierwszeństwo w przyznaniu miejsca w domu studenckim uczelni państwowej przysługuje studentowi tej uczelni, któremu codzienny dojazd do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie i który znajduje się w trudnej sytuacji materialnej.
2. Pierwszeństwo w przyznawaniu wyżywienia w stołówce studenckiej przysługuje studentowi, o którym mowa w ust. 1.

Art. 168

1. Stypendium za wyniki w nauce może otrzymać student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen.
2. Stypendium ministra za osiągnięcia w nauce może być przyznane studentowi szczególnie wyróżniającemu się w nauce oraz posiadającemu osiągnięcia naukowe.
3. O przyznanie stypendiów, o których mowa w ust. 1 i 2, student może ubiegać się nie wcześniej, niż po zaliczeniu pierwszego roku studiów.
4. Student, może otrzymywać stypendium ministra za osiągnięcia w nauce albo stypendium za wyniki w nauce.

Art. 169

1. Zapomoga może być przyznana studentowi, który z przyczyn losowych znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej.
2. Student może otrzymać zapomogę, o której mowa w ust. 1, raz w semestrze.

Art. 170

1. Student może otrzymywać stypendia, o których mowa w art. 161 ust. 1 pkt 1 - 3, w danym roku akademickim przez okres do 10 miesięcy.
2. Stypendium socjalne przyznawane jest na semestr lub na rok akademicki, a stypendium za wyniki w nauce i stypendium ministra za osiągnięcia w nauce na rok akademicki, z wyjątkiem przypadku, gdy ostatni rok studiów, zgodnie z planem studiów, trwa jeden semestr.
3. Stypendia, o których mowa w ust. 2, wypłacane są co miesiąc.

4. Student studiujący równocześnie na kilku kierunkach studiów może otrzymać stypendia, o których mowa w art. 161 ust. 1 pkt 1 i 3 na jednym z kierunków, według własnego wyboru, a stypendium za wyniki w nauce na każdym z kierunków.
5. Studentowi, który po ukończeniu jednego kierunku studiów kontynuuje naukę na drugim kierunku studiów, stypendium socjalne nie przysługuje, chyba, że kontynuuje on studia po ukończeniu wyższych studiów zawodowych w celu uzyskania tytułu zawodowego magistra, jednakże nie dłużej niż przez okres 2,5 roku.
6. Łączna miesięczna wysokość stypendiów socjalnego i za wyniki w nauce nie może być wyższa niż 90% najniższego wynagrodzenia zasadniczego asystenta w poprzednim miesiącu, ustalonego w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich, z wyłączeniem zwiększenia kwoty stypendium socjalnego w związku z ponoszeniem dodatkowych kosztów z tytułu niepełnosprawności, o którym mowa w art. 166 ust. 3.

Art. 171

1. Szczegółowy regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów, o których mowa w art. 161 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, w tym szczegółowe kryteria i tryb udzielania świadczeń pomocy materialnej dla studentów, wzór wniosku o przyznanie stypendium socjalnego oraz sposób udokumentowania sytuacji materialnej ustala rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego.
2. W nowoutworzonej uczelni regulamin, o którym mowa w ust. 1, ustala na okres roku rektor.

Art. 172

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, tryb przyznawania i wypłacania stypendium ministra za osiągnięcia w nauce, maksymalną wysokość tego stypendium oraz wzór wniosku o przyznanie stypendium ministra, uwzględniając w szczególności:

- 1) minimalną średnią ocen uprawniającą do ubiegania się o stypendium ministra, uwzględniając oceny ze wszystkich lat studiów oraz zróżnicowanie skali ocen w uczelni;
- 2) rodzaje osiągnięć naukowych i aktywności naukowej, które brane są pod uwagę przy ubieganiu się o stypendium ministra, takich jak praca w kole naukowym, publikacje, opracowania, referaty, udział w konferencjach, praca naukowa, udział w pracach

naukowo badawczych, współpraca z innymi ośrodkami akademickimi lub naukowymi, nagrody i wyróżnienia, studia na drugim kierunku studiów, indywidualny program studiów, praktyki, staże, potwierdzona znajomość języków obcych, olimpiady;

- 3) terminy przekazywania wniosków;
- 4) sposób wypłacania stypendium ministra, w tym w przypadku wcześniejszego ukończenia studiów, a także podjęcia studiów w innej uczelni.

Art. 173

1. Studentowi przysługuje prawo do korzystania z 50% ulgi w opłatach za przejazdy publicznymi środkami komunikacji miejskiej.
2. Uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego określają odrębne przepisy.

Art. 174

1. Student zobowiązany jest postępować zgodnie z treścią ślubowania i regulaminem studiów.
2. Student zobowiązany jest w szczególności do:
  - 1) uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych i organizacyjnych zgodnie z regulaminem studiów,
  - 2) składania egzaminów, odbywania praktyk i spełniania innych wymogów przewidzianych w programie studiów,
  - 3) przestrzegania przepisów obowiązujących w uczelni.

Art. 175

1. Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej może skreślić studenta z listy studentów w przypadkach określonych w regulaminie studiów.
2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1 przysługuje odwołanie do rektora. Decyzja rektora jest ostateczna.

Art. 176

Student ostatniego roku studiów magisterskich może odbywać staż przygotowujący do podjęcia obowiązków nauczyciela akademickiego i otrzymywać stypendium stażowe, na zasadach określonych w statucie uczelni.

Art. 177

1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia przez uczelnie dokumentacji przebiegu studiów, dokonywania sprostowań i wydawania duplikatów, legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz wysokość i sposób pobierania opłat za wykonywanie tych czynności, a także za wydanie indeksu, legitymacji studenckiej, suplementu do dyplomu i dokumentów stwierdzających ukończenie studiów, określając w szczególności:
  - 1) sposób prowadzenia teczki akt osobowych studenta,
  - 2) sposób prowadzenia albumu studenta i księgi dyplomów,
  - 3) wzór indeksu i legitymacji studenckiej,
  - 4) obowiązek i sposób dokumentowania przebiegu studiów w protokołach egzaminacyjnych, indeksie, karcie egzaminacyjnej,
  - 5) sposób sporządzania i wydawania duplikatów dokumentów,
  - 6) sposób dokonywania sprostowań dokumentów oraz zmian danych osobowych studenta lub absolwenta w dokumentach prowadzonych i wydawanych przez uczelnie,
  - 7) tryb i sposób legalizacji dokumentów,
  - 8) sposób przechowywania i zasady wydawania dokumentów,
  - 9) wysokość opłat za wydanie dyplomu i świadectwa.
2. Zasady uznawania dyplomów ukończenia studiów wyższych uzyskanych za granicą za równorzędne z dyplomami uzyskiwanymi w kraju określają umowy międzynarodowe.
3. W przypadku braku umów międzynarodowych dyplomy ukończenia studiów wyższych uzyskane za granicą mogą być uznane, w drodze nostryfikacji, za równorzędne z dyplomami uzyskiwanymi w kraju, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt. 1 i 3.
4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) tryb nostryfikacji, w tym możliwość zwalniania z całości lub części postępowania,
  - 2) organy przeprowadzające postępowanie nostryfikacyjne,
  - 3) warunki, w których dla celów dalszego kształcenia dyplomy mogą być uznawane bez przeprowadzania postępowania nostryfikacyjnego.

Rozdział 3

Studia doktoranckie

Art. 178

1. Jednostki organizacyjne uczelni posiadające uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego albo co najmniej dwa uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w tej samej dziedzinie nauk, mogą prowadzić studia doktoranckie.
2. Studia doktoranckie mogą być studiami środowiskowymi prowadzonymi przez jednostki, o których mowa w ust. 1, przy udziale innych jednostek organizacyjnych. Zadania poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz sposób finansowania studiów doktoranckich określają umowy zawarte między tymi jednostkami.
3. Przepisy art. 152 stosuje się odpowiednio do studiów doktoranckich i doktorantów
4. Studia doktoranckie są prowadzone jako studia stacjonarne lub niestacjonarne.
5. Przeważająca część programu stacjonarnych studiów doktoranckich wymaga obecności studentów tych studiów w prowadzącej je jednostce organizacyjnej i realizowana jest w formie zajęć dydaktycznych i pracy naukowej wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub opiekunów naukowych i doktorantów. Organizacja niestacjonarnych studiów doktoranckich zapewnia możliwość odbywania studiów doktoranckich osobom zatrudnionym w ramach stosunku pracy.
6. Studia doktoranckie są tworzone przez rektora na wniosek rady jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 1.
7. Nadzór merytoryczny nad studiami doktoranckimi sprawuje rada jednostki organizacyjnej prowadzącej te studia.
8. Studia doktoranckie stacjonarne są bezpłatne.
9. Wysokość opłat za studia doktoranckie niestacjonarne, jeżeli są one odpłatne, ustala rektor.

Art. 179

1. Studia doktoranckie są studiami trzeciego stopnia.
2. Do studiowania na studiach doktoranckich może być dopuszczona osoba, która posiada tytuł magistra lub równorzędny oraz spełnia warunki rekrutacji, ustalone przez uczelnię. Przepisy art. 157 ust. 2, 3, 6, 7 i 8 oraz art. 158 stosuje się odpowiednio.

3. Organizację i tok studiów doktoranckich, w zakresie nie uregulowanym w ustawie oraz w odrębnych przepisach, określa regulamin studiów doktoranckich. Przepisy art. 149 i 150 stosuje się odpowiednio do regulaminu studiów doktoranckich i samorządu studiów doktoranckich.

Art. 180

1. Doktorant zobowiązany jest postępować zgodnie z treścią ślubowania i regulaminem studiów doktoranckich. Przepis art. 174 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
2. Do podstawowych obowiązków doktorantów, poza obowiązkami określonymi zgodnie z ust. 1, należy ponadto prowadzenie badań naukowych i składanie sprawozdań z ich przebiegu.
3. Doktoranci mają także obowiązek prowadzenia zajęć dydaktycznych lub uczestniczenia w ich prowadzeniu. Maksymalny wymiar zajęć dydaktycznych prowadzonych przez studenta studiów doktoranckich nie może przekraczać 90 godzin dydaktycznych rocznie.
4. Doktoranci, którzy nie wywiązują się z obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą zostać skreśleni z listy studentów. Decyzję o skreśleniu podejmuje kierownik studiów.
5. Od decyzji, o której mowa ust. 4, służy odwołanie do rektora.

Art. 181

1. Doktoranci mają prawo do przerw wypoczynkowych w wymiarze nieprzekraczającym ośmiu tygodni w ciągu roku, które powinny być wykorzystane w okresie wolnym od zajęć dydaktycznych.
2. Doktoranci mają prawo do ubezpieczenia społecznego i powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
3. Okres odbywania studiów doktoranckich, niezależnie od daty ich zakończenia, nie dłuższy niż cztery lata, zalicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, jeżeli obrona rozprawy doktorskiej nastąpiła w ciągu roku od daty zakończenia tych studiów.
4. Do okresu, od którego zależą uprawnienia pracownicze, zalicza się również okres odbywania stacjonarnych studiów doktoranckich, jeżeli zostały one przerwane z powodu podjęcia zatrudnienia w charakterze nauczyciela akademickiego lub pracownika naukowego i w okresie przewidzianym dla tych studiów został uzyskany stopień doktora. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 182

1. Doktorantowi do ukończenia 30 roku życia przysługuje prawo do korzystania z 50 % ulgi w opłatach za przejazdy publicznymi środkami komunikacji miejskiej.
2. Uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego określają odrębne przepisy.

Art. 183

1. Doktorant może otrzymać pomoc materialną w formie następujących świadczeń:
  - 1) stypendium socjalnego,
  - 2) zapomogi,
  - 3) stypendium za wyniki w nauce.
2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przyznaje się ze środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, o którym mowa w art. 96 pkt 2, na zasadach określonych przez rektora w uzgodnieniu z uczelnianym organem samorządu doktorantów i uczelnianym organem samorządu studentów.
3. Do przyznawania świadczeń, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy o pomocy materialnej dla studentów.

Art. 184

1. Doktorant stacjonarnych studiów doktoranckich może otrzymać stypendium doktoranckie.
2. Minimalna wysokość stypendium, o którym mowa w ust. 1, nie może być niższa niż 60% minimalnego wynagrodzenia zasadniczego asystenta ustalonego w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich.
3. Decyzję o przyznaniu stypendium doktoranckiego, okresie jego pobierania oraz jego wysokości podejmuje organ tworzący studia doktoranckie.
4. Doktoranci otrzymujący stypendium, o którym mowa w ust. 1 mogą podejmować pracę zarobkową wyłącznie w niepełnym wymiarze czasu pracy.
5. Stypendia, o których mowa w ust. 1 finansowane są w ramach środków, o których mowa w art. 91 ust. 1.

Art. 185

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb organizowania studiów doktoranckich, ich prowadzenia i odbywania oraz tryb, warunki, wysokość i kryteria przyznawania stypendiów doktoranckich i świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów, uwzględniając w szczególności:

- 1) określenie czasu trwania studiów i możliwość przedłużania go, w tym prawo do dodatkowego przedłużenia okresu odbywania studiów doktoranckich o czas trwania urlopu macierzyńskiego określonego w odrębnych przepisach,
- 2) sposób przeprowadzania rekrutacji,
- 3) szczegółowe uprawnienia organu tworzącego studia doktoranckie, rady jednostki organizacyjnej i kierownika studiów doktoranckich,
- 4) szczegółowe zasady powierzania doktorantom stacjonarnych studiów doktoranckich prowadzenia zajęć dydaktycznych,
- 5) wzór legitymacji doktoranta i wysokość opłat za wydanie legitymacji,
- 6) kryteria przyznawania stypendiów socjalnych, uzależnione od sytuacji materialnej doktoranta, w relacji do wysokości dochodu na osobę w rodzinie doktoranta,
- 7) tryb składania i rodzaje dokumentów potwierdzających dochody doktoranta i członków jego rodziny,
- 8) okresy przyznawania świadczeń oraz maksymalną i minimalną wysokość świadczeń, w relacji do wysokości minimalnego wynagrodzenia zasadniczego asystenta, ustalonego na podstawie art. 141 ust. 1 pkt 1,
- 9) tryb opiniowania wniosków przez organy samorządu doktorantów.

Rozdział 4

Samorząd i organizacje studenckie

Art. 186

1. Wszyscy studenci studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich prowadzonych przez uczelnię tworzą samorząd studencki.
2. Organy samorządu studenckiego są jedynym reprezentantem ogółu studentów uczelni.
3. Samorząd studencki działa na podstawie ustawy i uchwalonego przez uczelniany organ uchwałodawczy samorządu regulaminu, określającego zasady organizacji i tryb działania samorządu, w tym rodzaje organów kolegialnych i jednoosobowych, sposób ich wyłaniania oraz kompetencje. Samorząd studentów działa zgodnie ze statutem uczelni.
4. Regulamin samorządu studenckiego wchodzi w życie po stwierdzeniu przez senat lub najwyższy organ kolegialny uczelni niepublicznej jego zgodności z ustawą i statutem uczelni. Pierwszy regulamin samorządu studenckiego w nowoutworzonej uczelni uchwała senat lub najwyższy organ kolegialny uczelni niepublicznej na wniosek organu wskazanego w statucie, o którym mowa w art. 187 ust. 4.

5. Samorząd studencki prowadzi na terenie uczelni działalność w zakresie spraw studenckich oraz socjalno-bytowych i kulturalnych studentów.
6. Organy samorządu studenckiego decydują w sprawach rozdziału środków przeznaczonych przez organy uczelni na cele studenckie. Organy samorządu studenckiego przedstawiają organom uczelni sprawozdanie i rozliczenie tych środków nie rzadziej niż raz w roku akademickim.
7. Rektor uchyla uchwałę organu samorządu studenckiego niezgodną z przepisami prawa, statutem uczelni, regulaminem studiów lub regulaminem samorządu.
8. Uczelnia zapewnia niezbędne środki materialne na funkcjonowanie organów samorządu studenckiego.

Art. 187

1. Przedstawiciele samorządów studenckich w uczelniach tworzą Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, zwany dalej „Parlamentem Studentów”, reprezentujący ogół studentów w kraju.
2. Parlament Studentów ma prawo do wyrażania opinii i przedstawiania wniosków w sprawach dotyczących ogółu studentów, w tym do opiniowania aktów normatywnych dotyczących studentów. Projekty aktów normatywnych przedstawia Parlamentowi Studentów minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego. Termin wyrażenia opinii w sprawie projektu aktu normatywnego wynosi miesiąc od daty jego przedłożenia.
3. Najwyższym organem Parlamentu Studentów jest zjazd delegatów reprezentujących samorządy studenckie z poszczególnych uczelni, zwany dalej zjazdem delegatów.
4. Zasady organizacji i tryb działania Parlamentu Studentów, w tym rodzaje organów kolegialnych i jednoosobowych, sposób ich wyłaniania oraz kompetencje, określa statut uchwalony przez zjazd delegatów. Statut wchodzi w życie po stwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego jego zgodności z przepisami prawa.
5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do zmian statutu Parlamentu Studentów.
6. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego zapewnia corocznie Parlamentowi Studentów środki finansowe niezbędne do jego funkcjonowania.

Art. 188

1. Studenci, oprócz uprawnień wynikających z ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późn. zm.)¹⁴, mają prawo zrzeszania się w uczelnianych organizacjach studenckich, w szczególności w kołach naukowych oraz zespołach artystycznych i sportowych, na zasadach określonych w ustawie.
2. Uczelniane organizacje studenckie, a także działające w uczelni stowarzyszenia zrzeszające wyłącznie studentów lub studentów i nauczycieli akademickich, mają prawo do występowania z wnioskami do organów uczelni lub do organów samorządu studenckiego w sprawach dotyczących studentów uczelni.
3. Organy uczelni mogą przeznaczać środki materialne dla uczelnianych organizacji studenckich i stowarzyszeń, o których mowa w ust. 2. Organizacje te przedstawiają władzom uczelni sprawozdanie i rozliczenie z otrzymanych środków, nie rzadziej niż raz w semestrze.

Art. 189

1. Uczelniana organizacja studencka podlega rejestracji, z wyłączeniem organizacji studenckich działających na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późn. zm.). Rejestr uczelnianych organizacji studenckich jest jawny.
2. Organem rejestrującym i prowadzącym rejestr uczelnianych organizacji studenckich jest rektor. Od decyzji rektora w sprawie rejestracji przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
3. Warunkiem rejestracji uczelnianej organizacji studenckiej jest zgodność statutu (regulaminu, deklaracji założycielskiej) z przepisami prawa i statutem uczelni.
4. Rektor uchyla uchwałę organu uczelnianej organizacji studenckiej niezgodną z przepisami prawa, statutem uczelni lub statutem (regulaminem, deklaracją założycielską) organizacji.
5. Senat, na wniosek rektora, rozwiązuje uczelnianą organizację studencką, jeżeli w jej działalności rażąco lub uporczywie naruszane są przepisy ustawowe, statut uczelni lub statut (regulamin, deklaracja założycielska) organizacji.

---

¹⁴ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 874.

Art. 190

1. Samorząd studencki, w tym Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, lub stowarzyszenie o zasięgu ogólnokrajowym, zrzeszające wyłącznie studentów, może – dla poparcia swoich żądań, gdy są one przedmiotem sporu zbiorowego i dotyczą istotnych spraw lub interesów studentów – podjąć akcję protestacyjną, nie naruszającą przepisów obowiązujących w uczelni.
2. Decyzję o przeprowadzeniu akcji protestacyjnej i jej formie podejmuje bezwzględną większością głosów, odpowiednio do jej zasięgu, organ samorządu studenckiego lub stowarzyszenia, o którym mowa w ust.1. O decyzji tej właściwy organ powiadamia rektora lub kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej nie później niż trzy dni przed rozpoczęciem akcji protestacyjnej.
3. Strajk studencki (powstrzymanie się od uczęszczania na zajęcia z możliwością pozostania w uczelni) może być podjęty wyłącznie przez samorząd studencki lub stowarzyszenie, o którym mowa w ust. 1, jeżeli wcześniejsze negocjacje z rektorem lub inne niż strajk formy akcji protestacyjnej nie doprowadziły do rozwiązania konfliktu.
4. Udział w strajku lub akcji protestacyjnej jest dobrowolny i nie stanowi naruszenia obowiązków studenta, jeżeli strajk lub akcja protestacyjna zostały zorganizowane zgodnie z ustawą.
5. Organizator strajku lub akcji protestacyjnej jest obowiązany zapewnić taki ich przebieg, ażeby nie zagrażały zdrowiu lub życiu ludzkiemu, mieniu uczelni lub innych osób, ani nie naruszały praw pracowników uczelni, a także studentów nie biorących udziału w proteście.
6. Przepisów ust. 1 – 5 nie stosuje się do uczelni wojskowych oraz uczelni służb państwowych.

Art. 191

1. Do decyzji, o których mowa w art. 157 ust. 5 i 6, decyzji podjętych przez organy uczelni w indywidualnych sprawach studenckich, a także w sprawach nadzoru nad działalnością uczelnianych organizacji studenckich oraz samorządu studenckiego, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.)¹⁵.

---

¹⁵ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660.

2. Decyzje wydawane przez rektora w pierwszej instancji są ostateczne. W takim przypadku stosuje się odpowiednio art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.).
3. Organem właściwym do wznowienia postępowania w sprawie nadania tytułu zawodowego i wydania dyplomu oraz do stwierdzenia nieważności decyzji o nadaniu tytułu zawodowego i wydaniu dyplomu jest rektor uczelni.

Rozdział 5

Samorząd i organizacje doktorantów

Art. 192

1. Wszyscy doktoranci prowadzonych w uczelni studiów doktoranckich tworzą samorząd doktorantów.
2. Do samorządu doktorantów stosuje się odpowiednio art. 186 ust. 2 - 7 i art. 190.

Art. 193

1. Przedstawiciele samorządów doktorantów w uczelniach mogą utworzyć krajową reprezentację doktorantów.
2. Organizację, zasady i tryb działania krajowej reprezentacji doktorantów określa statut uchwalony przez zjazd delegatów samorządów doktorantów w uczelniach.
3. Krajowa reprezentacja doktorantów ma prawo do wyrażania opinii i przedstawiania wniosków w sprawach dotyczących ogółu doktorantów, w tym do opiniowania aktów normatywnych dotyczących doktorantów. Projekty aktów normatywnych przedstawia krajowej reprezentacji doktorantów minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego. Termin wyrażenia opinii w sprawie projektu aktu normatywnego wynosi miesiąc od daty jego przedłożenia.

Art. 194

1. Doktoranci, oprócz uprawnień wynikających z ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późn. zm.)¹⁶, mają prawo zrzeszania się w uczelnianych organizacjach doktorantów, w szczególności w kołach naukowych oraz zespołach artystycznych i sportowych, na zasadach określonych w ustawie.

---

¹⁶ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 874.

2. Do uczelnianych organizacji doktorantów oraz stowarzyszeń zrzeszających wyłącznie doktorantów lub doktorantów i nauczycieli akademickich stosuje się odpowiednio art. 188 ust. 2 i 3, art. 189 i art. 190.

Rozdział 6

Odpowiedzialność dyscyplinarna studentów

Art. 195

1. Za naruszenie przepisów obowiązujących w uczelni oraz za czyny uchybiające godności studenta, student ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną przed komisją dyscyplinarną albo przed sądem koleżeńskim samorządu studenckiego, zwanym dalej „sądem koleżeńskim”.
2. Za ten sam czyn student nie może być ukarany jednocześnie przez sąd koleżeński i komisję dyscyplinarną.

Art. 196

Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) nagana z ostrzeżeniem,
- 4) zawieszenie w określonych prawach studenta na okres do jednego roku,
- 5) wydalenie z uczelni.

Art. 197

1. W sprawach dyscyplinarnych studentów orzeka komisja dyscyplinarna oraz odwoławcza komisja dyscyplinarna, powołane na okres kadencji spośród nauczycieli akademickich i studentów uczelni, w trybie określonym w statucie.
2. Długość kadencji komisji, o których mowa w ust. 1 określa statut.
3. Komisje dyscyplinarne są niezawisłe w zakresie orzekania.
4. Komisje dyscyplinarne rozstrzygają samodzielnie wszelkie zagadnienia faktyczne oraz prawne i nie są związane rozstrzygnięciami innych organów stosujących prawo, z wyjątkiem prawomocnego skazującego wyroku sądu.

5. Komisja dyscyplinarna orzeka w składzie złożonym z przewodniczącego składu orzekającego, którym jest nauczyciel akademicki oraz, w równej liczbie, z nauczycieli akademickich i studentów.

Art. 198

1. Rektor może, z inicjatywy własnej lub na wniosek organu samorządu studenckiego, wskazanego w regulaminie samorządu, przekazać sprawę do sądu koleżeńskiego, zamiast wniesienia jej do komisji dyscyplinarnej. Sąd koleżeński nie może wymierzać kar wymienionych w art. 196 pkt 4 i 5.
2. Za przewinienie mniejszej wagi rektor może, z pominięciem komisji dyscyplinarnej lub sądu koleżeńskiego, wymierzyć studentowi karę upomnienia, po uprzednim wysłuchaniu obwinionego lub jego obrońcy.
3. Student ukarany przez rektora karą upomnienia lub organ samorządu studentów, o którym mowa w ust. 1, może wnieść odwołanie do komisji dyscyplinarnej lub sądu koleżeńskiego. Odwołanie wnosi się w terminie czternastu dni od doręczenia zawiadomienia o ukaraniu. Komisja dyscyplinarna lub sąd koleżeński mogą w tym przypadku wymierzyć tylko karę upomnienia.
4. W razie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez studenta przestępstwa, rektor jednocześnie z poleceniem przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego może zawiesić studenta w prawach studenckich do czasu wydania orzeczenia przez komisję dyscyplinarną.

Art. 199

1. Postępowanie wyjaśniające przeprowadza rzecznik dyscyplinarny do spraw studentów, powołany przez rektora na okres kadencji organów uczelni, spośród nauczycieli akademickich uczelni.
2. Rektor może powołać kilku rzeczników dyscyplinarnych do spraw studentów.
3. Rzecznik dyscyplinarny do spraw studentów pełni funkcję oskarżyciela przed komisją dyscyplinarną i jest związany poleceniami rektora.

Art. 200

1. Rzecznik dyscyplinarny do spraw studentów wszczyna postępowanie wyjaśniające na polecenie rektora, którego informuje o dokonanych ustaleniach.

2. Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny do spraw studentów umarza postępowanie lub kieruje do komisji dyscyplinarnej wniosek o ukaranie.
3. Postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego wydaje rzecznik dyscyplinarny do spraw studentów, a zatwierdza rektor. W przypadku odmowy zatwierdzenia postanowienia, rektor może polecić innemu rzecznikowi dyscyplinarnemu do spraw studentów wniesienie wniosku o ukaranie. Powtórne postanowienie rzecznika dyscyplinarnego do spraw studentów o umorzeniu postępowania wyjaśniającego jest ostateczne.

Art. 201

1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna komisja dyscyplinarna na wniosek rzecznika dyscyplinarnego do spraw studentów.
2. Wymierzenie studentowi za ten sam czyn kary w postępowaniu karnym lub w postępowaniu w sprawach o wykroczenia nie stanowi przeszkody do wszczęcia postępowania przed komisją dyscyplinarną.
3. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego po upływie sześciu miesięcy od dnia uzyskania przez rektora wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary lub po upływie trzech lat od dnia jego popełnienia. Jeżeli czyn stanowi przestępstwo, okres ten pokrywa się z okresem przedawnienia dla tego przestępstwa, przewidzianym w Kodeksie karnym.
4. Przedawnienie orzekania następuje również po upływie roku od opuszczenia uczelni przez studenta.
5. Nie stosuje się przedawnienia w odniesieniu do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec studenta, któremu zarzuca się popełnienie plagiatu.
6. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić, jeżeli:
  - 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia,
  - 2) po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nie znane przedtem, wskazujące na to, że obwiniony jest niewinny.
7. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego może wnieść osoba ukarana lub rzecznik dyscyplinarny do spraw studentów, w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o przyczynie uzasadniającej wznowienie.

Art. 202

1. Obwinionemu studentowi służy prawo do korzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy.
2. W przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny do spraw studentów wnosi o orzeczenie kary, o której mowa w art. 196 pkt 5, a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru przewodniczący składu orzekającego wyznacza obrońcę z urzędu spośród nauczycieli akademickich lub studentów uczelni.

Art. 203

1. Rozprawa przed komisją dyscyplinarną lub sądem koleżeńskim jest jawna.
2. Komisja dyscyplinarna wyłącza jawność postępowania w całości lub części, jeżeli jawność mogłaby obrażać dobre obyczaje albo gdy wymaga tego interes obwinionego, uczelni lub osób trzecich. Wyłączenie jawności nie obejmuje ogłoszenia orzeczenia.
3. Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie po przeprowadzeniu rozprawy, podczas której wysłuchuje rzecznika dyscyplinarnego do spraw studentów i obwinionego lub jego obrońcy.
4. Rektor lub komisja dyscyplinarna, po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego do spraw studentów, może zawiesić studenta w prawach studenckich w przypadku uporczywego nieusprawiedliwionego niestawiania się na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego do spraw studentów w postępowaniu wyjaśniającym lub na posiedzenie komisji dyscyplinarnej, mimo prawidłowego zawiadomienia.
5. Przepisy ust. 3 stosuje się również do postępowania przed sądem koleżeńskim.

Art. 204

1. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej oraz od orzeczenia sądu koleżeńkiego stronom przysługuje odwołanie.
2. Odwołanie wnosi się odpowiednio do odwoławczej komisji dyscyplinarnej lub sądu koleżeńkiego drugiej instancji w terminie czternastu dni od dnia doręczenia orzeczenia.

Art. 205

Od prawomocnego orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej dla studentów służy odwołanie do sądu okręgowego wydział karny odwoławczy, przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.) stosuje się odpowiednio.

Art. 206

1. Zatarcie kary dyscyplinarnej następuje z mocy prawa po upływie trzech lat od uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu.
2. Organ, który orzekł karę dyscyplinarną, może orzec o jej zatarciu na wniosek ukaranego, złożony nie wcześniej niż po upływie roku od uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu.

Art. 207

Do postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego wobec studentów, z wyjątkiem postępowania przed sądem koleżeńskim, w sprawach nieuregulowanych w ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)¹⁷, z wyłączeniem art. 82.

Art. 208

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego, uwzględniający w szczególności:

- 1) umorzenie postępowania wyjaśniającego przez rzecznika dyscyplinarnego m. in. w przypadkach:
  - a) upływu terminu przedawnienia,
  - b) stwierdzenia, że postępowanie dyscyplinarne, co do tego samego czynu tej samej osoby, zostało prawomocnie ukończone lub wcześniej wszczęte jest w toku,
  - c) znikomej szkodliwości popełnionego czynu,
- 2) możliwość zawieszenia postępowania dyscyplinarnego przez komisję dyscyplinarną, m. in. w przypadku, gdy o ten sam czyn wszczęto postępowanie karne lub postępowanie w sprawach o wykroczenia, a także możliwość podejmowania przez komisję dyscyplinarną zawieszono postępowania,
- 3) przywracanie terminu wniesienia odwołania przez studenta ukaranego karą upomnienia w ciągu 7 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminu,

---

¹⁷ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852, Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188.

- 4) postępowanie przed komisjami dyscyplinarnymi w uczelni oraz przed odwoławczą komisją dyscyplinarną, obejmujące rozpoznanie wniosku przez skład orzekający na posiedzeniu niejawnym oraz na rozprawie,
- 5) odrzucenie odwołania studenta przez przewodniczącego odwoławczej komisji dyscyplinarnej, w razie wniesienia odwołania po upływie terminu przewidzianego w art. 206 ust. 2 albo przez osobę nieuprawnioną,
- 6) tryb wzywania i przesłuchiwania obwinionego, świadków i biegłych oraz przeprowadzania innych dowodów.

Art. 209

Organizację i szczegółowy tryb postępowania przed sądem koleżeńskim określa regulamin samorządu studenckiego.

Rozdział 7

Odpowiedzialność dyscyplinarna doktorantów

Art. 210

1. Za naruszenie przepisów obowiązujących w uczelni oraz za czyny uchybiające godności doktoranta, doktorant ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną. Do odpowiedzialności dyscyplinarnej doktorantów stosuje się odpowiednio przepisy art. 195-208, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Komisja dyscyplinarna rozstrzygająca sprawę doktoranta orzeka w składzie złożonym z przewodniczącego składu orzekającego, którym jest nauczyciel akademicki oraz, w równej liczbie, z nauczycieli akademickich i doktorantów.
3. Organizację i szczegółowy tryb postępowania przed sądem koleżeńskim doktorantów określa regulamin samorządu doktorantów.

Dział V

Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni

Art. 211

1. Rektor dba o utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni.
2. Teren uczelni określa rektor w porozumieniu z właściwym organem samorządu terytorialnego.

3. Służby państwowe, odpowiedzialne za utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego, mogą wkroczyć na teren uczelni tylko na wezwanie rektora. Służby te mogą jednak wkroczyć z własnej inicjatywy na teren uczelni w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia ludzkiego lub katastrofy żywiołowej, zawiadamiając o tym niezwłocznie rektora.
4. Porozumienia zawarte przez rektora z właściwymi organami służb, o których mowa w ust. 3, mogą określić inne przypadki związane z utrzymaniem porządku i bezpieczeństwa, uzasadniające przebywanie tych służb na terenie uczelni.
5. Służby, o których mowa w ust. 3, zobowiązane są opuścić teren uczelni niezwłocznie po ustaniu przyczyn, które uzasadniały ich wkroczenie na teren uczelni, lub na żądanie rektora.

Art. 212

1. Rektor jest zobowiązany zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki osobom pobierającym w uczelni naukę lub odbywającym zajęcia praktyczno – techniczne albo wykonującym prace na rzecz uczelni.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy w uczelniach, uwzględniając w szczególności:
  - 1) zakres obowiązków rektora w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i nauki,
  - 2) wymogi dotyczące wyposażenia budynków i pomieszczeń uczelni, w tym laboratoriów, warsztatów, pracowni specjalistycznych oraz domów studenckich, tak aby zapewniały bezpieczeństwo ich użytkownikom,
  - 3) warunki zawieszania zajęć w uczelni ze względów bezpieczeństwa.

Art. 213

1. Rektor, w razie powstania okoliczności uniemożliwiających normalne funkcjonowanie uczelni, może czasowo zawiesić zajęcia w uczelni lub w jej jednostkach organizacyjnych albo zarządzić czasowe zamknięcie uczelni lub jej jednostki organizacyjnej.
2. Decyzję podjętą na podstawie przepisu ust. 1 rektor niezwłocznie przedstawia senatowi do zatwierdzenia. W przypadku odmowy zatwierdzenia tej decyzji przez senat, rektor zarządza wznowienie zajęć lub otwarcie uczelni albo przedstawia sprawę do

rozstrzygnięcia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego, który podejmuje decyzję w ciągu siedmiu dni.

Art. 214

1. Pracownicy uczelni, doktoranci i studenci mają prawo organizowania zgromadzeń na terenie uczelni. Na zorganizowanie zgromadzenia w lokalu uczelni niezbędna jest zgoda rektora.
2. O zamiarze zorganizowania zgromadzenia organizatorzy powiadamiają rektora co najmniej na dwadzieścia cztery godziny przed rozpoczęciem zgromadzenia. W sytuacjach uzasadnionych nagłością sprawy rektor może przyjąć powiadomienie złożone w krótszym terminie.
3. Rektor odmawia udzielenia zgody, o której mowa w ust. 1, lub zakazuje zorganizowania i przeprowadzenia zgromadzenia, którego cele lub program naruszają przepisy prawa.
4. Na zgromadzenie rektor może delegować swego przedstawiciela.
5. Statut uczelni określa przepisy porządkowe dotyczące odbywania zgromadzeń.
6. Organizatorzy zgromadzeń odpowiadają przed organami uczelni za ich przebieg.
7. Rektor uczelni albo jego przedstawiciel, po uprzedzeniu organizatorów, rozwiązuje zgromadzenie, jeżeli przebiega ono z naruszeniem przepisów prawa.

Dział VI

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 215

W ustawie z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 33, poz. 388 z późn. zm.)¹⁸ w art. 2 ust. 4 po wyrazach „studia podyplomowe” dodaje się przecinek i wyrazy „na zasadach określonych w ustawie z dnia ..... – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. nr ..., poz. ....)”.

---

¹⁸ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1683 i Nr 240, poz. 2052.

Art. 216

W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 9 poz. 84 z późn. zm.)¹⁹ art. 7 ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) szkoły wyższe; zwolnienie nie dotyczy przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą”

Art. 217

W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1230 z późn. zm.)²⁰ art. 17 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organizację i zakres działania Szkoły Głównej Służby Pożarniczej oraz tryb powoływania lub odwoływania jej komendanta i jego zastępców regulują przepisy o szkolnictwie wyższym.”

Art. 218

W ustawie z dnia z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 z późn. zm.)²¹ wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 43e ust. 1 skreśla się występujący dwukrotnie wyraz „państwowej”;
- 2) w art. 43e ust. 2 skreśla się występujący dwukrotnie wyraz „państwową”.

Art. 219

W ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. Nr 54, poz. 254 z późn. zm.)²² wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w ust. 4 dodaje się pkt. 4 w brzmieniu:
„3) studenci studiów doktoranckich do ukończenia 30 roku życia.”;

---

¹⁹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1683 i z 2003 r. Nr 96, poz. 874, Nr 110, poz. 1039, Nr 188, poz. 1840, Nr 200, poz. 1953 i Nr 203, poz. 1966.

²⁰ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 59, poz. 516 i Nr 166 poz. 1609.

²¹ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1992 r. Nr 63, poz. 315, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1995 Nr 138, poz. 682, Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756, Nr 162, poz. 1115, z 1999 r. Nr 28, poz. 255 i 256, Nr 84, poz. 935, z 2000 r. Nr 3 poz. 28, Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 84, poz. 948, Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 5, poz. 45, nr 88, poz. 961, Nr 100, poz. 1083, Nr 111, poz. 1193, Nr 113 poz. 1207, Nr 126, poz. 1382 – 1384, Nr 128, poz. 1407, z 2002 r. nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 124, poz. 1151 i 1152, Nr 171, poz. 1663, Nr 213, poz. 2081 i Nr 223, poz. 2215.

²² Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1994 r. Nr 40, poz. 150, Nr 80, poz. 368, Nr 113, poz. 547, z 1995 r. Nr 50, poz. 261, z 1996 r. Nr 100, poz. 460, z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 4, poz. 34 i Nr 112, poz. 977.

2) w art. 5 w ust. 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) studenci studiów doktoranckich do ukończenia 30 roku życia.”

Art. 220

W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 904 z późn. zm.)²³ wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 15 dodaje się art. 15 a w brzmieniu:

„Art. 15a. 1. Autorskie prawo majątkowe do utworu wykonanego przez studenta uczelni w toku studiów i w związku z nim, przysługuje uczelni, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Autorskie prawo majątkowe do pracy dyplomowej studenta przysługuje wspólnie, w częściach równych, uczelni i studentowi, który ją przygotował. Uczelni przysługuje pierwszeństwo w opublikowaniu pracy dyplomowej studenta. Jeżeli uczelnia nie opublikowała pracy dyplomowej w ciągu 6 miesięcy od jej obrony, student, który ją przygotował, może ją opublikować, chyba że praca dyplomowa jest częścią utworu zbiorowego. Uczelnia może bez odrębnego wynagrodzenia korzystać z materiału zawartego w pracy dyplomowej, bez prawa udostępniania go osobom trzecim.”;

2) w art. 93 wyraz „przepis” zastępuje się wyrazami „przepisy art. 15a oraz”.

Art. 221

W ustawie z dnia 25 kwietnia 1997 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 75, poz. 469 z późn. zm.)²⁴ art. 36 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Instytut może prowadzić:

- 1) studia doktoranckie, na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr nr 65, poz. 595),
- 2) studia podyplomowe oraz inną działalność z zakresu kształcenia, z wyłączeniem studiów doktoranckich, na zasadach określonych w ustawie z dnia ..... – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. nr ..., poz. .....).”.

---

²³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1402, z 2002 r. Nr 126, poz. 1068, Nr 197, poz. 1662 i z 2003 r. Nr 166, poz. 1610.

Art. 222

W ustawie z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, z późn. zm.)²⁵ art. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) państwowa sfera budżetowa - rozumie się państwowe jednostki budżetowe, państwowe zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze państwowych jednostek budżetowych, które prowadzą gospodarkę finansową na zasadach określonych w art. 18-20 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 oraz z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485 i Nr 70, poz. 778), zwanej dalej "ustawą o finansach publicznych", oraz uczelnie publiczne i inne jednostki prowadzące gospodarkę finansową na zasadach określonych w art. 96 ustawy z dnia ... . r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr ....., poz. ....), zwanej dalej "ustawą o szkolnictwie wyższym"

Art. 223

W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. Nr 90, poz. 999 z późn. zm.)²⁶ w art. 9 skreśla się wyrazy: „w państwowych i niepaństwowych szkołach wyższych”.

Art. 224

W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535 i Nr 217, poz. 2125) art. 6 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) uczelni publicznych.”

Art. 225

W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595) Rozdział 6 otrzymuje brzmienie:

"Rozdział 6

Studia doktoranckie w placówkach naukowych

---

²⁴ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 141, poz. 943 i z 1999 r. Nr 49, Opoz. 484.

²⁵ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 19, poz. 239, z 2001 r. Nr 85, poz. 924, Nr 100 poz. 1080, Nr 154, poz. 1784 i 1799, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 152, poz. 1267, Nr 213, poz. 1802, Nr 214, poz. 1805, z 2003 r. Nr 149, poz. 1454, Nr 166, poz. 1609, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2256.

²⁶ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 29, poz. 358, z 2002 r. Nr 144, poz. 1204 i z 2003 r. Nr 73, poz. 661.

Art. 37. 1. Studia doktoranckie określone w niniejszej ustawie, zwane dalej studiami doktoranckimi, mogą prowadzić placówki naukowe nie będące szkołami wyższymi, posiadające uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego. Przez placówki naukowe nie będące szkołami wyższymi rozumie się instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk albo instytuty naukowo-badawcze działające na podstawie przepisów o jednostkach badawczo-rozwojowych.

2. Studia doktoranckie przygotowują do uzyskania stopnia naukowego doktora.

3. Studia doktoranckie w placówce naukowej są tworzone przez jej dyrektora.

4. Nadzór merytoryczny nad studiami doktoranckimi sprawuje rada placówki naukowej prowadzącej te studia.

5. Studia doktoranckie są prowadzone jako studia stacjonarne lub niestacjonarne.

6. Przeważająca część programu stacjonarnych studiów doktoranckich wymaga obecności uczestników tych studiów w prowadzącej je jednostce organizacyjnej i realizowana jest w formie zajęć dydaktycznych i pracy naukowej wymagających bezpośredniego udziału uczestników studiów doktoranckich i ich opiekunów naukowych. Organizacja niestacjonarnych studiów doktoranckich zapewnia możliwość odbywania studiów doktoranckich osobom zatrudnionym w ramach stosunku pracy.

7. Studia doktoranckie stacjonarne są bezpłatne.

8. Wysokość opłat za studia doktoranckie niestacjonarne, jeżeli są one odpłatne, ustala dyrektor placówki naukowej prowadzącej te studia.

9. Studia doktoranckie mogą być studiami środowiskowymi prowadzonymi przez placówki, o których mowa w ust. 2, przy udziale innych jednostek organizacyjnych. Zadania placówki naukowej i innych jednostek organizacyjnych oraz sposób finansowania studiów doktoranckich określają umowy zawarte między placówką naukową i tymi jednostkami.

Art. 38. 1. Do podstawowych obowiązków uczestników studiów doktoranckich należy:

- 1) uczestnictwo w realizacji programu studiów i składanie wyznaczonych egzaminów;
- 2) prowadzenie badań naukowych lub działalności artystycznej i składanie sprawozdań z ich przebiegu.

2. Uczestnicy studiów doktoranckich, którzy nie wywiązują się z obowiązków, o których mowa w ust. 1, mogą zostać skreśleni z listy uczestników studiów. Decyzję o skreśleniu podejmuje kierownik studiów. Od tej decyzji służy odwołanie do dyrektora placówki naukowej prowadzącej studia, w terminie czternastu dni od jej otrzymania.

3. Uczestnicy studiów doktoranckich podlegają odpowiednio odpowiedzialności dyscyplinarnej na zasadach określonych dla studentów studiów doktoranckich prowadzonych w szkołach wyższych.

Art. 39. 1. Uczestnicy studiów doktoranckich mają prawo do:

- 1) corocznej przerwy w okresie wakacji, w wymiarze ośmiu tygodni;
- 2) ubezpieczenia społecznego i powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2. Okres odbywania studiów doktoranckich, niezależnie od daty ich zakończenia, nie dłuższy niż cztery lata, zalicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, jeżeli obrona rozprawy doktorskiej nastąpiła w ciągu roku od daty zakończenia tych studiów.

3. Do okresu, od którego zależą uprawnienia pracownicze, zalicza się również okres odbywania dziennych studiów doktoranckich, jeżeli zostały one przerwane z powodu podjęcia zatrudnienia w charakterze nauczyciela akademickiego lub pracownika naukowego i w okresie przewidzianym dla tych studiów został uzyskany stopień doktora. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Jeżeli regulamin, o którym mowa w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335, z późn. zm.)²⁷, tak stanowi, z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych mogą korzystać także uczestnicy studiów doktoranckich.

Art. 40. 1. Uczestnik studiów doktoranckich może otrzymać stypendium doktoranckie.

2. Minimalna wysokość stypendium, o którym mowa w ust. 1, nie może być niższa niż 60% minimalnego wynagrodzenia zasadniczego asystenta ustalonego w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich.

3. Decyzję o przyznaniu stypendium doktoranckiego oraz jego wysokości podejmuje dyrektor placówki naukowej prowadzącej te studia.

4. Doktoranci stacjonarnych studiów doktoranckich mogą podejmować pracę zarobkową, z zastrzeżeniem ust. 5. Wykonywanie tej pracy nie powinno kolidować z zajęciami wynikającymi z programu studiów doktoranckich.

---

²⁷ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 118, poz. 561, Nr 139, poz. 647, Nr 147, poz. 686, z 1997 r. Nr 82, poz. 518, Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 75, poz. 486, Nr 113, poz. 717, z 2002 r. Nr 135, poz. 1146 i z 2003 r. Nr 213, poz. 2081.

5. Doktoranci stacjonarnych studiów doktoranckich otrzymujący stypendium mogą podejmować pracę zarobkową wyłącznie w niepełnym wymiarze czasu pracy, po uzyskaniu zgody kierownika tych studiów.

6. W przypadku skreślenia z listy uczestników studiów doktoranckich podmiot, który przyznał stypendium, może wystąpić o jego zwrot.

Art. 41. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki, określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb organizowania studiów doktoranckich określonych w ustawie, ich prowadzenia i odbywania oraz przyznawania stypendiów osobom je odbywającym, a także zwrotu stypendiów, uwzględniając w szczególności:

- 1) określenie czasu trwania studiów i możliwość przedłużania go, w tym prawo do dodatkowego przedłużenia okresu odbywania studiów doktoranckich o czas trwania urlopu macierzyńskiego określonego w odrębnych przepisach;
- 2) sposób przeprowadzania rekrutacji;
- 3) szczegółowe uprawnienia dyrektora placówki prowadzącej studia doktoranckie, rady placówki i kierownika studiów doktoranckich;
- 4) wzór legitymacji uczestnika studiów doktoranckich i świadectwa ich ukończenia;
- 5) wysokość opłat za wydanie legitymacji i świadectwa.”.

Art. 226

1. Istniejące w dniu wejścia w życie ustawy uczelnie państwowe i niepaństwowe stają się odpowiednio uczelniami publicznymi i niepublicznymi w rozumieniu ustawy.
2. Akademie wojskowe stają się uczelniami wojskowymi - publicznymi uczelniami akademickimi.
3. Istniejące w dniu wejścia w życie ustawy wyższe szkoły oficerskie stają się uczelniami wojskowymi - publicznymi uczelniami zawodowymi.
4. Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie i Szkoła Główna Służby Pożarniczej stają się uczelniami służb państwowych.
5. Ilekroć w odrębnych przepisach mowa jest o wyższych szkołach państwowych lub niepaństwowych należy przez to rozumieć odpowiednio uczelnie publiczne i niepubliczne.

Art. 227

Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego z siedzibą w Warszawie zachowuje uprawnienia do prowadzenia studiów doktoranckich i studiów podyplomowych w dziedzinie nauk medycznych na zasadach określonych w ustawie. Na prowadzenie tych studiów Centrum otrzymuje dotacje z budżetu państwa ze środków pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw zdrowia.

Art. 228

Do wydziałów nauk kościelnych, o których mowa w umowie z dnia 29 września 1999 r. między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Konferencją Episkopatu Polski w sprawie statusu prawnego wydziałów nauk kościelnych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, stosuje się przepisy ustawy dotyczące wydziałów teologicznych.

Art. 229

Istniejące w dniu wejścia w życie ustawy uczelnie do dnia 31 sierpnia 2010 r. dostosują swe nazwy do wymagań określonych w art. 4.

Art. 230

1. Z dniem wejścia w życie ustawy grunty Skarbu Państwa, pozostające w użytkowaniu wieczystym uczelni publicznej, stają się jej własnością. Wartość tych gruntów zwiększa fundusz zasadniczy uczelni publicznej.
2. Nabycie prawa własności, o którym mowa w ust. 1, stwierdza w drodze decyzji wojewoda.

Art. 231

1. Szkoły wyższe, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają warunków określonych w art. 3 pkt 13, stają się uczelniami nieakademickimi w rozumieniu ustawy.
2. Do studiów rozpoczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, stosuje się przepisy dotychczasowe.
3. Studia zawodowe, prowadzone w dniu wejścia w życie ustawy, stają się studiami licencjackimi lub inżynierskimi w rozumieniu ustawy.
4. Studenci jednolitych studiów magisterskich rozpoczętych przed dniem wejścia w życie ustawy mogą je ukończyć w tym trybie albo przenieść się na odpowiednie studia

pierwszego stopnia lub – po spełnieniu wymagań określonych w regulaminie studiów – na odpowiednie studia drugiego stopnia.

5. Do studiów doktoranckich rozpoczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy ustawy.

Art. 232

W publicznych uczelniach zawodowych, w ciągu roku od dnia wejścia w życie ustawy, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, na wniosek organu uczelni wskazanego w statucie, dokona przyporządkowania specjalności kształcenia do kierunków studiów, o których mowa w art. 9 pkt 1.

Art. 233

W niepublicznych uczelniach zawodowych, nie później niż do dnia 31 grudnia 2005 r., minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, na wniosek założyciela lub organu uczelni wskazanego w statucie, dokona przyporządkowania specjalności kształcenia do kierunków studiów, o których mowa w art. 9 pkt 1.

Art. 234

Uczelnie, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają wymagań określonych w art. 52 ust. 2 lub art. 54 ust. 4, nabywają uprawnienia, które przepisy niniejszej ustawy wiążą ze spełnieniem tych wymagań, o ile w dniu wejścia w życie ustawy spełniają wymagania określone w art. 12 ust. 1 lub 2 ustawy powołanej w art. 250 pkt 2. Uczelnie te tracą powyższe uprawnienia z dniem 31 sierpnia 2010 r., chyba że wcześniej spełnią wymagania określone w art. 52 ust. 2 lub art. 54 ust. 4.

Art. 235

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w drodze rozporządzenia na wniosek organu prowadzącego może działającą w dniu wejścia w życie ustawy publiczną szkołę pomaturalną, realizującą co najmniej dwuletni program nauczania zawodowego, po spełnieniu warunków wymaganych w ustawie dla utworzenia uczelni zawodowej przekształcić w uczelnię zawodową. Do tak utworzonej uczelni zawodowej stosuje się przepisy niniejszej ustawy.

Art. 236

1. Wnioski dotyczące zmiany struktury wewnętrznej uczelni, zgłoszone, a nie rozpatrzone do dnia wejścia w życie ustawy, podlegają rozpatrzeniu w trybie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie.
2. Właściwe organy uczelni, w terminie roku od wejścia w życie ustawy, dostosują zamiejscowe ośrodki dydaktyczne uczelni do wymagań ustawy. W tym samym terminie rektor przekaze ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego informacje o zamiejscowych jednostkach organizacyjnych, zawierające dane niezbędne do ustalenia, czy jednostki te spełniają wymagania ustawy, o których mowa w art. 9 pkt 5 lit. b i w art. 80 ust. 1 lub 2.
3. Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne nie spełniające wymagań ustawy po upływie terminu określonego w ust. 2 podlegają likwidacji.

Art. 237

Kanclerze państwowych wyższych szkół zawodowych stają się dyrektorami administracyjnymi.

Art. 238

1. Do stosunków pracy powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się jej przepisy.
2. Osoba zatrudniona przed dniem wejścia w życie ustawy na stanowisku profesora zwyczajnego lub profesora nadzwyczajnego na podstawie mianowania na stałe pozostaje mianowana na tym stanowisku.
3. Osoba posiadająca przed dniem wejścia w życie ustawy stopień naukowy doktora habilitowanego i zatrudniona na stanowisku profesora nadzwyczajnego na podstawie mianowania na czas nieokreślony pozostaje mianowana na tym stanowisku.
4. Osoba posiadająca przed dniem wejścia w życie ustawy stopień naukowy doktora habilitowanego i zatrudniona na stanowisku profesora nadzwyczajnego na podstawie mianowania na czas określony pozostaje mianowana na tym stanowisku do końca okresu mianowania.
5. Mianowani nauczyciele akademicki zatrudnieni na stanowisku docenta zgodnie z art. 186 ust. 5 ustawy wymienionej w art. 250 pkt 2 niniejszej ustawy, pozostają mianowani na tym stanowisku. Organem właściwym w sprawach dotyczących stosunku pracy docenta jest rektor szkoły wyższej. Stosunek pracy z docentem wygasa z końcem roku akademickiego,

w którym ukończył on 65 lat życia, jeżeli okres zatrudnienia umożliwia nabycie prawa do emerytury. Jeżeli z ukończeniem 65 lat życia osoba zajmująca stanowisko docenta nie nabyła prawa do emerytury, wygaśnięcie stosunku pracy następuje z końcem roku akademickiego, w którym nabyła to prawo lub w którym ukończyła 70 lat życia.

6. Mianowani nauczyciele akademicy zajmujący stanowisko adiunkta, starszego wykładowcy, wykładowcy lub asystenta pozostają mianowani na czas nieokreślony na tych stanowiskach, z zastrzeżeniem art. 110.
7. Rektorzy szkół wyższych w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy dostosują do przepisów ustawy dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy z nauczycielami akademickimi oraz pozostałymi mianowanymi pracownikami.
8. Stosunki pracy pracowników dydaktycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę zgodnie z przepisami ustawy, o której mowa w art. 250 pkt 2 oraz pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych uczelni niepublicznych zostaną dostosowane do przepisów ustawy w terminie 3 lat od dnia jej wejścia w życie
9. Nauczyciele akademicy zatrudnieni na stanowiskach profesorów w wyższych szkołach zawodowych z dniem wejścia w życie ustawy pozostają zatrudnieni w uczelniach zawodowych na stanowiskach profesorów nadzwyczajnych, o których mowa w art. 106 ust. 2.

Art. 239

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy ustala, od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2005 r. w drodze rozporządzenia, warunki wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej, do czasu objęcia ich układem zbiorowym pracy lub regulaminem wynagradzania, ustalając w szczególności:

- 1) wysokość minimalnej i maksymalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego w odniesieniu do poszczególnych stanowisk oraz warunki i wysokość przyznawania innych składników wynagrodzenia tak, aby wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w szkolnictwie wyższym, w poszczególnych grupach pracowników w relacji do kwoty bazowej, określanej w ustawie budżetowej dla pracowników wymienionych w art. 5 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej

sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255 z późn. zm.)²⁸, nie była niższa od dnia 1 września 2004 r.:

- w grupie stanowisk profesorów - od 391,8%,
  - w grupie stanowisk docentów, adiunktów, starszych wykładowców, starszych kustoszy dyplomowanych, starszych dokumentalistów dyplomowanych i kustoszy dyplomowanych - od 261,2%,
  - w grupie stanowisk asystentów, wykładowców, lektorów, instruktorów, adiunktów bibliotecznych, adiunktów dokumentacji i informacji naukowej, asystentów bibliotecznych oraz asystentów dokumentacji i informacji naukowej - od 130,6%,
  - w grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi - od 130,6% kwoty bazowej, określanej w ustawie budżetowej na 2004 r.,
- 2) składniki wynagrodzenia, które wypłacane są nauczycielowi akademickiemu miesięcznie z góry, z uwzględnieniem zasady, że prawo do wypłacanego z góry wynagrodzenia wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym ustał stosunek pracy, a nauczyciel akademicki zachowuje wypłacone za ten miesiąc wynagrodzenie,
  - 3) wysokość i warunki ustalania wynagrodzenia za prowadzenie działalności, o której mowa w art. 103,
  - 4) wykaz podstawowych stanowisk pracy i wymagania kwalifikacyjne dla pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.

Art. 240

1. Do dnia 31 grudnia 2004r. nie stosuje się art. 6 ust. 2 oraz art. 8 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, z późn. zm.)²⁹, w odniesieniu do pracowników państwowych szkół wyższych. Podwyższenie wynagrodzeń do dnia 31 grudnia 2004r. nastąpi w terminie określonym w art. 239 niniejszej ustawy.
2. W 2005 r. w odniesieniu do pracowników państwowych szkół wyższych podstawę waloryzacji wynagrodzeń wskaźnikiem, o którym mowa w art. 6 ust. 2 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, stanowi wynagrodzenie z roku 2004, łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem

---

²⁸ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 19, poz. 239, z 2001 r. Nr 85, poz. 924, Nr 100 poz. 1080, Nr 154, poz. 1784 i 1799, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 152, poz. 1267, Nr 213, poz. 1802, Nr 214, poz. 1805, z 2003 r. Nr 149, poz. 1454, Nr 166, poz. 1609, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2256.

rocznym bez zwiększeń, które mogą wynikać z przepisów wydanych na podstawie art. 9 ust. 3 pkt 1-4 wymienionej ustawy, powiększone o skutki podwyżki wynagrodzeń od dnia 1 września 2004 r.

Art. 241

1. Nauczyciel akademicki, który przed dniem wejścia w życie ustawy podjął dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy lub świadczenie dodatkowej pracy na innej podstawie, może wykonywać je do czasu rozwiązania lub wygaśnięcia, nie dłużej jednak niż przez rok od dnia wejścia w życie ustawy, pod warunkiem poinformowania, w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, właściwego organu, zgodnie z art. 119 ust. 1.
2. Nauczyciel akademicki, który przed dniem wejścia w życie ustawy podjął działalność gospodarczą, może wykonywać ją przez okres nie dłuższy niż przez rok od dnia wejścia w życie ustawy, pod warunkiem poinformowania, w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, właściwego organu, zgodnie z art. 119 ust. 1.
3. Niepoinformowanie właściwego organu uczelni, w terminie określonym w ust. 1 i 2, o podjęciu dodatkowego zatrudnienia, świadczeniu dodatkowej pracy na innej podstawie lub o prowadzeniu działalności gospodarczej, stanowi podstawę do rozwiązania przez uczelnię stosunku pracy z nauczycielem akademickim bez wypowiedzenia.
4. Obowiązek powiadomienia rektora o wykonywaniu dodatkowego zatrudnienia uważa się za spełniony w odniesieniu do nauczyciela akademickiego, który przed dniem wejścia w życie ustawy zawiadomił rektora zgodnie z art. 103 ustawy wymienionej w art. 250 pkt 2 niniejszej ustawy.

Art. 242

Nauczyciel akademicki urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r. może, na swój wniosek, przejść na emeryturę, jeżeli ukończył 60 lat życia i przepracował 30 lat, w tym 20 lat w szkolnictwie lub instytucjach naukowych – w przypadku mężczyzny, a w przypadku kobiety – po ukończeniu 55 lat życia i przepracowaniu 25 lat, w tym 20 lat w szkolnictwie lub instytucjach naukowych.

---

²⁹ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 19, poz. 239, z 2001 r. Nr 85, poz. 924, Nr 100, poz. 1080, Nr 154, poz. 1784 i 1799, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 152, poz. 1267, Nr 213, poz. 1802, Nr 214, poz. 1805, z 2003 r. Nr 149, poz. 1454, Nr 166, poz. 1609, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2256.

Art. 243

Rektor uczelni, który w dniu wejścia w życie ustawy nie spełnia warunku określonego w art. 68 ust. 1 zdanie drugie, pełni swą funkcję do końca kadencji.

Art. 244

1. Odpłatność za świadczone usługi edukacyjne, o której mowa w art. 92, ponoszą studenci rozpoczynający studia w roku akademickim .....
2. Studenci przyjęci na studia przed dniem wejścia w życie ustawy wnoszą opłaty za zajęcia dydaktyczne na dotychczasowych zasadach, do końca okresu studiów przewidzianego w programie studiów.

Art. 245

1. Kadencja organów uczelni publicznych, rozpoczynająca się w dniu 1 września 2002 r. upływa z dniem 31 sierpnia 2006 r.
2. Kadencja Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, rozpoczynająca się w dniu 1 stycznia 2003 r. upływa z dniem 31 grudnia 2006 r.
3. Kadencja Państwowej Komisji Akredytacyjnej, rozpoczynająca się w dniu 1 stycznia 2002 r. upływa z dniem 31 grudnia 2005 r.

Art. 246

Istniejący w dniu wejścia w życie ustawy Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej działający na podstawie ustawy wymienionej w art. 250 pkt 2 staje się Parlamentem Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 187 niniejszej ustawy, a jego statut – statutem, o którym mowa w art. 187 ust. 4 niniejszej ustawy.

Art. 247

Przepisów Działu III ustawy nie stosuje się do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, wyznaczonych do wykonywania zadań poza wojskiem, na stanowiskach nauczycieli akademickich w studium wojskowym uczelni albo w innych jednostkach organizacyjnych uczelni.

Art. 248

Właściwe organy uczelni w okresie roku od dnia wejścia w życie ustawy dostosują statuty tych uczelni do przepisów ustawy oraz wydadzą wymagane jej przepisami inne wewnętrzne akty prawne.

Art. 249

Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż do dnia 1 października 2006 r., pozostają w mocy przepisy dotychczasowych aktów wykonawczych, jeżeli nie są sprzeczne z ustawą.

Art. 250

Tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 31 marca 1965r. o wyższym szkolnictwie wojskowym (Dz. U. z 1992r. Nr 10, poz. 40 z późn. zm.)³⁰,
- 2) ustawa z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późn. zm.)³¹,
- 3) ustawa z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590 z późn. zm.)³².

Art. 251

Ustawa wchodzi w życie z dniem ....., z tym że:

- 1) art. 87 oraz art. 141, wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005 r.,
- 2) art. 239 obowiązuje do dnia 31 grudnia 2004 r.

---

³⁰ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 7, poz. 44, z 1997 r. Nr 96, poz. 590, Nr 107, poz. 688, Nr 115, poz. 741, Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 141, poz. 1184.

³¹ Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1992 r. Nr 54, poz. 254, Nr 63, poz. 314, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 43, poz. 163, Nr 105, poz. 509, Nr 121, poz. 591, z 1996 r. Nr 5, poz. 34, Nr 24, poz. 110, z 1996 r. Nr 28, poz. 153, Nr 96, poz. 590, Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 770, Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 50, poz. 310, Nr 106, poz. 668, Nr 162, poz. 1115 i 1118, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, Nr 122, poz. 1314, z 2001 r. Nr 85, poz. 924, Nr 111, poz. 1193 i 1194, Nr 126, poz. 1383, z 2002 r. Nr 4, poz. 33 i 34, Nr 150, poz. 1239, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1683, z 2003 r. Nr 65, poz. 595, Nr 128, poz. 1176, Nr 137, poz. 1304 i Nr 213, poz. 2081.

³² Zmiany tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, Nr 122, poz. 1314, z 2001 r. Nr 85, poz. 924, Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 4, poz. 33, Nr 150, poz. 1239, z 2003 r. Nr 65, poz. 595, Nr 137, poz. 1304 i Nr 213, poz. 2081.

UZASADNIENIE

Wykształcenie wyższe, będące czynnikiem zdobywania i pogłębiania wiedzy, kształtuje zarazem walory kulturalne i naukowe zarówno jednostki jak i całego społeczeństwa. Podstawą szans Polaków we współczesnym świecie są wysokie kwalifikacje oraz w efekcie konkurencyjność zawodowa i osobista na rynku pracy. Szkolnictwo wyższe jest niezwykle ważnym elementem systemu edukacji powszechnej, stanowiącej fundament rozwoju wszystkich dziedzin gospodarki i życia społecznego. Kształtująca się różnorodność uczelni polskich, a w szczególności rozwój sektora niepublicznego szkolnictwa wyższego, spowodowała wzrost konkurencyjności w krajowym systemie edukacji.

W tej sytuacji ważne jest, aby konkurencja oddziaływała w kierunku eliminowania szkół najsłabszych, z najgorszą ofertą, a nie uczelni lub wydziałów dobrych, oferujących ambitne i wymagające programy. Tej tendencji sprzyjać powinna integracja Polski z UE oraz postępy w realizacji tzw. procesu bolońskiego, zmierzającego do tworzenia europejskiej przestrzeni szkolnictwa wyższego, stwarzającego konieczność porównywania się z konkurentami międzynarodowymi i dorównywania ich standardom. Tylko bowiem tą drogą uczelnia może utrzymać i umacniać swoją pozycję konkurencyjną.

Porównywalność nauczanych treści, kompetencji absolwentów i innych cech procesu kształcenia uzyskiwana m.in. dzięki mobilności studentów i elastyczności systemu studiów zgodnie ze standardami europejskimi będzie odgrywać w niedalekiej przyszłości istotną rolę w procesie podnoszenia konkurencyjności polskich szkół wyższych. Projekt ustawy tworzy przesłanki do podejmowania działań zmierzających w tym kierunku.

Projektowana ustawa ma na celu rozszerzenie i upowszechnienie dostępu do wykształcenia na poziomie szkoły wyższej. Osiąganiu tego celu ma służyć zróżnicowana oferta szkolnictwa wyższego, zapewniająca powszechne uczestnictwo młodzieży w różnorodnych formach studiów wyższych. Projekt wprowadza zasady odpłatności za studia nie pozostające – w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego – w kolizji z Konstytucją RP.

Istotne znaczenie dla transferu wiedzy nabytej w toku studiów będą miały projektowane zasady wydawania wspólnego dyplomu ukończenia studiów oraz suplementu zawierającego zwięzły opis odbytych studiów.

W projekcie ustawowe umocowanie znajdują takie organy (instytucje), zgodne z rozwiązaniami europejskimi, jak Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich i Konferencja Rektorów Nieakademickich Szkół Polskich. Mają to być organy (instytucje) doradcze i opiniodawcze w stosunku do organów władzy publicznej. Uzupełniając ład systemowy w szkolnictwie wyższym, projekt porządkuje terminologię służącą definiowaniu poszczególnych typów uczelni oraz ich zadań i struktur organizacyjnych.

Niezwykle ważną dla rozwoju uczelni w Polsce jest przewidziana w projekcie zasada integrowania szkolnictwa wyższego, publicznego i nie-publicznego. Integracja została wszakże uwarunkowana spełnieniem przez uczelnie określonych ustawowo wymagań w zakresie kształcenia. Celem integracyjnym mają służyć zasady konwergencji uczelni publicznych i nie-publicznych, której przesłanką powinny być jednolite wymagania dotyczące standardów kształcenia.

W świetle projektowanych przepisów ustawy rolą państwa jest tworzenie właściwych, odpowiadających celom kształcenia, reguł działania wszystkich uczelni oraz zasad współpracy między nimi.

Projekt ustawy obejmuje uczelnie akademickie i nieakademickie, w tym zawodowe, a także uczelnie wojskowe, podległe Ministrowi Obrony Narodowej oraz uczelnie służb państwowych, podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Jednocześnie określa warunki używania przez uczelnie nazw charakteryzujących ich poziom akademicki i profil naukowo-dydaktyczny.

Nowym niejako elementem unormowań w zakresie działalności szkół wyższych jest zdefiniowanie podstawowych zadań uczelni. Wśród tych zadań czołowe miejsce nadal zajmuje kształcenie i wychowywanie studentów, prowadzenie badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych oraz kształcenie i promowanie kadr naukowych.

Innym novum jest zasada opiniowania przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego oraz Państwową Komisję Akredytacyjną projektów aktów na podstawie których następuje utworzenie uczelni publicznej, jej likwidacja, zmiana nazwy lub połączenie z inną uczelnią publiczną. Analogiczna zasada obowiązuje w odniesieniu do zezwoleń ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na utworzenie uczelni niepublicznej oraz uzyskanie przez nią uprawnień do prowadzenia studiów wyższych na określonym kierunku studiów i poziomie kształcenia. Projekt określa, w sposób szczegółowy, warunki i tryb likwidacji uczelni

niepublicznej. Dotyczy to zwłaszcza przypadków, w których uczelnia lub jej założyciel dopuścili się rażącego naruszenia przepisów prawa lub postanowień statutu.

Na podkreślenie zasługuje prawna możliwość tworzenia związków uczelni (publicznych bądź niepublicznych) posiadających osobowość prawną. Celem tych związków, jako formy organizacyjnej, ma być wspólne wykonywanie określonych zadań. Wspomniany cel koresponduje z przewidywaną w projekcie możliwością wspólnego prowadzenia studiów przez różne uczelnie.

Projekt reguluje finansowanie publicznych szkół wyższych, którego głównym źródłem będą dotacje celowe z budżetu państwa na ustawowo określone zadania oraz przychody własne. Na podkreślenie zasługuje przepis (art. 87 ust. 5 i 6) projektu przewidujący zwiększenie finansowania z budżetu państwa studiów stacjonarnych w uczelniach niepublicznych. Warunki i tryb występowania o dotacje z budżetu państwa przez te uczelnie oraz limit środków finansowych przeznaczonych na dofinansowanie prowadzonej przez nie działalności dydaktycznej, zadań związanych z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów, a także prowadzenia i utrzymania stołówek i domów studenckich będzie określał minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.

Ważniejsze projektowane unormowania.

Projekt ustawy jest kompleksową regulacją normującą system szkolnictwa wyższego w Polsce.

Koncentracja w jednym akcie prawnym przepisów dotyczących szkolnictwa wyższego spowoduje uchylenie trzech ustaw aktualnie regulujących system szkolnictwa wyższego w Polsce, a mianowicie:

- ustawy z dnia 31 marca 1965 r. o wyższym szkolnictwie wojskowym,
- ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym,
- ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych.

Projekt nie obejmuje szkół wyższych i wyższych seminariów duchownych prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe, w odniesieniu do których utrzymano dotychczasowe zasady.

Przepisy **Działu I – rozdział 1** projektu ustawy utrwalają zasadę autonomii szkół wyższych, zapewniającej im wolność nauczania, badań naukowych oraz twórczości

artystycznej. Zgodnie z tą zasadą, organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego będą mogły podejmować decyzje dotyczące uczelni tylko w przypadkach przewidzianych w ustawie (art. 5).

Przewidziane w dotychczas obowiązujących regulacjach ustawowych uprawnienia szkoły wyższej nie ulegają istotnym zmianom. Nowością jest możliwość prowadzenia studiów w ramach makrokierunku i studiów między-kierunkowych (art. 8 ust. 3 i 4). Na podkreślenie zasługuje procedura związana z uzyskaniem i ewentualną utratą przez jednostkę organizacyjną uczelni uprawnienia do prowadzenia studiów wyższych na określonym kierunku i poziomie kształcenia (art. 10). Stosowne przepisy w tym zakresie wzmacniają rolę Państwowej Komisji Akredytacyjnej jako organu uprawnionego do oceny poziomu kształcenia. Negatywna ocena dokonana przez ten organ stanowi podstawę decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego o cofnięciu bądź zawieszeniu uprawnień do prowadzenia studiów wyższych na danym kierunku i poziomie kształcenia.

W rozdziale 2 w sposób wyczerpujący uregulowano zasady tworzenia i likwidacji uczelni niepublicznych (art. 18-24). Organem uprawnionym do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego. Oznacza to, że zgodność tych decyzji z przepisami prawa będzie podlegać kontroli sądu administracyjnego.

Likwidacja uczelni niepublicznej następuje także w przypadku jej upadłości lub na wniosek jej założyciela, za zgodą ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. W związku z tym projekt stwarza studentom likwidowanej uczelni niepublicznej możliwość kontynuowania studiów do końca roku akademickiego, w którym nastąpiło otwarcie likwidacji (art. 23 i art. 24 ust. 5).

Mając na względzie wspólne wykonywanie podstawowych zadań uczelni, projekt przewiduje możliwość tworzenia związków uczelni publicznych albo związków uczelni niepublicznych, posiadających osobowość prawną. Ponadto uczelnia, na podstawie porozumienia z innymi uczelniami, a także z instytucjami naukowymi (w tym zagranicznymi), może tworzyć jednostki między-uczelniane i jednostki wspólne (art. 28).

Rozdział 3 zawiera przepisy normujące nadzór ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w zakresie zgodności działania uczelni z przepisami prawa i statutem oraz prawidłowości wydatkowania środków publicznych. Nadzór ten w odniesieniu do uczelni „resortowych” wykonywany będzie w porozumieniu odpowiednio z Ministrem Obrony Narodowej i ministrami właściwymi do spraw: wewnętrznych, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zdrowia i gospodarki morskiej. Za naruszenie prawa stwierdzone w działalności uczelni publicznej, uczelni niepublicznej lub założyciela uczelni niepublicznej, przewidziane są sankcje, aż do odwołania rektora przez właściwy organ uczelni na wniosek ministra. Ostateczną sankcją może być nawet likwidacja uczelni publicznej lub likwidacja uczelni niepublicznej.

W rozdziale 4 zachowano generalnie dotychczasowe przepisy regulujące współpracę międzynarodową uczelni w zakresie kształcenia i badań naukowych.

Rozdział 5 określa zadania i kompetencje Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Rada ta, jak dotychczas ma być organem wybieralnym, współdziałającym z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego oraz innymi organami władzy publicznej w ustalaniu polityki edukacyjnej państwa. Projekt przewiduje wydłużenie kadencji Rady z 3 do 4 lat. Natomiast **rozdział 6** zawiera regulacje dotyczące Państwowej Komisji Akredytacyjnej. W porównaniu do dotychczasowego stanu prawnego rola tego organu ulega wzmocnieniu. Projekt przewiduje rozszerzenie zadań PKA m.in. o opinie i wnioski dotyczące projektu budżetu państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego oraz zasad przyznawania uczelniom dotacji z budżetu państwa. Ponadto uściśla warunki powoływania członków Państwowej Komisji Akredytacyjnej przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, wprowadzając wymóg reprezentowania w składzie Komisji przedstawicieli poszczególnych grup kierunków studiów i zwiększając w związku z tym dolną i górną granicę liczebności Komisji, odpowiednio z 50 na 60 i z 70 na 80. Projekt ustawy wprowadza także możliwość odwołania członków Komisji przez ministra.

W rozdziale 7 wprowadzono przepisy dotyczące Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich i Konferencji Rektorów Nieakademickich Szkół Polskich (jako zrzeszeń osób prawnych – uczelni, w których kształci się więcej niż połowa ogólnej liczby

studentów studiujących w uczelniach odpowiednio: akademickich lub nieakademickich), mających zadania opiniodawcze i doradcze wobec organów władzy i administracji publicznej. Do tych organów stosuje się wskazane w ustawie przepisy ustawy – Prawo o stowarzyszeniach.

Dział II projektu „Ustrój uczelni” reguluje sprawy dotyczące statutu uczelni (art. 52-55), organów uczelni (art. 56-78), organizację uczelni (art. 79-82), mienie i finanse uczelni (art. 83-97). Przepisy tego działu:

- wzmacniają rolę statutu jako źródła prawa w uczelni, w szczególności w zakresie stosunku pracy nauczycieli akademickich, przekazując do uregulowania w statucie tryb ich zatrudniania oraz postępowania poprzedzającego zatrudnienie;
- definiują kategorię uczelni w pełni autonomicznej, o najszerszym zakresie uprawnień, jako uczelni publicznej i niepublicznej, która posiada co najmniej cztery uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora. Uczelnie spełniające te wymagania mają zagwarantowaną większą swobodę, w szczególności przy uchwalaniu statutu i jego zmian, tworzeniu i znoszeniu podstawowych jednostek organizacyjnych, uruchamianiu kierunków studiów i tworzeniu nowych kierunków studiów oraz prowadzeniu studiów wspólnie z innymi uczelniami i instytucjami naukowymi;
- regulują tryb tworzenia i zasady funkcjonowania jedynie centralnych organów uczelni (senatu lub innego organu kolegialnego, w tym konwentu w uczelniach zawodowych, oraz rektora), w odniesieniu do organów podstawowych jednostek organizacyjnych przekazują szczegółowe uregulowania do statutu uczelni. Dotyczy to m.in. trybu wyboru lub powoływania oraz odwoływania kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych i ich zastępców. W statucie ma być określony skład centralnego organu kolegialnego uczelni oraz kolegialnych organów podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni;
- przedłużają kadencję organów uczelni do 4 lat oraz wprowadzają wymóg zatrudnienia rektora w uczelni jako podstawowym miejscem pracy (z wyjątkiem rektora uczelni wojskowej lub uczelni służb państwowych, będącego odpowiednio zawodowym żołnierzem lub funkcjonariuszem służb państwowych).

W uczelni wojskowej wybór rektora nie będącego żołnierzem zawodowym wymaga zatwierdzenia przez Ministra Obrony Narodowej, a wybór rektora będącego żołnierzem

zawodowym – wyznaczenia go na to stanowisko przez Ministra Obrony Narodowej. W uczelni służb państwowych wybór rektora nie będącego funkcjonariuszem służb państwowych wymaga zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, a wybór rektora będącego funkcjonariuszem służb państwowych – wyznaczenia go na to stanowisko przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych;

- precyzują warunki tworzenia przez uczelnie publiczne i niepubliczne zamiejscowego ośrodka dydaktycznego, jako jednostki organizacyjnej, w której podstawowa jednostka organizacyjna uczelni, posiadająca uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora, a za zgodą ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego wydaną po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej – także jednostka posiadająca uprawnienia do prowadzenia studiów magisterskich, realizuje część zajęć dydaktycznych w ramach prowadzonych studiów licencjackich lub inżynierskich, o ile spełnione są szczególne wymagania kadrowe, określone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego;
- wprowadzają przepisy normujące zasady wyposażania uczelni publicznych w nieruchomości z zasobu Skarbu Państwa oraz z gminnego, powiatowego lub wojewódzkiego zasobu nieruchomości, przewidując wymóg zgody ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa na rozporządzenie przez uczelnię składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów o rachunkowości.

Ponadto w dziale tym precyzyjnie uregulowano zasady przyznawania uczelniom publicznym dotacji na finansowanie zadań:

- 1) związanych z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, kształceniem doktorantów stacjonarnych studiów doktoranckich i kształceniem kadr naukowych oraz utrzymaniem uczelni, w tym odtwarzaniem środków trwałych, zwane dalej „działalnością dydaktyczną”,
- 2) uczelni wojskowej związanych z obroną narodową,
- 3) uczelni artystycznej związanych z działalnością kulturalną w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej,
- 4) uczelni morskiej związanych z utrzymaniem statków szkolnych, specjalistycznych ośrodków szkoleniowych dla kadr morskich oraz ze szkoleniem wojskowym studentów,
- 5) związanych z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów,
- 6) związanych ze świadczeniami zdrowotnymi, wykonywanymi w ramach kształcenia studentów studiów stacjonarnych w podstawowej jednostce organizacyjnej uczelni

medycznej lub innej uczelni publicznej prowadzącej działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych pod bezpośrednim nadzorem lekarzy, lekarzy stomatologów posiadających prawo wykonywania zawodu lekarza albo wykonywania zawodu lekarza stomatologa, będących pracownikami tej uczelni,

- 7) związanych z prowadzeniem podyplomowego kształcenia w celu zdobywania specjalizacji przez lekarzy, lekarzy stomatologów, lekarzy weterynarii oraz pielęgniarki i położne,
- 8) inwestycyjnych służących działalności dydaktycznej i pomocy materialnej dla studentów.

Określono także zasady korzystania przez uczelnie niepubliczne ze środków budżetowych, a w tym:

- a) prawo uczelni niepublicznej do dotacji celowej na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów,
- b) warunki przyznawania uczelni niepublicznej, spełniającej wymagania określone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, dotacji przeznaczonych na:
  - pokrycie części opłat wnoszonych przez studentów studiów stacjonarnych oraz doktorantów stacjonarnych studiów doktoranckich,
  - dofinansowanie kosztów realizacji zadań wymienionych wyżej w pkt 1, 2, 3, 4, 6, 7 i 8, nie związanych z kształceniem studentów studiów stacjonarnych i uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich.

Przewidziano delegację dla ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do określenia: wskaźników kosztochłonności studiów na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych, wskaźników kosztochłonności studiów doktoranckich w poszczególnych dziedzinach nauki oraz zasad podziału dotacji.

Określono źródła przychodów uczelni publicznej. Przychodami tymi są:

- dotacje z budżetu państwa,
- uzyskane z budżetu państwa środki na naukę,
- odpłatność za świadczone usługi edukacyjne, w szczególności za kształcenie na studiach wyższych i studiach doktoranckich prowadzonych w formach niestacjonarnych, oraz za świadczone przez uczelnie artystyczne usługi artystyczne,
- jednorazowe opłaty wpisowe i opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia,
- jednorazowe opłaty za wydanie dyplomu, świadectwa oraz innego dokumentu związanego z tokiem studiów, w tym sporządzonego w języku obcym suplementu do dyplomu,

- odpłatność za usługi badawcze i specjalistyczne, w tym specjalistyczne i wysokospecjalistyczne (diagnostyczne i terapeutyczne) usługi medyczne oraz opłaty licencyjne,
- przychody z wydzielonej działalności gospodarczej,
- przychody z udziałów, akcji, odsetek oraz z obrotu papierami wartościowymi,
- przychody ze sprzedaży składników swojego mienia oraz z odpłatności za korzystanie z tych składników przez osoby trzecie na podstawie umowy najmu, dzierżawy albo innej umowy,
- przychody z tytułu darowizn, dziedziczenia, zapisów oraz ofiarności publicznej,
- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, nie podlegające zwrotowi,
- inne środki z budżetu państwa oraz z budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków.

Maksymalną wysokość opłat wpisowych i za postępowanie związane z przyjęciem na studia oraz opłat za wydanie dyplomu, świadectwa lub innego dokumentu związanego z tokiem studiów, ustala minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego na rok akademicki.

Przyznano uczelni publicznej prawo do pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne związane z:

- kształceniem studentów na studiach niestacjonarnych oraz doktorantów niestacjonarnych studiów doktoranckich,
- powtarzaniem określonych zajęć na stacjonarnych studiach wyższych oraz stacjonarnych studiach doktoranckich z powodu niezadowalających wyników w nauce,
- prowadzeniem studiów w języku obcym,
- prowadzeniem zajęć nie objętych planem studiów,
- realizacją programu studiów stacjonarnych w zakresie wykraczającym poza nominalny czas trwania studiów,
- realizacją programu studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających.

Wysokość opłat ustala rektor. Nie mogą one przekraczać kosztów ponoszonych w zakresie niezbędnym do uruchomienia i prowadzenia działalności dydaktycznej w danej

uczelni, z uwzględnieniem kosztów amortyzacji. Szczegółowe zasady pobierania opłat, w tym tryb i warunki zwalniania - w całości lub w części - z tych opłat studentów i uczestników studiów doktoranckich.

Przepisy **Działu III** projektu „Pracownicy uczelni” regulujące status nauczycieli akademickich przewidują zrównanie statusu pracowników uczelni publicznych i niepublicznych przez uznanie umowy o pracę za podstawową formę zatrudnienia nauczyciela akademickiego. Projekt dopuszcza przy tym możliwość zatrudnienia nauczyciela akademickiego na podstawie mianowania, także w uczelni niepublicznej, ale tylko na stanowiskach profesora zwyczajnego i profesora nadzwyczajnego, pozostawiając uczelni wybór mianowania na czas określony lub nieokreślony.

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego został upoważniony do ustalenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego w odniesieniu do poszczególnych stanowisk pracowników uczelni publicznej.

Wykorzystując dotychczasowe doświadczenia uregulowano zasady ustalania zakresu obowiązków i czasu pracy nauczyciela akademickiego.

Projekt ustawy określa roczny wymiar obowiązków dydaktycznych dla poszczególnych grup nauczycieli akademickich oraz ustanawia prawo rektora do obniżania tego wymiaru, w przypadkach i na warunkach określonych w statucie. Czas pracy nauczyciela akademickiego uczestniczącego w sprawowaniu opieki zdrowotnej ma być określony także zakresem jego obowiązków związanych z zapewnieniem ciągłej opieki nad pacjentami szpitali klinicznych lub oddziałów innych zakładów opieki zdrowotnej.

Według projektu roczny wymiar obowiązków dydaktycznych (pensum dydaktycznego według nomenklatury dotychczasowej ustawy o szkolnictwie wyższym) dla poszczególnych grup nauczycieli akademickich wynosi:

- od 120 do 240 godzin obliczeniowych – dla pracowników naukowo-dydaktycznych,
- od 240 do 360 godzin obliczeniowych – dla pracowników dydaktycznych,
- od 300 do 540 godzin obliczeniowych – dla pracowników dydaktycznych zatrudnionych na stanowiskach lektorów i instruktorów lub równorzędnych.

Przewiduje się możliwość zobowiązania nauczyciela akademickiego do prowadzenia zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych oraz powierzenia mu, za jego zgodą,

prowadzenia zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych.

Wykonywanie przez nauczyciela akademickiego dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy, świadczenie przez niego dodatkowej pracy na innej podstawie lub prowadzenie działalności gospodarczej, wymaga powiadomienia, z co najmniej trzymiesięcznym wyprzedzeniem, rektora uczelni będącej podstawowym miejscem pracy nauczyciela, a w odniesieniu do rektora – senatu albo wskazanego w statucie organu kolegialnego uczelni niepublicznej, na zasadach i w trybie określonych w statucie. Rektor, w terminie dwóch tygodni od powiadomienia, może zakazać nauczycielowi akademickiemu, ze skutkiem na koniec roku akademickiego, w którym decyzja o zakazie została podjęta:

- a) wykonywania zatrudnienia lub świadczenia pracy, jeżeli:
  - wykonywanie dodatkowego zatrudnienia lub świadczenie dodatkowej pracy pozostawałoby w kolizji z obowiązkami nauczyciela akademickiego,
  - dodatkowe zatrudnienie lub dodatkowa praca byłyby świadczone na rzecz podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną wobec uczelni,
- b) prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli:
  - prowadzenie tej działalności ograniczałoby możliwość należytego wykonywania obowiązków,
  - działalność ta miałaby charakter działalności konkurencyjnej wobec uczelni.

Projekt określa tryb odwołania nauczyciela akademickiego od decyzji o zakazie wykonywania dodatkowego zatrudnienia, świadczenia dodatkowej pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej. Przewiduje możliwość rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem akademickim w przypadku wykonywania przez niego dodatkowego zatrudnienia, świadczenia dodatkowej pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej, bez uprzedniego powiadomienia właściwego organu albo wbrew prawomocnej decyzji zakazującej. Dopuszczalne jest także rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim w przypadkach niedostarczenia w wyznaczonym terminie orzeczenia potwierdzającego zdolność do pracy na zajmowanym stanowisku lub dopuszczenia się plagiatu bądź innego oszustwa naukowego, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądowym lub prawomocnym orzeczeniem komisji dyscyplinarnej.

Odmienne niż w aktualnej ustawie uregulowano prawo nauczycieli akademickich do urlopów innych niż urlop wypoczynkowy. Mianowicie przewiduje się możliwość udzielenia, za zgodą rektora, bezpłatnego urlopu naukowego oraz prawo do płatnego urlopu dla

poratowania zdrowia – po przepracowaniu 20 lat w uczelni, w wymiarze 6 miesięcy. Łączny wymiar urlopu dla poratowania zdrowia w okresie całego zatrudnienia nauczyciela akademickiego nie może przekraczać 2 lat.

Wprowadzono stanowisko profesora wizytującego, na którym może być zatrudniona (na podstawie umowy o pracę) osoba nie spełniająca wymagań ustawowych, jeżeli posiada stopień naukowy doktora oraz wybitne i twórcze osiągnięcia w pracy zawodowej lub artystycznej, uzyskane poza szkolnictwem wyższym i nauką, potwierdzone w trybie określonym w statucie. Nowym rodzajem stanowiska w uczelni jest stanowisko dyplomowanego informatyka jako nauczyciela akademickiego.

Zgodnie z wymaganiami postanowień wspólnej deklaracji europejskich ministrów edukacji (zw. Deklaracją Bolońską), tworzącą wspólną przestrzeń szkolnictwa wyższego w Europie, projekt w **Dziale IV projektu „Studia i studenci”** określa:

- pojęcie studiów pierwszego stopnia (studiów licencjackich i inżynierskich), studiów drugiego stopnia (uzupełniających magisterskich, a na określonych kierunkach jednolitych studiów magisterskich) oraz studiów trzeciego stopnia – studiów doktoranckich. Określono warunki przyjęcia na studia poszczególnych stopni;
- wymagania dotyczące organizacji i toku studiów, które powinny zapewnić przenoszenie i uznawanie wyników osiąganych przez studentów w innej uczelni, w tym zagranicznej;
- nominalny czas trwania poszczególnych form studiów wyrażony w liczbie semestrów;
- możliwość wspólnego prowadzenia studiów przez różne uczelnie i instytucje naukowe, na podstawie odpowiedniego porozumienia, regulującego w szczególności zasady i tryb organizacji studiów oraz wydawania dyplomów, w tym wspólnego lub podwójnego;
- możliwość dołączenia do dyplomu studiów pierwszego i drugiego stopnia suplementu zawierającego zwięzły opis odbytych studiów.

W dziale tym uregulowano również zasady i formy udzielania studentom pomocy materialnej (stypendium socjalne, zapomogi, stypendium za wyniki w nauce, dopłaty do zakwaterowania, bon żywnościowy do stołówki studenckiej).

Sankcjonując dotychczasową praktykę, projekt ustawy traktuje Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, jako krajowe przedstawicielstwo samorządów studenckich,

uprawnione i zobowiązane zarazem do opiniowania istotnych spraw dotyczących ogółu studentów.

Projektowana ustawa przewiduje, i to jest kolejna nowość, prawo tworzenia samorządu przez uczestników studiów doktoranckich. Mogą oni tak jak studenci, zrzeszać się w uczelnianych organizacjach, w szczególności w kołach naukowych oraz zespołach artystycznych i sportowych (art. 192-194). Środowisko doktorantów dotychczas pozbawione było takich uprawnień.

Projekt wprowadza normę szczególną w stosunku do ustawy o języku polskim, dopuszczającą możliwość prowadzenia zajęć dydaktycznych, przeprowadzania egzaminów i innych sprawdzianów w języku obcym. Nowatorskim rozwiązaniem będzie prowadzenie zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (art. 152 ust. 2 i 3).

Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni (**Dział V projektu**) należy do obowiązków rektora, które określi minister do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy. Służby państwowe, odpowiedzialne za utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego, mogą wkroczyć na teren uczelni tylko na wezwanie rektora, a z własnej inicjatywy w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub katastrofy żywiołowej. Inne przypadki przebywania tych służb na terenie uczelni określone będą w porozumieniu zawartym przez rektora z właściwymi organami.

Ważniejsze zmiany w przepisach obowiązujących.

W ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki unormowania dotyczące studiów doktoranckich dotyczyłyby tylko instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów będących jednostkami badawczo-rozwojowymi. Dotychczasowe zaś pojęcia studiów doktoranckich dziennych i zaocznych zostałyby zastąpione pojęciem studiów doktoranckich stacjonarnych i niestacjonarnych. W związku z tym proponuje się nowe brzmienie rozdziału 6 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

W ustawie o Polskiej Akademii Nauk ściślej zostały określone zasady prowadzenia przez instytuty PAN studiów doktoranckich (identyczne jak

w ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki) oraz studiów podyplomowych i innej działalności z zakresu kształcenia (na zasadach określonych w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym).

W ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych proponuje się zamieszczenie regulacji dotyczących przyznania uczelni autorskich praw majątkowych do utworów wykonanych przez studenta w toku studiów i w związku z nim oraz szczególnych uprawnień uczelni do pracy dyplomowej studenta w zakresie publikacji.

Ważniejsze przepisy przejściowe i końcowe.

Określono zasady przekształcania uczelni działających na podstawie dotychczasowych przepisów w uczelnie publiczne i niepubliczne poszczególnych rodzajów oraz dostosowania ich statutów i innych przepisów wewnętrznych do ustawy. W odniesieniu do pracowników uczelni projekt przewiduje, że:

- do stosunków pracy powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się jej przepisy,
- osoba zatrudniona przed dniem wejścia w życie ustawy na stanowisku profesora zwyczajnego lub profesora nadzwyczajnego na podstawie mianowania na stałe pozostaje mianowana na tym stanowisku,
- osoba posiadająca przed dniem wejścia w życie ustawy stopień naukowy doktora habilitowanego i zatrudniona na stanowisku profesora nadzwyczajnego na podstawie mianowania na czas nieokreślony pozostaje mianowana na tym stanowisku,
- osoba posiadająca przed dniem wejścia w życie ustawy stopień naukowy doktora habilitowanego i zatrudniona na stanowisku profesora nadzwyczajnego na podstawie mianowania na czas określony pozostaje mianowana na tym stanowisku do końca okresu mianowania,
- mianowani nauczyciele akademicki zatrudnieni na stanowisku docenta zgodnie z art. 186 ust. 5 dotychczasowej ustawy o szkolnictwie wyższym, pozostają mianowani na tym stanowisku; organem właściwym w sprawach dotyczących stosunku pracy docenta jest rektor szkoły wyższej; stosunek pracy z docentem wygasa z końcem roku akademickiego, w którym ukończył on 65 lat życia, jeżeli okres zatrudnienia umożliwia nabycie prawa do emerytury; jeżeli z ukończeniem 65 lat życia osoba zajmująca stanowisko docenta nie nabyła prawa do emerytury, wygaśnięcie stosunku pracy następuje z końcem roku

- akademickiego, w którym nabyła to prawo lub w którym ukończyła 70 lat życia,
- mianowani nauczyciele akademicy zajmujący stanowisko adiunkta, starszego wykładowcy, wykładowcy lub asystenta pozostają mianowani na czas nieokreślony na tych stanowiskach, z zastrzeżeniem okresów rotacyjnych,
  - rektorzy szkół wyższych w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy dostosują do przepisów ustawy dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy z nauczycielami akademickimi oraz pozostałymi mianowanymi pracownikami,
  - pracownicy dydaktyczni zatrudnieni na podstawie umowy o pracę zgodnie z przepisami dotychczasowej ustawy o szkolnictwie wyższym, oraz pracownicy naukowo – dydaktyczni i dydaktyczni uczelni niepaństwowych zachowują dotychczasowe stanowiska,
  - nauczyciele akademicy zatrudnieni na stanowiskach profesorów w wyższych szkołach zawodowych z dniem wejścia w życie ustawy pozostają zatrudnieni w uczelniach zawodowych na stanowiskach profesorów nadzwyczajnych, o których mowa w nowej ustawy.

W związku z nowym uregulowaniem zasad wykonywania przez nauczycieli akademickich dodatkowego zatrudnienia oraz prowadzenia działalności gospodarczej proponuje się roczny okres przejściowy, w którym wykonywanie dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy, świadczenie dodatkowej pracy na innej podstawie oraz prowadzenie działalności gospodarczej możliwe jest bez konsekwencji przewidzianych w projekcie ustawy, pod warunkiem jednak poinformowania rektora przez nauczyciela akademickiego w terminie trzech miesięcy od wejścia w życie ustawy.

W celu zapewnienia niezakłóconego funkcjonowania uczelni w okresie dostosowywania organizacji i struktury uczelni oraz zasad ich funkcjonowania do przepisów nowej ustawy, w szczególności w związku wpływem kadencji organów uczelni przewidzianej dotychczasową ustawą o szkolnictwie wyższym, wymuszającym przeprowadzenie wyborów nowych władz akademickich, proponuje się przedłużenie kadencji organów uczelni do 31 sierpnia 2006 r. Ponadto proponuje się przedłużenie kadencji Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego do 31 grudnia 2006 r. oraz kadencji Państwowej Komisji Akredytacyjnej do 31 grudnia 2005 r.

Nowoprojektowana ustawa „Prawo o szkolnictwie wyższym”, umożliwi uczelniom zwiększanie ich własnych zdolności konkurencyjnych oraz stworzy warunki, aby polskie

uczelnie mogły łatwiej i szybciej stawać się poważnymi partnerami i konkurentami szkół wyższych w innych krajach, w ramach wspólnej Europy – Europy wiedzy.

Projektowana ustawa może spowodować skutki finansowe dla budżetu państwa polegające na zwiększeniu wydatków i zmniejszeniu dochodów.

Projekt ustawy był szeroko konsultowany ze środowiskami naukowymi i akademickimi. Był także konsultowany z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Sportu. Znaczna część uwag, w tym szczególne uwagi Ministerstwa została uwzględniona.

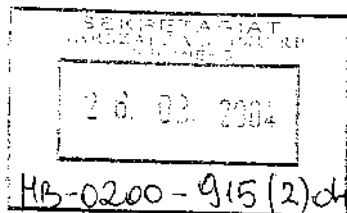
Projekt ustawy jest dostosowany do prawa Unii Europejskiej oraz realizuje postanowienia Deklaracji Bolońskiej.

SZEF KANCELARII PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Jolanta Szymanek-Deresz

Warszawa, dnia 24 marca 2004 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W ślad za skierowanym do Sejmu w dniu 23 marca 2004 r., z inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, projektem ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, pozwalam sobie przesać sześć projektów aktów wykonawczych związanych z wymienioną regulacją.

Z uprzejmym pozdrowieniem
Jolanta Szymanek-Deresz

**Rozporządzenie
Ministra Edukacji Narodowej i Sportu ¹⁾
z dnia ..... 2004 r.**

w sprawie określenia zasad systemu przenoszenia osiągnięć

Na podstawie art. 153 ust. 2 ustawy z dnia ..... 2004 r. Prawo o szkolnictwie wyższym zarządza się, co następuje:

§ 1

Rozporządzenie określa:

- 1) zasady systemu przenoszenia osiągnięć studenta w toku studiów;
- 2) obowiązki uczelni związane z tym systemem; w tym wprowadzenie ujednoliczonego systemu punktacji nakładu pracy i ocen;
- 3) tryb postępowania przy realizacji wniosku studenta o odbycie zajęć w innej uczelni;
- 4) zasady i warunki zaliczenia zajęć odbytych na innej uczelni.

§ 2

Ilekroć w rozporządzeniu mowa o:

- 1) ustawie – oznacza to ustawę z dnia ..... 2004 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr ..., poz. ...);
- 2) Biuletynie Informacji Publicznej – oznacza to biuletyn, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 i z 2002 r. Nr 153, poz. 1271);
- 3) punktach ECTS – oznacza to punkty według Europejskiego Systemu Transferu Punktów (European Credit Transfer System) zalecanego przez Komisję Europejską Unii Europejskiej i sygnatariuszy karty i deklaracji bolońskich, o których mowa w § 16;

- 1)

 Minister Edukacji Narodowej i Sportu kieruje działem administracji rządowej - szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (Dz. U. Nr 97, poz. 866).

- 4) ECTS – oznacza to system punktowej oceny wagi przedmiotów;
- 5) dziekanie – oznacza to kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni.

§ 3

1. W programie studiów dla poszczególnych kierunków studiów określa się między innymi: przedmioty i zajęcia (obowiązkowe i fakultatywne) ich formy - wraz z liczbą godzin wymaganych na danym kierunku przewidzianym dla tych przedmiotów i zajęć.
2. Każdemu przedmiotowi i zajęciom przypisuje się wartość w punktach ECTS w ten sposób, by sumaryczna wartość punktowa pracy studenta zgodna z programem studiów, niezbędna do zaliczenia roku akademickiego, wynosiła nie więcej niż 60 punktów ECTS.
3. Do pracy, o której mowa w ust. 2, wlicza się w szczególności wykłady, ćwiczenia, seminaria, proseminaria oraz praktyki.

§ 4

1. Punkty ECTS przyporządkowane przedmiotom i zajęciom przyznaje się studentom, którzy spełnili wymogi niezbędne do ich zaliczenia określone w programie studiów.
2. Sposób rejestrowania przyznanych punktów ECTS określa się w dokumentacji przebiegu studiów.

§ 5

W regulaminie studiów należy określić skalę ocen za wyniki w nauce w ten sposób, by istniała możliwość przyporządkowania ich do skali ocen ECTS, w której:

- 1) stopień A! – oznacza CELUJĄCY, czyli wybitne osiągnięcia, wyniki z dopuszczeniem jedynie drugorzędnych błędów;
- 2) stopień A - oznacza BARDZO DOBRY, czyli wyniki znacznie powyżej średniego standardu, z niewielkimi błędami;
- 3) stopień B – oznacza DOBRY PLUS, czyli wyniki nieco powyżej średniego standardu, z pewnymi błędami;
- 4) stopień C – oznacza DOBRY, czyli generalnie solidna praca z szeregiem zauważalnych błędów;
- 5) stopień D – oznacza ZADOWALAJĄCY, czyli wyniki do przyjęcia, ale ze znacznymi błędami i brakami;
- 6) stopień E – oznacza DOSTATECZNY, czyli wyniki spełniają minimalne kryteria;
- 7) stopień FX – oznacza NIEZADOWALAJĄCY, czyli konieczność uzupełnienia podstawowych braków w opanowaniu materiału, nie można przyznać punktów;
- 8) stopień F – oznacza NIEDOSTATECZNY, czyli konieczność gruntownego powtórzenia całości materiału, nie można przyznać punktów.

§ 6

Student może, na swój wniosek i za zgodą dziekana odbyć studia lub ich część – jednak nie mniejszą niż określoną w programie studiów na innej, także zagranicznej uczelni, o ile uczelnia ta wyrazi na to zgodę.

§ 7

1. Wniosek, o którym mowa w § 6, powinien zawierać w szczególności: dane dotyczące uczelni macierzystej ze wskazaniem koordynatorów ECTS, dane osobowe studenta, informacje o stopniu znajomości języków obcych, dane o dotychczasowym przebiegu studiów, wykaz zaliczeń, o którym mowa w § 12, określenie okresu studiów, które student zamierza odbyć w innej uczelni ze wskazaniem przedmiotów lub zajęć, które będą realizowane w innej uczelni wraz z liczbą punktów ECTS, które zamierza uzyskać, uzasadnienie wniosku oraz wskazanie uczelni, w których student chciałby odbyć studia lub ich część.
2. Wzór wniosku określa uczelnia.
3. Wniosek składa się w języku polskim i co najmniej w jeszcze jednym języku państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

§ 8

Wniosek uczelnia macierzysta przesyła do uczelni wskazanych we wniosku w terminie umożliwiającym realizację zamiaru studenta. Do przesyłanego wniosku dołącza się program studiów.

§ 9

1. W przypadku pozytywnej odpowiedzi uczelni, która otrzymała wniosek, uczelnie zawierają porozumienie o programie zajęć studenta w uczelni przyjmującej.
2. Porozumienie wymaga akceptacji studenta.
3. W porozumieniu uczelnie określają program zajęć studenta w uczelni przyjmującej oraz określają przedmioty i zajęcia, które będą podlegały zaliczeniu w uczelni przyjmującej wraz z podaniem liczby punktów ECTS przewidzianych za te przedmioty lub zajęcia i zaliczone będą jednocześnie stanowiły spełnienie wymagań programu studiów w uczelni macierzystej oraz ustalają zasady porównywalności skali ocen za wyniki pracy studenta.
4. Zmiany porozumienia dokonywane są w trybie właściwym dla jego zawarcia.

§ 10

1. Po zakończeniu uzgodnionego okresu kształcenia uczelnia przyjmująca wydaje studentowi wykaz zaliczeń, w którym odnotowane są wszystkie przedmioty i zajęcia, w jakich student uczestniczył wraz z podaniem liczby punktów uzyskanych przez studenta i ocenami.

2. Wykaz zaliczeń stanowi podstawę do uznania przez uczelnię macierzystą wyników pracy studenta w uczelni przyjmującej za spełniające wymagania programu studiów.
3. Wykaz sporządza i podpisuje koordynator ECTS w podstawowej jednostce organizacyjnej uczelni, w której kształcił się student.

§ 11

1. Uczelnia zobowiązana jest do opracowania i upowszechniania informacji o systemie kształcenia, uwzględniającej szczegółowe warunki przenoszenia osiągnięć, w tym punkty ECTS.
2. Informacja powinna w szczególności zawierać dane o organizacji uczelni, kierunkach studiów, programach nauczania ze szczególnym uwzględnieniem szczegółowych warunków przenoszenia osiągnięć, dane o kadrze akademickiej, metodach nauczania i oceny pracy, języku wykładowym, a także informacje o regulaminie studiów.
3. Informacja powinna być opracowana i upowszechniana w języku polskim i w co najmniej jeszcze jednym języku państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

§ 12

1. W celu zapewnienia prawidłowej oceny wiedzy udostępnionej przez program studiów i uzyskanej przez studenta w toku dotychczasowych studiów uczelnie wydają studentowi program studiów, o którym mowa w § 3, który powinien zawierać w szczególności: oceny, jakie student uzyskał dla ich zaliczenia, datę, nazwę uczelni i jednostki organizacyjnej uczelni, w której zostały uzyskane i nazwisko egzaminatora.
2. Program studiów, o którym mowa w ust.1, wraz z podaniem ocen sporządza koordynator ECTS w podstawowej jednostce uczelni, w której kształcił się student i przedstawia do podpisu dziekanowi tej jednostki.

§ 13

Minister Edukacji Narodowej i Sportu upowszechni w Biuletynie Informacji Publicznej na swoich stronach:

- 1) Wielką Kartę Uniwersytetów Europejskich podpisaną w Bolonii dnia 18 września 1988 r.,
- 2) Wspólną deklarację europejskich ministrów edukacji podpisaną w Bolonii dnia 19 czerwca 1999 r.,
- 3) przewodnik Europejskiego Systemu Transferu Punktów (European Credit Transfer System – ECTS) upowszechniany przez Komisję Europejską Unii Europejskiej.

§ 14

Rozporządzenie wchodzi w życie .....

Uzasadnienie

Ustawa z dnia ..... 2004 r. Prawo szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr ..., poz....), zwana dalej „ustawą”, jest urzeczywistnieniem w Polsce idei zawartych w Wielkiej Karcie Uniwersytetów Europejskich podpisanej w Bolonii 18 września 1988 r., której ostatnia deklaracja brzmi *„My, niżej podpisani rektorzy, w imieniu naszych uniwersytetów, zobowiązujemy się uczynić wszystko, co w naszej mocy, by nakłonić poszczególne państwa oraz odpowiednie organizacje ponadnarodowe do kształtowania swej polityki według wskazań tej Wielkiej Karty, wyrażającej jednomyślną wolę uniwersytetów, którą niniejszym deklarujemy i oświadczamy”*.

Zarówno rektorzy w Wielkiej Karcie, jak też ministrowie edukacji krajów europejskich we Wspólnej deklaracji, podpisanej także Bolonii 19 czerwca 1999 r. wyrazili nadzieje, że młodzież Europy będzie mogła studiować tam, gdzie będzie uważała za najbardziej dla siebie korzystne – bez ograniczeń związanych nie tylko z granicami państwa, ale także praktyka i zwyczajami poszczególnych uczelni.

Ustawa wychodzi naprzeciw takim oczekiwaniom, zaś rozporządzenie wypracowuje i wprowadza system umożliwiający studiowanie tego samego kierunku studiów na kilku a być może i kilkunastu uczelniach – w ramach jednego toku studiów studenta.

Rozporządzenie wprowadza, jako obowiązkowy w polskich uczelniach i to zarówno publicznych, jak i niepublicznych, system punktowej oceny nakładu pracy studenta niezbędnej do właściwego opanowania materiału (ECTS – European Credit Transfer System), jak i ocen zdobytej wiedzy. Umożliwi to uznanie okresu studiów odbytych poza uczelnią macierzystą, tym samym stwarzając Europę bez granic w sferze kształcenia i szkolenia. System ECTS zakłada, że okres studiów poza uczelnią powinien zostać wliczony studentowi w tok studiów realizowanych w własnej uczelni.

Projektowane rozporządzenie zakłada, że uczelnie określą wedle zasad ECTS poszczególne przedmioty i zajęcia tak obowiązkowe, jak i dodatkowe. Jakkolwiek metody przyznawania punktów ECTS poszczególnych przedmiotom i zajęciom pozostawione zostały samym uczelniom – to podstawowa zasada, żeby suma punktów w roku akademickim zawierała się wartością 60 punktów została przez projekt wprowadzona, jako obowiązująca.

Jednocześnie rozporządzenie przewiduje obowiązek przypisania ocen, jakie mogą uzyskać studenci do ocen ECTS, co pozwala na jednolite ocenienie pracy studenta. Podstawa uznania okresów studiów poza uczelnią macierzystą jest trójstronne w istocie rzeczy porozumienie między uczelniami – wysyłającą (macierzystą) a przyjmującą i studentem. By mogło dochodzić do porozumienia uczelnie muszą w programach studiów zawrzeć wykaz zaliczeń niezbędnych do zaliczenia.

Prawidłowość tworzenia programu studiów i postępowań w sprawach zgody na odbywanie przez studenta zajęć w innej uczelni gwarantować powinni koordynatorzy ECTS, którzy zostaną powołani w uczelniach. Zadaniem koordynatorów będzie także przekazywanie informacji o możliwościach i warunkach studiowania poza macierzystą uczelnią, jak również będą służyli pomocom studentom w podejmowaniu przez nich decyzji.

Inicjatywa odbycia części studiów poza macierzystą uczelnią zawsze należeć będzie do studenta. Ponieważ regulaminy studiów, a tym samym i wymagania stawiane studentom będą dostępne w sieci Internet – studentom będzie łatwiej podejmować decyzje. Student musi wystąpić z wnioskiem, który podlegać będzie ocenie koordynatora ECTS i umożliwi wyrażenie zgody przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej na obycie zaliczanych do toku studiów zajęć poza macierzystą uczelnią. Wnioski o odbycie przez studenta zajęć, kieruje uczelnia macierzysta do wskazanych przez studenta uczelni. W przypadku pozytywnej odpowiedzi dochodzi do porozumienia się obu uczelni w sprawie zajęć i przedmiotów oraz sposobów ich zaliczenia, by mogły zostać zaliczone studentowi w jego własnej uczelni. Porozumienie uczelni wymaga akceptacji studenta. Takie uzgodnienie obliguje uczelnię macierzystą i student ma pewność, że zajęcia na innej uczelni zostaną mu na uczelni macierzystej zaliczone do toku studiów.

Rozporządzenie przewiduje także wydawanie studentom szczegółowo rozpisanych programów studiów, zawierających wykaz wszystkich przedmiotów i zajęć obowiązkowych i dodatkowych przewidywanych przez ten program. Program zawierać będzie także punkty ECTS, przypisane przedmiotom i zajęciom, jak też oceny ECTS, które zdobył student w toku studiów. Pozwoli to na właściwą ocenę programu i wiedzy, jaką powinien mieć student, zwłaszcza przy późniejszym studiowaniu na innym poziomie studiów, czy też w pracy naukowej i zawodowej absolwenta.

Rozporządzenie przewiduje także upowszechnienie przez obecnego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego podstawowych dla sprawy przenoszalności osiągnięć materiałów, (przewodnik po systemie ECTS, wspomniane Deklaracji Bolońskiej i bolońską Wielką Kartę) – co pozwoli na w miarę jednolite wprowadzanie przez uczelnie systemu ECTS, podstawowego dla przenoszalności osiągnięć.

PROJEKT

Rozporządzenie
Ministra Edukacji Narodowej i Sportu

z dnia ..... r.

w sprawie określenia wzoru suplementu do dyplomu

Na podstawie art. 155 ust. 5 ustawy z dnia ..... Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr .. ,
poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Określa się wzór suplementu do dyplomu stanowiący załącznik do rozporządzenia..

§ 2.

Suplement do dyplomu jest zwięzłym opisem odbytych studiów.

§ 3.

Na wniosek absolwenta, suplement do dyplomu wydaje się w tłumaczeniu na jeden z następujących języków obcych:

- 1) angielski;
- 2) niemiecki;
- 3) francuski;
- 4) hiszpański;
- 5) włoski;
- 6) portugalski;
- 7) rosyjski.

§ 4.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem .....

MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej i Sportu kieruje działem administracji rządowej – szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust.2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (Dz. U. Nr 97, poz.866).

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Edukacji Narodowej i Sportu
z dnia ..... r. (poz. ....)

m.p.

Suplement oparty jest na modelu opracowanym przez Komisję Europejską, Radę Europy oraz UNESCO/CEPES. Ma on dostarczyć obiektywnych i pełnych informacji dla lepszego zrozumienia oraz sprawiedliwego uznawania kwalifikacji akademickich i zawodowych w kraju i za granicą. Suplement zawiera opis rodzaju, poziomu, treści i statusu odbytych studiów. Opis ten nie powinien zawierać żadnych sądów wartościujących, stwierżeń o równoważności lub sugestii dotyczących uznania.

NAZWA SZKOŁY WYŻSZEJ

Suplement do dyplomu .....

I. INFORMACJE O POSIADACZU DYPLOMU

1. Nazwisko: .....
2. Imię (imiona): .....
3. Data urodzenia (dzień, miesiąc, rok): .....
4. Numer identyfikacyjny lub kod studenta (numer albumu): .....

II. INFORMACJE O DYPLOMIE

1. Określenie uzyskanego wykształcenia (tytuł zawodowy w oryginalnym brzmieniu): .....
2. Kierunek studiów i – o ile to możliwe- specjalność: .....
3. Nazwa uczelni wydającej dyplom (w oryginalnym brzmieniu): .....
4. Nazwa i status prawny uczelni prowadzącej studia (o ile różni się od nazwy, o której mowa w II.3., w oryginalnym brzmieniu): .....
5. Język (języki) wykładowy/egzaminów: .....

III. INFORMACJE O POZIOMIE WYKSZTAŁCENIA

1. Poziom posiadanego wykształcenia: .....
2. Czas trwania studiów według programu: .....
3. Warunki przyjęcia: .....

IV. INFORMACJE O TREŚCI STUDIÓW I OSIĄGNIĘTYCH WYNIKACH *)

1. System studiów: .....
2. Standardy nauczania: .....
3. Szczegóły dotyczące programu – składowe programu oraz indywidualne osiągnięcia, uzyskane oceny/punkty kredytowe (ECTS): .....

Strona ... **/... ***

4. System ocen i – o ile to możliwe – sposób ich przyznawania: .....

5. Ocena ogólna (w oryginalnym brzmieniu): .....

V. INFORMACJE O UPRAWNIENIACH POSIADACZA DYPLOMU

1. Dostęp do dalszych studiów: .....

2. Posiadane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe (o ile to możliwe): .....

VI. DODATKOWE INFORMACJE *)

1. Dodatkowe informacje, w tym: o odbytych praktykach, udziale w kołach naukowych, otrzymanych nagrodach: .....

2. Dalsze źródła informacji o uzyskanym wykształceniu, w tym: strona internetowa uczelni, Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej, materiały opublikowane przez uczelnię: .....

VII. POŚWIADCZENIE SUPLEMENTU

1. Data: .....

2. Podpis i pieczęć imienna dziekana lub kierownika jednostki organizacyjnej: .....

m.p.

VIII. INFORMACJA O KRAJOWYM SYSTEMIE SZKOLNICTWA WYŻSZEGO DO DNIA .....

(wejścia w życie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym)

SYSTEM EDUKACJI W POLSCE

1. System oświaty

Do września 1999 roku pierwszym etapem kształcenia w Polsce była ośmioletnia szkoła podstawowa, po której można było ubiegać się o przyjęcie do szkół ponadpodstawowych: ogólnokształcących lub zawodowych.

Obecnie wdrażana reforma oświaty, oprócz zmian programowych, wprowadziła również nowe typy szkół: sześciolletnią szkołę podstawową, trzyletnie gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalne: trzyletnie liceum ogólnokształcące, trzyletnie liceum profilowane, czteroletnie technikum, zasadniczą szkołę zawodową o okresie nauczania 2-3 lata, dwuletnie uzupełniające liceum ogólnokształcące i trzyletnie technikum uzupełniające (dwa ostatnie typy szkół przeznaczone są dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej). W okresie przejściowym równolegle działają szkoły ponadpodstawowe i szkoły ponadgimnazjalne.

Łączny czas kształcenia do momentu ukończenia szkoły dającej możliwość przystąpienia do egzaminu dojrzałości (egzaminu maturalnego), wynosi 12 – 15 lat. Po zdaniu egzaminu dojrzałości (egzaminu maturalnego), absolwenci otrzymują świadectwo dojrzałości upoważniające do ubiegania się o przyjęcie do szkoły wyższej.

2. System szkolnictwa wyższego

W Polsce istnieją państwowe (publiczne) szkoły wyższe oraz tworzone po 1990 r. niepaństwowe (niepubliczne) szkoły wyższe. Niepaństwowe szkoły wyższe są tworzone na podstawie pozwolenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu i uzyskują osobowość prawną po wpisaniu do rejestru szkół niepaństwowych, prowadzonego przez Ministra Edukacji Narodowej i Sportu.

Od 1998 r. powstają państwowe i niepaństwowe wyższe szkoły zawodowe. Istotnym elementem przygotowania absolwentów do wykonywania zawodu jest realizacja obowiązkowych praktyk zawodowych w wymiarze 15 tygodni.

Studia mogą być prowadzone jako dzienne, wieczorowe, zaoczne i eksternistyczne. Podstawowym systemem są studia dzienne, chyba, że statut uczelni stanowi inaczej. O przyjęcie do szkoły wyższej mogą ubiegać się osoby, które uzyskały świadectwo dojrzałości. Zasady przyjęć na I rok studiów są określane autonomicznie przez szkoły wyższe. Niektóre uczelnie organizują egzaminy wstępne, inne przyjmują na studia na podstawie konkursu ocen na świadectwie dojrzałości, jeszcze inne – tylko na podstawie wpisu na listę studentów.

3. Tytuły zawodowe nadawane absolwentom szkół wyższych

- **licencjat** – tytuł uzyskiwany po ukończeniu wyższych studiów zawodowych, które trwają 3 lata lub 3,5 roku,

- **licencjat pielęgniarstwa** lub **licencjat położnictwa** – tytuły uzyskiwane po ukończeniu wyższych studiów zawodowych na kierunkach, odpowiednio: pielęgniarstwo lub położnictwo,

- **inżynier** – tytuł uzyskiwany po ukończeniu wyższych studiów zawodowych na kierunkach technicznych, rolniczych i ekonomicznych a także innych kierunków studiów, wtedy, gdy przedmioty techniczne lub rolnicze stanowią nie mniej niż 50% ogółu zajęć dydaktycznych przewidzianych w planach studiów i programach nauczania na tych kierunkach,

- **magister** oraz tytuły równoważne: **magister sztuki, magister inżynier, magister inżynier architekt, lekarz, lekarz stomatolog, lekarz weterynarii, magister pielęgniarstwa, magister położnictwa** – nadawane po ukończeniu 4 - 6 letnich jednolitych studiów magisterskich.

Tytuł zawodowy **magister** można uzyskać także po ukończeniu 2-2,5 letnich uzupełniających studiów magisterskich, które mogą podjąć osoby, które ukończyły wyższe studia zawodowe i uzyskały tytuł zawodowy **licencjat** lub **inżynier**.

Aby uzyskać wymienione wyżej tytuły zawodowe student musi zaliczyć wszystkie przedmioty i praktyki objęte planem studiów, złożyć i obronić pracę dyplomową oraz zdać pomyślnie egzamin dyplomowy.

Absolwent szkoły wyższej otrzymuje dyplom ukończenia studiów na określonym kierunku studiów, a także – na swój wniosek – również odpis dyplomu w języku obcym.

Strona ... **/... ***

4. Stopnie naukowe i tytuł naukowy

Stopniami naukowymi są stopnie *doktora* i *doktora habilitowanego* określonej dziedziny nauki w zakresie danej dyscypliny naukowej. Stopniami w zakresie sztuki są stopnie *doktora* i *doktora habilitowanego* określonej dziedziny sztuki w zakresie danej dyscypliny artystycznej.

Stopień *doktora* nadaje się osobie, która posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, lekarza lub inny równorzędny, zdała egzaminy doktorskie w zakresie określonym przez radę jednostki organizacyjnej oraz przedstawiła i obroniła rozprawę doktorską.

Do przewodu habilitacyjnego może być dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora i uzyskała znaczny dorobek naukowy lub artystyczny, a ponadto przedstawiła rozprawę habilitacyjną. Czynności przewodu habilitacyjnego kończą się uchwałą rady jednostki organizacyjnej w przedmiocie nadania stopnia *doktora habilitowanego*.

Stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego są nadawane w jednostkach organizacyjnych szkół wyższych oraz w innych placówkach naukowych, które posiadają uprawnienia do ich nadawania.

Tytułem naukowym jest tytuł *profesora określonej dziedziny nauki*, tytułem w zakresie sztuki jest tytuł *profesora określonej dziedziny sztuki*. Tytuł *profesora* nadaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

*) pkt IV.2-4, pkt VI.1-2 – mogą zostać rozszerzone o odpowiednią liczbę stron, w zależności od potrzeb,

**) numer bieżącej strony,

***) ogólna liczba stron.

.....
Opis:

- 1) wykonany na papierze białym pokrytym siatką ozdobną - gilozem, w kolorze brązowym, format A-4;
- 2) w lewym górnym rogu zgięty do środka, zszyty i opieczętowany pieczęcią urzędową uczelni;

Strona ... **/... ***

Uzasadnienie

Wydanie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie określenia wzoru suplementu do dyplomu stanowi realizację upoważnienia ustawowego zawartego w art.155 ust. 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Uczelnie będą wydawały absolwentom wszystkich rodzajów i kierunków studiów suplement do dyplomu ukończenia studiów, którego wzór został określony w załączniku do rozporządzenia. Wzór suplementu oparty jest na modelu opracowanym przez Komisję Europejską, Radę Europy oraz UNESCO/CEPES. Wiele krajów Unii wydaje swoim absolwentom suplement do dyplomu, zbliżony do proponowanego wzoru. Suplement ma zastąpić wydawane przez uczelnie wypisy z indeksu i dostarczać pełnych informacji o odbytych studiach, niezbędnych zarówno do celów dalszego kształcenia jak i dla potencjalnego pracodawcy. Posługiwanie się przez absolwentów polskich szkół wyższych suplementem do dyplomu zapewni praktyczne stosowanie idei integracji, gdyż pozwoli na prezentację zarówno samego absolwenta, jego osiągnięć i kwalifikacji, uczelni, jak też polskiego systemu oświaty i szkolnictwa wyższego.

Wzór suplementu do dyplomu zawiera cztery strony, jednakże przewiduje się możliwość i konieczność jego rozszerzenia. Proponuje się pozostawienie do decyzji każdej uczelni określenie liczby stron suplementu, właściwej ze względów merytorycznych. Opisanie przez uczelnię treści zawartych w punkcie „IV. Informacje o treści studiów i osiągniętych wynikach”, a także w punkcie „VI. Dodatkowe informacje” może zwiększyć liczbę stron suplementu nawet do 15 stron. Właśnie ze względu na brak możliwości precyzyjnego określenia zawartości suplementu, proponuje się pozostawienie tej kwestii w dyspozycji uczelni.

Projekt rozporządzenia określa również wykaz języków obcych w tłumaczeniu, na które wydawany jest suplement do dyplomu.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU¹**

z dnia   2004 r.

**w sprawie szczegółowego trybu dokonywania kontroli
uczelni i związków uczelni**

Na podstawie art. 31 ust.4 ustawy z dnia   2004 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr ..., poz....), zarządza się, co następuje:

§ 1

Rozporządzenie określa szczegółowy tryb dokonywania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego kontroli uczelni i związków uczelni w przedmiocie określonym w art.31 ust.1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, w zakresie, w szczególności:

- 1) trybu zarządzania kontroli;
- 2) upoważniania do przeprowadzania kontroli;
- 3) uprawnień osób upoważnionych do przeprowadzania kontroli oraz uprawnionych do udziału w czynnościach kontrolnych;
- 4) sposobu podejmowania, wykonywania i dokumentowania czynności kontrolnych;
- 5) sposobu sporządzania protokołu kontroli;
- 6) trybu rozpatrywania uwag i zastrzeżeń uczelni i związków uczelni.

§ 2

Ilekróć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) rektorze uczelni – należy przez to rozumieć również jednoosobowy organ związku uczelni reprezentujący związek na zewnątrz;
- 2) uczelni – należy przez to rozumieć również związek uczelni;
- 3) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia ..... 2004 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym.

§ 3

1. Kontrolę zarządza minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego z urzędu lub na wniosek:

- 1) ministra, w porozumieniu z którym minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego sprawuje nadzór w odniesieniu do danego rodzaju uczelni;
- 2) Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego;
- 3) organu administracji publicznej, który udzielił uczelni dotacji na podstawie odrębnych przepisów dotyczących zlecenia realizacji zadań publicznych – w przedmiocie prawidłowości wydatkowania środków publicznych udzielonych na realizację danego zadania publicznego i innych zadań publicznych;

---

¹ Minister Edukacji Narodowej i Sportu kieruje działem administracji rządowej – szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust.2 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (Dz.U. Nr 97, poz.866).

- 4) Państwowej Komisji Akredytacyjnej – w przedmiocie badania przebiegu i warunków realizacji procesu dydaktycznego, jeżeli badanie to pozostaje poza zakresem działania tej Komisji.

2. W razie nieuwzględnienia przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, zwanego dalej „ministrem”, wniosku o przeprowadzenie kontroli, minister powiadamia o tym organ, który złożył wniosek, uzasadniając powody odmowy.

3. Zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera, w szczególności:

- 1) oznaczenie kontrolowanej uczelni;
- 2) określenie zakresu kontroli;
- 3) przewidywany termin zakończenia kontroli.

4. Minister przekazuje zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, kontrolowanej uczelni oraz organowi, który złożył wniosek o przeprowadzenie kontroli.

§ 4

1. Kontrolę przeprowadzają osoby posiadające pisemne upoważnienie ministra.

2. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli zawiera:

- 1) oznaczenie organu wydającego upoważnienie;
- 2) datę i miejsce wystawienia;
- 3) powołanie się na zarządzenie, o którym mowa w § 3;
- 4) imię i nazwisko kontrolującego (kontrolujących) oraz numer legitymacji służbowej kontrolującego (kontrolujących) lub numer dowodu osobistego, jeżeli kontrolujący nie ma obowiązku posiadania legitymacji, a w przypadku gdy kontrolujących jest więcej niż jeden – także wskazanie kto z kontrolujących jest kierownikiem zespołu kontrolnego;
- 5) oznaczenie kontrolowanej uczelni;
- 6) określenie zakresu kontroli;
- 7) przewidywany termin zakończenia kontroli;
- 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanej uczelni wynikających z przepisów ustawy i rozporządzenia.

§ 5

1. Minister przekazuje upoważnienie, o którym mowa w § 4, do wiadomości organu, na którego wniosek przeprowadza się kontrolę.

2. Organ, na którego wniosek przeprowadza się kontrolę, może wyznaczyć przedstawiciela do udziału w czynnościach kontrolnych, o czym powiadamia ministra i kontrolowaną uczelnię.

§ 6

1. Jeżeli w toku kontroli okaże się konieczne zbadanie zagadnień należących, na podstawie przepisów odrębnych, do właściwości rzeczowej organu kontroli specjalistycznej, kontrolujący lub kierownik zespołu kontrolnego może zwrócić się do tego organu o udział w czynnościach kontrolnych.

2. W przypadku, o którym mowa w ust.1, organ kontroli specjalistycznej wyznacza przedstawiciela do udziału w czynnościach kontrolnych, o czym powiadamia ministra i kontrolowaną uczelnię.

§ 7

1. Kontrolujący podlega wyłączeniu od udziału w kontroli, jeżeli wyniki kontroli mogą dotyczyć jego roszczeń, praw lub obowiązków albo roszczeń, praw lub obowiązków jego małżonka, krewnych i powinowatych bądź osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. Kontrolujący może być wyłączony również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogą mieć wpływ na bezstronność jego postępowania.

3. O przyczynach wyłączenia kierownik zespołu kontrolnego lub osoba zainteresowana zawiadamia ministra, który rozstrzyga co do wyłączenia.

4. Postanowienia ust.1-3 stosuje się odpowiednio do:

- 1) przedstawiciela, o którym mowa w § 5 ust.2, z tym że minister rozstrzyga o wyłączeniu tego przedstawiciela w porozumieniu z organem, który wyznaczył przedstawiciela;
- 2) przedstawiciela, o którym mowa w § 6 ust.2, z tym że o wyłączeniu tego przedstawiciela rozstrzyga organ kontroli, który wyznaczył przedstawiciela.

§ 8

1. Przed rozpoczęciem czynności kierownik zespołu kontrolnego lub kontrolujący zawiadamia rektora kontrolowanej o podjęciu kontroli, okazując upoważnienie, o którym mowa w § 4.

2. Rektor powiadamia kierownika zespołu kontrolnego lub kontrolującego o innych jednoosobowych organach uczelni lub kierownikach jednostek organizacyjnych uczelni, których zakresu działania dotyczy przedmiot kontroli.

§ 9

1. Kontrolę przeprowadza się w dniach i w godzinach pracy obowiązujących w kontrolowanej uczelni.

2. W razie konieczności przeprowadzenia kontroli poza godzinami pracy lub w dni wolne od pracy, właściwy jednoosobowy organ uczelni na wniosek kontrolującego wydaje niezbędne polecenia.

§ 10

Właściwy jednoosobowy organ kontrolowanej uczelni zapewnia kontrolującemu warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, w tym, w miarę potrzeby, udostępnia oddzielne pomieszczenie oraz wyposażenie służące do przechowywania materiałów kontrolnych.

§ 11

Na żądanie kontrolującego, właściwy jednoosobowy organ uczelni lub kierownik jednostki organizacyjnej, o którym mowa w § 8 ust.2, przedkłada wszelkie materiały, w tym dokumenty niezbędne do przeprowadzenia kontroli, z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej.

§ 12

1. Kontrolujący są uprawnieni, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia kontroli, do:

- 1) wstępu na teren nieruchomości lub jej części, na którym jest prowadzona działalność uczelni;
- 2) wglądu do materiałów związanych z działalnością kontrolowanej uczelni, pobierania oraz zabezpieczania tych materiałów jako materiałów dowodowych, z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej;
- 3) przeprowadzania oględzin obiektów, składników majątkowych i przebiegu określonych czynności;
- 4) przesłuchiwania świadków;
- 5) uzyskiwania od pracowników kontrolowanej uczelni udzielenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień;
- 6) korzystania w zakresie wymagającym wiedzy specjalistycznej z pomocy rzeczoznawców.

2. Czynności kontrolnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1-5, dokonuje się w obecności właściwego jednoosobowego organu uczelni lub kierownika jednostki organizacyjnej, o którym mowa w § 8 ust.2, bądź też przedstawiciela tego organu lub kierownika, a w razie nieobecności tych osób - w obecności pracownika uczelni, a w jego braku – przywołanego świadka.

3. Kontrolujący sporządza protokół z czynności kontrolnych, o których mowa w ust.1 pkt 2-5. Protokół podpisuje kontrolujący oraz osoba, w której obecności dokonuje się danej czynności, a jeżeli w czynnościach kontrolnych bierze udział przedstawiciel, o którym mowa w § 5 ust.2 lub w § 6 ust.2, także ten przedstawiciel.

§ 13

1. Kontrolujący dokonuje ustaleń na podstawie dowodów.

2. Do dowodów zalicza się protokoły, o których mowa w § 12 ust.3, oraz, w szczególności, dokumenty, inne materiały i dowody rzeczowe, dane ewidencji i sprawozdawczości, oględziny, zeznania świadków, opinie rzeczoznawców, szkice, zdjęcia fotograficzne, jak również pisemne wyjaśnienia i oświadczenia.

3. Materiał dowodowy o charakterze dowodu rzeczowego powinien być zaopatrzony przez przedstawiciela kontrolowanej uczelni i kontrolującego w trwałe cechy lub znaki, uniemożliwiające zastąpienie go innym.

4. Do dowodów stosuje się odpowiednio przepisy art.76-86 Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 14

1. Kontrolujący zabezpiecza dowody niezbędne do dalszego postępowania przez ich:

- 1) przechowanie w kontrolowanej uczelni w oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu;

- 2) opieczątowanie i oddanie na przechowanie rektorowi lub innemu pracownikowi kontrolowanej uczelni za pokwitowaniem;
- 3) zabranie z kontrolowanej uczelni za potwierdzeniem odbioru.

2. O zwolnieniu dowodów spod zabezpieczenia decyduje minister lub kontrolujący, jeżeli dowody te nie zostały przekazane innym organom.

3. Odpisy i wyciągi z dokumentów zabezpieczonych w sposób określony w ust. 1 mogą być sporządzane za zgodą i w obecności kontrolującego, który na żądanie właściwego jednoosobowego organu uczelni lub kierownika jednostki organizacyjnej, o którym mowa w § 8 ust.2, potwierdza zgodność odpisu lub wyciągu z oryginałem.

4. Kontrolujący może sporządzać lub zlecać kontrolowanej uczelni sporządzanie niezbędnych do kontroli odpisów oraz wyciągów z dokumentów, jak również zestawień i obliczeń opartych na dokumentach.

5. Kierownik komórki organizacyjnej, w której dokument się znajduje, potwierdza zgodność odpisów i wyciągów oraz zestawień i obliczeń z dokumentami. Zgodność odpisów, wyciągów, zestawień i obliczeń, opartych na dokumentach finansowo-księgowych, potwierdza kwestor.

§ 15

Kontrolujący, w miarę potrzeby, informuje pisemnie rektora kontrolowanej uczelni o stwierdzonych w toku kontroli uchybieniach, wskazując na celowość niezwłocznego podjęcia środków zaradczych i usprawniających.

§ 16

1. Ustalenia kontroli opisuje się w protokole kontroli, który określa fakty stanowiące podstawę do oceny działania organów kontrolowanej uczelni w badanym okresie, a w szczególności konkretne nieprawidłowości i uchybienia, z uwzględnieniem przyczyn powstania, zakresu i skutków tych nieprawidłowości i uchybień oraz ze wskazaniem na czym polega, niezgodność określonych działań lub zaniechań z przepisami prawa, statutem lub uzyskanymi uprawnieniami, a w przypadku uczelni niepublicznej – także z treścią udzielonego pozwolenia na jej utworzenie, lub nieprawidłowość wydatkowania środków publicznych, lub niewłaściwość przebiegu i realizacji procesu dydaktycznego.

2. Protokół kontroli zawiera ponadto:

- 1) nazwę kontrolowanej uczelni i jej adres;
- 2) powołanie zarządzenia o przeprowadzeniu kontroli;
- 3) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli, z wymienieniem ewentualnych przerw w kontroli;
- 4) imiona i nazwiska osób kontrolujących oraz daty upoważnień do przeprowadzenia kontroli;
- 5) imiona i nazwiska przedstawicieli, o których mowa w § 5 ust.2 i w § 6 ust.2;
- 6) określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą;
- 7) imię i nazwisko rektora kontrolowanej uczelni oraz osób innych właściwych ze względu na zakres kontroli jednoosobowych organów lub kierowników jednostek organizacyjnych uczelni;
- 8) wzmiankę o sporządzonych protokołach z czynności kontrolnych, odpisach i wyciągach, zabezpieczonych dowodach oraz innych przeprowadzonych dowodach, jak również informacjach, o których mowa w § 15;

- 9) spis załączników stanowiących część składową protokołu;
- 10) wzmiankę o poinformowaniu rektora kontrolowanej uczelni o przysługujących mu uprawnieniach, o których mowa w § 18;
- 11) dane o liczbie egzemplarzy sporządzonego protokołu oraz wzmiankę o podmiotach, którym przekaże się egzemplarze protokołu;
- 12) zastrzeżenie, że służy tylko do użytku służbowego.

§ 17

Protokół kontroli podpisują wszyscy kontrolujący i przekazują uczelni, ministrowi oraz podmiotom, o których mowa w § 5 ust.1 i § 6 ust.2.

§ 18

1. W razie zgłoszenia przez rektora uczelni pisemnych uwag lub zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli, minister bada zasadność tych uwag lub zastrzeżeń.

2. Minister może zlecić przeprowadzenie czynności badania, o którym mowa w ust.1, kontrolującym, którzy podpisali protokół kontroli, chyba że uwagi lub zastrzeżenia dotyczą osób kontrolujących lub sposobu przeprowadzenia przez nich kontroli.

3. Do czynności badania, o którym mowa w ust.1, stosuje się odpowiednio przepisy § 11-14.

§ 19

1. Po rozpatrzeniu uwag i zastrzeżeń, o których mowa w § 18 ust. 1, minister wydaje wynik kontroli.

2. Do wyniku kontroli stosuje się odpowiednio przepisy § 16 ust.1 oraz ust.2 pkt 1-10 i pkt 12.

3. Wynik kontroli zawiera ponadto szczegółowe ustosunkowanie się do zgłoszonych przez rektora uczelni pisemnych uwag lub zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli.

§ 20

1. Minister przekazuje wynik kontroli uczelni oraz podmiotom, o których mowa w § 5 ust.1 i § 6 ust.2.

2. Wynik kontroli powinien być przekazany uczelni w terminie miesiąca od otrzymania uwag lub zastrzeżeń do protokołu kontroli.

3. Jeżeli wynik kontroli nie będzie mógł być przekazany w terminie określonym w ust.2, minister zawiadamia o tym uczelnię, podając przyczynę i wskazując termin przekazania wyniku kontroli.

§ 21

Jeżeli uczelnia nie zgłosi uwag lub zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli w terminie określonym w art.31 ust.2 ustawy, wynikiem kontroli staje się z upływem tego terminu protokół kontroli.

§ 22

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem .....

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania rozporządzenia wynika z dyspozycji art.31 ust.4 ustawy z dnia ..... 2004 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr ....., poz.....).

Zgodnie z tym przepisem, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami, ma obowiązek określić w drodze rozporządzenia szczegółowy tryb dokonywania kontroli uczelni i związków uczelni, uwzględniając w szczególności sposób wykonywania i dokumentowania czynności kontrolnych oraz sporządzania protokołu kontroli oraz tryb rozpatrywania uwag i zastrzeżeń uczelni i związków uczelni. Sama ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym statuuje kontrolę ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego nad działalnością uczelni jako odrębny aspekt wykonywania przez tego ministra nadzoru nad zgodnością działań uczelni z przepisami prawa i statutem oraz nad prawidłowością wydatkowania środków publicznych, a w przypadku uczelni niepublicznej – także zgodności działań organów uczelni z treścią zezwolenia udzielonego na jej utworzenie (art.30 ust.1, w odniesieniu do związków uczelni w związku z art.30 ust.5). W rezultacie, kontrola obejmuje badanie przestrzegania zgodności działania organów uczelni z przepisami prawa i statutem, z uzyskanymi uprawnieniami, a w przypadku uczelni niepublicznej – z treścią udzielonego zezwolenia na jej utworzenie, a także prawidłowości wydatkowania środków publicznych (art.31 ust.1 zd.1, w odniesieniu do związków uczelni w związku z art.31 ust.3), z tym że przedmiotem kontroli może być również badanie przebiegu i warunków realizacji procesu dydaktycznego (art.31 ust.1 zd.2). Ustawa rozstrzyga także o podstawowych kwestiach postępowania kontrolnego, a mianowicie o sporządzeniu protokołu po zakończeniu kontroli (art.31 ust.1 zd.3), który to protokół zostaje przekazany uczelni w ciągu miesiąca od zakończenia kontroli (art.31 ust.2 zd.1), a uczelnia może zgłosić swoje uwagi i zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole w ciągu miesiąca od jego otrzymania (art.31 ust.2 zd.2).

Kwestia kontroli uczelni nie była w stanie prawnym poprzedzającą ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym unormowana, choć jednocześnie minister nie mógł wykonywać ustawowo określonych uprawnień nadzorczych wobec szkół wyższych i wyższych szkół zawodowych bez dokonywania czynności typu kontrolnego. Instytucja kontroli, w obecnym stanie prawnym, oznacza wyeliminowanie braku jasności co do trybu kontroli, a rozporządzenie ma na celu szczegółowe unormowanie tej materii.

Projektowane rozporządzenie określa szczegółowy tryb kontroli w zakresie przede wszystkim (§ 1):

- 1) trybu zarządzania kontroli,
- 2) upoważniania do przeprowadzania kontroli,
- 3) uprawnień osób upoważnionych do przeprowadzania kontroli oraz uprawnionych do udziału w czynnościach kontrolnych,
- 4) sposobu podejmowania, wykonywania i dokumentowania czynności kontrolnych,
- 5) sposobu sporządzania protokołu kontroli,
- 6) trybu rozpatrywania uwag i zastrzeżeń uczelni i związków uczelni (w rozporządzeniu objętych, zgodnie z § 2 pkt 2, określeniem „uczelnia”).

Kontrolę zarządza minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego („minister”) z urzędu lub na, niewiążący go, wniosek organów wymienionych w § 3, których zakres działania bezpośrednio dotyczy kontroli. W razie zarządzenia kontroli na wniosek,

przedstawiciel organu wnioskodawcy może brać udział w czynnościach kontrolnych (§ 5 ust.2), a organ ten otrzymuje protokół kontroli oraz wynik kontroli.

Na podstawie zarządzenia ministra, upoważniony przez niego kontrolujący lub upoważnieni kontrolujący (konieczne elementy upoważnienia do przeprowadzania kontroli określa § 4) wykonują czynności kontrolne określone w § 11 i nast. – przy kierowaniu się dyrektywą ustawodawcy unormowania sposobu wykonywania tych czynności. Czynności kontrolnych kontrolujący mogą dokonywać przy udziale przedstawicieli organu, na którego wniosek przeprowadzana jest kontrola, oraz, jeżeli wystąpiły okoliczności określone w § 6, przedstawiciela wyspecjalizowanego organu kontroli.

Projekt określa przesłanki i tryb wyłączenia osoby kontrolującego oraz, odpowiednio, przedstawiciela, o którym mowa w § 5 i § 6 – co jest konieczne ze względu na brak ogólnych przepisów o kontroli.

Z tych samych powodów, konieczne było wskazanie uprawnień kontrolujących (w szczególności w § 11 i 12) i odpowiadających im obowiązków kontrolowanej uczelni (w szczególności w § 10), jak również unormowanie kwestii dowodów (§ 13 i 14).

Dyrektywa ustawodawcy unormowania sposobu dokumentowania czynności kontrolnych znalazła wyraz, w szczególności, w unormowaniu instytucji protokołu z czynności kontrolnych (§ 12 ust.3), a dyrektywa unormowania sposobu sporządzania protokołu kontroli w szczegółowych przepisach § 16.

Wypełniając dyrektywę unormowania trybu rozpatrywania uwag i zastrzeżeń uczelni i związków uczelni do ustaleń zawartych w protokole kontroli, w § 18 określono tryb rozpatrywania uwag lub zastrzeżeń przez ministra, kończącego się wydaniem wyniku kontroli, o zawartości odpowiadającej wymogom przewidzianym dla protokołu kontroli, lecz zawierającego także szczegółowe ustosunkowanie się do uwag i zastrzeżeń uczelni (§ 19). W razie niezgłoszenia przez uczelnię uwag lub zastrzeżeń w ustawowym terminie, protokół kontroli z mocy prawa staje się wynikiem kontroli (§ 21).

Wynik kontroli, co pozostaje już poza zakresem unormowania rozporządzenia, może stać się podstawą wszczęcia przez ministra postępowania z zakresu nadzoru, na zasadach i w trybie określonych w przepisach ustawy.

Rozporządzenie powinno być wydane w okresie *vacatio legis* i wejść w życie wraz z wejściem w życie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (§ 22).

Materia rozporządzenia nie należy do sfery objętej prawem Wspólnoty Europejskiej i Unii Europejskiej.

Rozporządzenie w brzmieniu przedstawionym w projekcie oddziałuje bezpośrednio na szkoły wyższe, zarówno publiczne, jak i niepubliczne, usuwając, jak była o tym mowa, stan braku jasności prawnej co do szczegółowego trybu kontroli, stanowiącej konieczny aspekt wyposażenia ministra w uprawnienia nadzorcze.

Projekt był przedmiotem konsultacji przeprowadzonych z .....

Wprowadzenie w życie rozporządzenia w brzmieniu przedstawionym w projekcie nie ma, z uwagi na jego przedmiot obejmujący zadanie publiczne typu reglamentacyjnego, wpływu na

rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki ani sytuację i rozwój regionalny.

Wprowadzenie w życie rozporządzenia w brzmieniu przedstawionym w projekcie nie powinno pociągać za sobą dodatkowych wydatków, w tym z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Wydatki te bowiem były i będą ponoszone w ramach ogólnych kwot przeznaczonych na wykonywanie zadań i kompetencji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

**Rozporządzenie
Ministra Edukacji Narodowej i Sportu ¹⁾**

z dnia 2004 r.

w sprawie warunków, które powinien spełnić założyciel, warunków, jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej oraz sposobu pobierania i wysokości opłaty za wydatki związane z kosztami postępowania opiniodawczego

Na podstawie art. 19 ustawy z dnia 2004 r. r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr ..., poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1

Rozporządzenie określa:

- 1) warunki, które powinien spełnić założyciel, aby utworzyć uczelnię niepubliczną;
- 2) warunki, jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej;
- 3) sposób pobierania i wysokość opłaty związanej z kosztami postępowania opiniodawczego w toku postępowania o wydanie pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej.

§ 2

Ilekróć w rozporządzeniu mowa jest o:

- 1) założycielu – należy przez to rozumieć osobę wymienioną w § 3;
- 2) ustawie – oznacza to ustawę z dnia ..... 2004 r. Prawo o szkolnictwie wyższym;

-
- 1) Minister Edukacji Narodowej i Sportu kieruje działem administracji rządowej - szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (Dz. U. Nr 97, poz. 866).
  - 3) uczelni – należy przez to rozumieć uczelnię niepubliczną, o której mowa w ustawie;
  - 4) kodeksie spółek handlowych – oznacza to ustawę z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z 2001 r. Nr 102, poz. 1117, z 2003 r. Nr 49, poz. 408 i Nr 229, poz. 2276);
  - 5) Biuletynie Informacji Publicznej – oznacza to biuletyn, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 i z 2002 r. Nr 153, poz. 1271);
  - 6) wniosku – oznacza to wniosek o wydanie pozwolenia na utworzenie uczelni, o którym mowa w 19 ustawy;

- 7) stopniu naukowym lub tytule naukowym – należy przez to rozumieć także stopień lub tytuł w zakresie sztuki.

§ 3

Założycielem uczelni może być:

- 1) osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, nie karana, nie zalegająca z uiszczeniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne, posiadająca środki materialne na wyposażenie uczelni i utrzymanie jej przez okres co najmniej pięciu lat;
- 2) osoba prawna nie będąca w likwidacji i wobec której nie toczy się postępowanie upadłościowe lub naprawcze, spełniająca warunki wymienione w pkt 1, z tym, że warunek pełnej zdolności do czynności prawnych i niekaralności dotyczy członków organu zarządzającego osoby prawnej.

§ 4

1. Założyciel, który zamierza utworzyć uczelnię, składa wniosek o wydanie pozwolenia na utworzenie uczelni, zwanego dalej "pozwoleniem", do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wraz z załącznikami, o których mowa w § 6 - 10 składa się w trzech egzemplarzach.

§ 5

Wniosek powinien zawierać:

- 1) określenie założyciela (imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania osoby fizycznej, nazwa i siedziba osoby prawnej);
- 2) adres dla doręczeń korespondencji;
- 3) nazwę uczelni;
- 4) określenie siedziby uczelni;
- 5) określenie środków majątkowych, które założyciel przeznacza na utworzenie uczelni;
- 6) określenie źródeł i sposobu finansowania uczelni przez okres co najmniej pięciu lat;
- 7) określenie przewidywanych form, kierunków i poziomu studiów;
- 8) zobowiązanie – w formie aktu notarialnego - do przekazania na własność tworzonej uczelni środków majątkowych, o których mowa w pkt 5;
- 9) uzasadnienie wniosku wraz z koncepcją kształcenia i bliższym określeniem sylwetki przyszłego absolwenta;
- 10) informacje o zakładanych rozmiarach kształcenia w podziale na poszczególne formy, kierunki i poziomy studiów.

§ 6

Założyciel powinien dołączyć do wniosku o wydanie pozwolenia:

- 1) plany studiów oraz szczegółowe programy nauczania przedmiotów objętych tymi planami, dla wszystkich przewidywanych kierunków kształcenia i systemów studiów, a także plany i programy praktyk, o ile obowiązujące standardy nauczania dla danego kierunku studiów je przewidują;
- 2) wiarygodne dokumenty potwierdzające posiadanie przez założyciela środków majątkowych, o których mowa w § 5 pkt 5, w szczególności zaświadczenia wystawione przez bank, przez biuro maklerskie, akty własności, odpisy z ksiąg wieczystych, jeśli są prowadzone dla nieruchomości;
- 3) szczegółowy opis bazy materialnej i dydaktycznej tworzonej uczelni, w tym informacje o zapewnieniu studentom możliwości korzystania z literatury zalecanej w ramach wykładanych przedmiotów oraz wiarygodny plan utworzenia biblioteki w pierwszym roku działalności uczelni, a także dokumenty potwierdzające dysponowanie obiektami i pomieszczeniami na potrzeby uczelni, w szczególności akty własności, umowy najmu lub dzierżawy);
- 4) projekt statutu uczelni;
- 5) inne dane i dokumenty określone w rozporządzeniu.

§ 7

1. Do wniosku o wydanie pozwolenia założyciel dołącza również informacje o kadrze naukowo-dydaktycznej przewidywanej dla prowadzenia nauczania na określonym kierunku studiów, podając:
  - 1) dane osobowe nauczyciela akademickiego, wraz z numerem PESEL, jeżeli taki posiada;
  - 2) informacje o przebiegu kariery zawodowej nauczyciela akademickiego z podaniem aktualnego zatrudnienia;
  - 3) forma i wymiar przewidywanego zatrudnienia nauczyciela akademickiego;
  - 4) posiadany przez nauczyciela akademickiego tytuł zawodowy, stopień naukowy lub tytuł naukowy;
  - 5) wykazy najważniejszych publikacji nauczyciela akademickiego oraz informacje o jego dorobku naukowym, dydaktycznym i doświadczeniu zawodowym;
  - 6) jeżeli nauczyciel akademicki posiada stopień lub tytuł naukowy – informacje o temacie pracy doktorskiej lub habilitacyjnej;
  - 7) zaznaczenie czy nauczyciel akademicki będzie zaliczany do minimum kadrowego, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ustawy, zwanego dalej „minimum kadrowym”.
2. Założyciel dołącza do wniosku życiorysy nauczycieli akademickich wliczanych do minimum kadrowego, zawierające w szczególności dane o wykształceniu, znajomości języków obcych, posiadanych umiejętnościach, przebiegu zatrudnienia, zainteresowaniach.
3. Założyciel dołącza do wniosku także oświadczenia nauczycieli akademickich wliczanych do minimum kadrowego:
  - 1) o wyrażeniu zgody na zatrudnienie w uczelni i wliczenie do minimum kadrowego;
  - 2) o zobowiązaniu do podjęcia pracy w uczelni, wraz z formą i wymiarem i czasem zatrudnienia;
  - 3) o tym czy i w jakiej uczelni i na jakim poziomie kształcenia jest wliczony do minimum kadrowego;

- 4) o wycofaniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego w uczelni, w której jest do takiego minimum wliczony – niezwłocznie po uzyskaniu przez założyciela pozwolenia na utworzenie uczelni.

§ 8

1. Jeżeli założycielem jest osoba prawna, do wniosku o wydanie pozwolenia na utworzenie uczelni dołącza się dotyczący tej osoby prawnej wyciąg z rejestru lub inny właściwy dokument określający jej rodzaj, zakres działalności, organy i sposób reprezentowania.
2. Jeżeli założycielem jest osoba fizyczna, do wniosku dołącza odpis dokumentu tożsamości (dowodu osobistego lub paszportu – z podaniem adresu miejsca stałego pobytu).

§ 9

Do wniosku o wydanie pozwolenia dołącza się także:

- 1) poświadczony przez notariusza wzór podpisu założyciela będącego osobą fizyczną lub wzory podpisów osób działających w imieniu założyciela będącego osobą prawną;
- 2) zgody na przetwarzanie danych osobowych osób fizycznych wymienionych we wniosku.

§ 10

Założyciel nie będący obywatelem polskim oraz założyciel będący zagraniczną osobą prawną zobowiązany jest do przedłożenia stosownych dokumentów wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego. Obowiązek przekładu nie dotyczy paszportów oraz innych dokumentów tożsamości sporządzonych alfabetem łacińskim.

§ 11

1. Założyciel wnosi opłatę na pokrycie wydatków związanych z kosztami postępowania opiniodawczego w wysokości .....
2. Założyciel dołącza do wniosku dowód wniesienia opłaty, o której mowa w ust. 1, na rachunek bankowy wskazany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

§ 12

Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio w przypadku ubiegania się przez założyciela o zmianę pozwolenia.

§ 13

Rozporządzenie wchodzi w życie .....

Uzasadnienie

Ustawa z dnia ..... 2004 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr , poz. ...), zwana dalej „ustawą”, podobnie, jak uchylona jej przepisami ustawa z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym oraz ustawa z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych, przewidują możliwość tworzenia uczelni niepaństwowych (w obecnej ustawie – niepublicznych). Jednakże miniony, czternastoletni okres doświadczeń z uczelniami niepaństwowymi spowodował, że ustawa przewiduje surowsze wymagania dla założycieli uczelni, a jednocześnie precyzuje, także szerzej, kto może być założycielem.

Rozporządzenie przewiduje, że założyciel będący osobą fizyczną oraz osoby fizyczne wchodzące w skład organu zarządzającego, w przypadku założyciela będącego osobą prawną – muszą posiadać pełną zdolność do czynności prawnych oraz nie mogą być karane.

Założyciel, bez względu na to czy jest osobą fizyczną, czy też osobą prawną musi należycie wywiązywać się z obowiązków ponoszenia danin publicznych (podatków, składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne) – ponieważ świadczy to o jego kondycji materialnej (dotyczy to tak założycieli polskich, jak i spoza naszych granic). Założyciel będący osobą prawną nie może znajdować się w procesie likwidacyjnym, ani też nie może toczyć się w stosunku do niego postępowanie upadłościowe lub naprawcze.

Ustawa przewiduje, że utworzenie uczelni niepublicznej wymaga pozwolenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Wniosek o wydanie pozwolenia (wraz z wymaganymi przez projektowane rozporządzenie załącznikami) składany jest w trzech egzemplarzach, przede wszystkim ze względu na ekonomikę procesu wydawania pozwolenia, bowiem wniosek taki jest opiniowany przez Państwową Komisję Akredytacyjną, o której mowa w ustawie.

Wniosek w zasadzie odpowiada wymaganiom przewidywanym dla wniosku o wydanie pozwolenia, określonym w tracącym moc rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie pozwolenia na utworzenie uczelni niepaństwowej (Dz. U. Nr 203, poz. 1715) oraz z dnia 21 listopada 2002 r. w sprawie zakresu danych i informacji objętych wnioskiem o wydanie pozwolenia na utworzenie niepaństwowej uczelni zawodowej (Dz. U. Nr 203, poz. 1714).

W stosunku do poprzedniego stanu prawnego, zwiększono wymagania dotyczące informacji o kadrze nauczycieli akademickich, co pozwoli na uzyskanie pełnego obrazu kadry przyszłej uczelni.

Wprowadzono także obowiązek przedstawienia życiorysów nauczycieli akademickich wedle wymagań stosowanych w toku procesów zarządzania personelem.

Uszczegółowiono oświadczenie, jakie winien złożyć nauczyciel akademicki zaliczany do minimum kadrowego, o którym mowa w ustawie.

Wprowadzono obowiązek (wzorem wymagań dotyczących wpisów do Krajowego Rejestru Sądowego) dołączenia do wniosku notarialnie poświadczonych wzorów podpisów osób składających wniosek.

W formie aktu notarialnego należy złożyć oświadczenie o wyposażeniu uczelni.

Dbając o to, by tworzone uczelnie były należycie wyposażone w środki materialne – przewidziano wymóg zadeklarowania przez założyciela posiadanych środków zapewniających utrzymanie uczelni przez okres pięciu lat (okres pierwszego pozwolenia).

Ustawa w art. 19 przewidziała, iż założyciel będzie ponosił koszty postępowania opiniodawczego – rozporządzenie precyzuje, iż poniesie on koszty opinii, recenzji a także wizytacji dokonywanych przez Państwową Komisję Akredytacyjną, w wysokości .....

Ponieważ w ustawie nie ma wymagań dotyczących wniosku i zakresu wymaganych danych – przewidziano, iż założyciel i inne osoby, których dane zawarte są we wniosku i jego załącznikach, winny wyrazić zgodę na przetwarzanie ich danych osobowych.

Projekt

**Rozporządzenie
Ministra Edukacji Narodowej i Sportu ¹⁾
z dnia .....2004 r.**

**w sprawie szczegółowego trybu postępowania wyjaśniającego i
dyscyplinarnego wobec studentów**

Na podstawie art. 208 ustawy z dnia ..... Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr ....., poz. ....) zarządza się co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1

Ilekoć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia ..... 2004 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr ....., poz. ....),
- 2) obwinionym – rozumie się przez to studenta, przeciwko któremu zostało wszczęte postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne,
- 3) komisjach dyscyplinarnych – rozumie się przez to komisje dyscyplinarne dla studentów oraz odwoławcze komisje dyscyplinarne dla studentów,
- 4) stronach – rozumie się przez to obwinionego i rzecznika dyscyplinarnego.

§ 2

Komisje dyscyplinarne orzekają w sprawach wymienionych w art. 195 ustawy:

- 1) w pierwszej instancji – komisja dyscyplinarna w składzie złożonym z przewodniczącego składu orzekającego, którym jest nauczyciel akademicki oraz, w równej liczbie, z nauczycieli akademickich i studentów.
- 1) Minister Edukacji Narodowej i Sportu kieruje działem administracji rządowej - szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (Dz. U. Nr 97, poz. 866).

- 2) w drugiej instancji – odwoławcza komisja dyscyplinarna w składzie złożonym z przewodniczącego składu orzekającego, którym jest nauczyciel akademicki, oraz w równej liczbie z nauczycieli akademickich i studentów.

§ 3

W razie nienależytego wywiązywania się rzecznika dyscyplinarnego z obowiązków, rektor uczelni może go odwołać przed upływem kadencji.

§ 4

Organy prowadzące postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne przeciwko obwinionemu są obowiązane badać oraz uwzględniać okoliczności i dowody przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego.

§ 5

1. Obwinionego nie uważa się za winnego dopóty, dopóki nie zostanie mu udowodniona wina w trybie określonym w rozporządzeniu.
2. Obwiniony nie ma obowiązku dowodzenia swojej niewinności, a nie dających się usunąć wątpliwości nie wolno rozstrzygać na jego niekorzyść.

§ 6

Obwinionemu przysługuje prawo do obrony, w tym prawo do korzystania z pomocy obrońcy, o czym należy go poinformować.

§ 7

1. W razie dłuższej nieobecności w kraju obwinionego, jego psychicznej choroby lub innej ciężkiej choroby, uniemożliwiającej prowadzenie postępowania, właściwa komisja dyscyplinarna może zawiesić postępowanie dyscyplinarne na czas trwania przeszkody.
2. Postępowanie może być zawieszona, jeśli o ten sam czyn wszczęto postępowanie karne lub postępowanie w sprawach o wykroczenia.
4. Komisja może w każdej chwili podjąć zawieszona postępowanie i powinna to uczynić nie później niż w ciągu 3 miesięcy od prawomocnego zakończenia postępowania karnego lub postępowania w sprawach o wykroczenia albo ustania przeszkody wymienionej w ust 1.
4. O postanowieniu w sprawie zawieszenia postępowania dyscyplinarnego oraz o podjęciu zawieszona postępowania komisja dyscyplinarna zawiadamia strony.

§ 8

1. Ukarany karą upomnienia, o której mowa w art. 198 ust. 2 ustawy, może żądać przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego lub postępowania przed sądem koleżeńskim w terminie 14 dni od daty doręczenia orzeczenia o ukaraniu.

2. Termin o którym mowa w ust. 1, może zostać przywrócony, jeżeli ukarany uprawdopodobni, że niezachowanie terminu nastąpiło z przyczyn od niego nie zależnych.
3. Wniosek o przywrócenie terminu należy wnieść w ciągu 7 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminu.
4. W razie żądania przez ukaranego karą upomnienia przeprowadzenie postępowania dyscyplinarnego, rektor uczelni zleca rzecznikowi dyscyplinarnemu przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego. Przepisy § 10-13 stosuje się odpowiednio.

§ 9

1. W razie przeniesienia się obwinionego do innej uczelni w czasie toczącego się przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego, rektor zawiadamia o fakcie prowadzenia postępowania dyscyplinarnego rektora uczelni, do której obwiniony się przeniósł, a po ukończeniu postępowania przysyła mu odpis prawomocnego orzeczenia.
2. Wezwania i inne pisma, wysyłane obwinionemu pod ostatni znany adres, uznaje się za doręczone, jeżeli obwiniony, któremu doręczono zawiadomienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, zmieni miejsce zamieszkania, nie powiadamiając o tym komisji dyscyplinarnej.
3. O obowiązku zawiadomienia o zmianie miejsca zamieszkania i skutkach jego niedopełnienia należy poinformować obwinionego przy pierwszym doręczeniu.

Rozdział 2

Postępowanie wyjaśniające

§ 10

Rektor uczelni, po otrzymaniu wiadomości o postępowaniu uchybiającym godności studenta lub naruszeniu przepisów obowiązujących w uczelni, zleca rzecznikowi dyscyplinarnemu przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, które nie powinno trwać dłużej niż 6 tygodni.

§ 11

1. Rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego. Odpis tego postanowienia otrzymuje obwiniony.
2. Organy i pracownicy uczelni obowiązani są udzielać rzecznikowi dyscyplinarnemu wszelkich wyjaśnień i informacji mających znaczenie w prowadzonym przez niego postępowaniu wyjaśniającym.

§ 12

1. Obwinionemu należy umożliwić złożenie w toku postępowania wyjaśniającego wszelkich wyjaśnień i dowodów, które mogą mieć znaczenie dla sprawy. Po zakończeniu postępowania należy obwinionego i jego obrońcę zapoznać z treścią zebranych dowodów, o których mowa w § 4, informując o prawie zgłoszenia w terminie 3 dni wniosku o uzupełnienie postępowania dowodowego.
2. W toku postępowania wyjaśniającego obwiniony ma prawo zgłosić rzecznikowi dyscyplinarnemu wniosek o przesłuchanie wskazanych przez niego osób w charakterze świadków oraz przeprowadzenie innych dowodów.
3. Obwiniony ma prawo odmówić złożenia wyjaśnień, o czym należy go poinformować.

§ 13

1. W zależności od wyniku postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny składa rektorowi uczelni umotywowany wniosek o:
  - 1) umorzenie postępowania,
  - 2) wymierzenie obwinionemu kary upomnienia w myśl art. 198 ust. 2 ustawy,
  - 3) przekazanie sprawy do sądu koleżeńskiego,
  - 4) skierowanie do komisji dyscyplinarnej wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i ukaranie.
2. Umorzenie postępowania następuje w razie:
  - 1) śmierci obwinionego,
  - 2) przedawnienia, o którym mowa w art. 201 ust. 3 i 4 ustawy,
  - 3) gdy postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie ukończone lub wcześniej wszczęte jest w toku,
  - 4) gdy obwiniony nie popełnił czynu albo popełniony przez niego czyn nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego,
  - 5) znikomej szkodliwości popełnionego czynu.
3. Jeżeli rektor uczelni - na wniosek rzecznika dyscyplinarnego - podejmie decyzję o przekazaniu sprawy do sądu koleżeńskiego, rzecznik dyscyplinarny przesyła odpis wniosku do sądu koleżeńskiego.

§ 14

1. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i o ukaranie powinien zawierać:
  - 1) imię, nazwisko, adres oraz inne dane dotyczące obwinionego,

- 2) dokładne określenie zarzucanego czynu, ze wskazaniem czasu i miejsca jego popełnienia,
  - 3) proponowany rodzaj kary dyscyplinarnej,
  - 4) uzasadnienie wniosku o ukaranie.
2. Do wniosku należy dołączyć akta postępowania wyjaśniającego.

Rozdział 3

Postępowanie przed komisjami dyscyplinarnymi

§ 15

1. Po otrzymaniu wniosku o wszczęcie postępowania przed komisją dyscyplinarną przewodniczący komisji wyznacza skład orzekający, z uwzględnieniem przepisu art. 197 ust. 5 ustawy.
2. Skład orzekający rozpoznaje wniosek na posiedzeniu niejawnym, które powinno się odbyć w terminie 14 dni od daty wpływu wniosku.
3. Na posiedzeniu niejawnym skład orzekający wydaje postanowienie o:
  - 1) wszczęciu postępowania przed komisją i skierowaniu wniosku do rozpoznania na rozprawie,
  - 2) odmowie wszczęcia postępowania przed komisją z powodu niepopełnienia przewinienia dyscyplinarnego albo znikomej szkodliwości czynu,
  - 3) zwrocie wniosku rzecznikowi dyscyplinarnemu w celu uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, wskazując, w jakim zakresie i kierunku ma nastąpić uzupełnienie postępowania, oraz wyznaczając termin zakończenia tego postępowania, który nie powinien przekraczać 30 dni.

§ 16

1. Odpisy postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym doręczają się rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu.
2. Na postanowienie odmawiające wszczęcia postępowania przed komisją przysługuje rzecznikowi dyscyplinarnemu prawo wniesienia zażalenia do odwoławczej komisji dyscyplinarnej.

§ 17

1. Przewodniczący składu orzekającego:
  - 1) wyznacza termin rozprawy, która powinna odbyć się w ciągu 30 dni od daty wniesienia przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku o ukaranie,
  - 2) zawiadamia na piśmie rektora uczelni oraz rzecznika dyscyplinarnego o terminie rozprawy,
  - 3) wzywa na rozprawę obwinionego i zawiadamia obrońcę o terminie rozprawy,
  - 4) wzywa na rozprawę świadków i biegłych.
2. Obwinionemu doręcza się wraz z wezwaniem:
  - 1) odpis wniosku rzecznika dyscyplinarnego o ukaranie,
  - 2) listę członków składu orzekającego,
  - 3) pouczenie o uprawnieniach wynikających z przepisu § 18 i skutkach niestawiennictwa na rozprawę.
3. Termin rozprawy powinien być tak wyznaczony, aby między doręczeniem obwinionemu wezwania a dniem rozprawy upłynęło co najmniej 7 dni.

§ 18

1. Członek składu orzekającego podlega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność, która może wzbudzać wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie. Wniosek o wyłączenie rozpoznaje skład orzekający na posiedzeniu niejawnym przed rozprawą.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien być zgłoszony nie później niż przed rozpoczęciem rozprawy.

§ 19

Obwiniony i obrońca mają prawo do zapoznania się z aktami sprawy i sporządzania z nich odpisów i notatek.

§ 20

1. Nie usprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawę obwinionego, któremu wezwanie doręczono prawidłowo, nie stanowi przeszkody do rozpoznania sprawy.
2. W razie uznania niestawiennictwa obwinionego na rozprawę za usprawiedliwione, skład orzekający odracza rozprawę i wyznacza nowy termin. Rozprawa może ulec odroczeniu na okres do 30 dni. Jeżeli jednak w tym terminie stawienie się obwinionego z przyczyn od niego niezależnych nie jest możliwe, termin ten może zostać przedłużony do czasu ustania powstałych przeszkód.

§ 21

1. Rozprawą kieruje przewodniczący składu orzekającego.
2. Rozprawa rozpoczyna się od sprawdzenia obecności stron, po czym przewodniczący odczytuje wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i ukaranie, wraz z uzasadnieniem. Następnie zapytuje obwinionego, czy przyznaje się do popełnienia zarzucanego mu czynu oraz czy i jakie zamierza złożyć wyjaśnienia.
3. Po złożeniu wyjaśnień przez obwinionego przewodniczący zarządza postępowanie dowodowe, przesłuchuje świadków i biegłych oraz przeprowadza inne dowody zebrane w postępowaniu wyjaśniającym. Jeżeli żadna ze stron postępowania nie wyrazi sprzeciwu, a bezpośrednie przeprowadzenie dowodu nie jest niezbędne, przewodniczący może odczytać zeznania świadków i opinie biegłych oraz przedstawić inne dowody zebrane w postępowaniu wyjaśniającym.
4. W trakcie rozprawy komisja, na wniosek stron lub z urzędu, dopuszcza dowody z zeznań świadków i opinii biegłych oraz inne dowody, jeżeli uzna, że ich przeprowadzenie jest istotne dla sprawy.
5. Obwiniony, jego obrońca i rzecznik dyscyplinarny mają prawo wypowiadać się co do każdego dowodu.
6. Jeżeli wyjaśnienia obwinionego, który na rozprawie przyznaje się do winy, nie budzą wątpliwości, skład orzekający za zgodą stron może nie przeprowadzać postępowania dowodowego lub je ograniczyć.
7. Po zakończeniu postępowania dowodowego przewodniczący składu orzekającego udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu, obrońcy i obwinionemu. Obwinionemu przysługuje zawsze głos ostatni.

§ 22

Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący składu orzekającego i protokolant.

§ 23

1. Po wysłuchaniu stron przewodniczący zamyka rozprawę a skład orzekający przystępuje niezwłocznie do narady nad orzeczeniem.
2. Przebieg narady i głosowania nad orzeczeniem są tajne. Podczas narady i głosowania oprócz członków składu orzekającego może być obecny jedynie protokolant, chyba że przewodniczący uzna jego obecność za zbędną.
3. Narada i głosowanie odbywają się osobno co do winy i osobno co do kary. Przewodniczący głosuje ostatni.

§ 24

1. Postanowienia i orzeczenia składu orzekającego zapadają zwykłą większością głosów.
2. Głosy członków składu orzekającego wstrzymujących się od głosowania liczą się na korzyść obwinionego.
3. Jeżeli przy głosowaniu co do kary zdania członków składu orzekającego tak się podzielią, że na żadną z proponowanych kar nie przypadnie większość głosów, zdanie najmniej przychylnie dla obwinionego przyłącza się do zdania najbardziej do tego zdania zbliżonego.
4. Przegłosowany członek składu orzekającego ma prawo złożyć na piśmie zdanie odrębne z uzasadnieniem.

§ 25

1. Skład orzekający wydaje orzeczenie:
  - 1) o ukaraniu, mocą którego uznaje obwinionego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, i wymierza karę bądź
  - 2) uniewinniające od postawionych zarzutów, bądź też
  - 3) umarzające postępowanie, jeżeli uzna, że zachodzą warunki do przekazania sprawy w myśl § 13 ust. 1 pkt. 3 albo okoliczności określone § 13 ust. 2 lub jeżeli rzecznik dyscyplinarny przed odczytaniem na rozprawie wniosku o ukaranie obwinionego złoży oświadczenie, że nie popiera oskarżenia.
2. Przy wymiarze kary bierze się pod uwagę stopień winy, rodzaj, znaczenie i skutki czynu.
3. Jeżeli obwiniony dopuścił się kilku przewinień rozpoznawanych w jednym postępowaniu dyscyplinarnym, wymierza się jedną karę za wszystkie przewinienia.

§ 26

1. Orzeczenie powinno być sporządzone na piśmie i zawierać:
  - 1) nazwę komisji dyscyplinarnej, datę i miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia,
  - 2) imiona i nazwiska członków składu orzekającego, rzecznika dyscyplinarnego i protokolanta,
  - 3) imię i nazwisko oraz inne dane określające tożsamość obwinionego, w tym również kierunek i rok studiów,
  - 4) opis zarzucanego czynu, z podaniem miejsca i daty jego popełnienia,

- 5) rozstrzygnięcie komisji dyscyplinarnej,
  - 6) uzasadnienie zawierające wyjaśnienie podstawy faktycznej i wskazanie podstawy prawnej orzeczenia.
2. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego.

§ 27

1. Orzeczenie powinno być ogłoszone bezpośrednio po naradzie.
2. Z ważnych powodów ogłoszenie orzeczenia może być odroczone na czas nie przekraczający 7 dni. Termin ogłoszenia orzeczenia powinien być podany na rozprawie.
3. Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący składu orzekającego podaje ustnie motywy orzeczenia i poucza obwinionego o trybie i terminie wniesienia odwołania.
4. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem powinno być doręczone stronom w terminie 14 dni od jego ogłoszenia.

§ 28

1. Stronom od orzeczenia przysługuje prawo wniesienia odwołania do odwoławczej komisji dyscyplinarnej. Odwołanie rzecznika dyscyplinarnego na korzyść obwinionego wymaga zgody zainteresowanego.
2. Odwołanie, wraz z uzasadnieniem i odpisami dla stron, wnosi się za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej, która wydała orzeczenie, w terminie 14 dni od daty doręczenia orzeczenia. Złożenie odwołania wstrzymuje wykonanie orzeczenia.
3. Niewniesienie lub cofnięcie odwołania przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej powoduje uprawomocnienie się orzeczenia.

§ 29

Przewodniczący odwoławczej komisji dyscyplinarnej, po stwierdzeniu, że odwołanie zostało wniesione w terminie, wyznacza termin rozprawy odwoławczej i zarządza doręczenie odpisu odwołania stronie przeciwnej. Rozprawa odwoławcza powinna odbyć się w terminie 14 dni od dnia wpływu odwołania. Przepisy § 17 ust. 2 i 3 oraz § 18 i 19 stosuje się odpowiednio.

§ 30

1. Przewodniczący odwoławczej komisji dyscyplinarnej odrzuca odwołanie w razie wniesienia go po upływie terminu przewidzianego w § 28 ust. 2 albo przez osobę nieuprawnioną.
2. Przewodniczący odwoławczej komisji dyscyplinarnej, na wniosek strony, przywraca uchybiony termin, jeśli uprawdopodobni ona, że uchybienie nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych.
3. Wniosek o przywrócenie terminu składa się wraz z odwołaniem za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej, która wydała zaskarżone orzeczenie, w terminie 7 dni od dnia ustania przeszkody.

§ 31

1. Rozprawę odwoławczą rozpoczyna ustne sprawozdanie, w którym członek składu orzekającego, wyznaczony jako sprawozdawca, przedstawia przebieg dotychczasowego postępowania dyscyplinarnego, treść zaskarżonego orzeczenia, przytoczone w odwołaniu zarzuty oraz okoliczności faktyczne sprawy, jak również zawiadania strony o postanowieniu składu orzekającego w sprawie dopuszczenia nowych dowodów.
2. Strony mogą składać wyjaśnienia, oświadczenia i wnioski ustne lub na piśmie.
3. Przed zakończeniem rozprawy odwoławczej przewodniczący składu orzekającego udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu, obrońcy i obwinionemu, przy czym pierwszy głos przysługuje stronie, która wniosła odwołanie.
4. Przepisy § 20, 21 ust. 1, 3, 5, 6 i 7 oraz § 22-24 stosuje się odpowiednio.

§ 32

1. Odwoławcza komisja dyscyplinarna bądź utrzymuje w mocy orzeczenie komisji dyscyplinarnej, bądź je uchyla i sama orzeka o winie i karze. Przepisy § 25-27 stosuje się odpowiednio.
2. Odwoławcza komisja dyscyplinarna może zastrzyć orzeczoną karę jedynie wówczas, gdy orzeczenie zostało zaskarżone przez rzecznika dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego.
3. Jeżeli obwiniony został niesłusznie uniewinniony albo zachodzi konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego, a orzeczenie zaskarżył rzecznik dyscyplinarny, odwoławcza komisja dyscyplinarna uchyla orzeczenie w całości i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez inny skład komisji dyscyplinarnej.

§ 33

1. Odwoławcza komisja dyscyplinarna rozpoznaje na posiedzeniu niejawnym zażalenie rzecznika dyscyplinarnego na postanowienie odmawiające wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Rozpoznanie zażalenia powinno nastąpić w terminie 14 dni od daty wpływu zażalenia.
2. Uwzględniając zażalenie, odwoławcza komisja dyscyplinarna wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego.
3. Postanowienie odwoławczej komisji dyscyplinarnej, utrzymujące w mocy zaskarżone postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, kończy postępowanie.

§ 34

Przepisy dotyczące odwołań stosuje się odpowiednio do rozpatrywania zażaleń.

§ 35

1. Po wyczerpaniu środków odwoławczych każda ze stron może wnieść odwołanie do sądu okręgowego wydział karny odwoławczy w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej.
2. Odwołanie wraz z uzasadnieniem i odpisami dla stron wnosi się do sądu za pośrednictwem odwoławczej komisji dyscyplinarnej.

Rozdział 4

Wykonanie i zatarcie kar dyscyplinarnych

§ 35

1. Wykonanie prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego, zarządza rektor uczelni.
2. Odpis orzeczenia, o którym mowa w ust 1, włącza się do akt osobowych studenta.

§ 36

Czynności związane z zatarciem kary dyscyplinarnej dokonuje rektor.

Rozdział 5

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego

§ 38

1. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego wnosi się do komisji dyscyplinarnej tej instancji, w której wydano prawomocne orzeczenie. Zespół orzekający wyznaczony przez przewodniczącego w innym składzie bada na posiedzeniu niejawnym, czy wniosek złożony został w terminie i czy opiera się na przesłankach określonych w ust. 1.
2. W przypadku braku warunków do wznowienia postępowania komisja dyscyplinarna wniosek odrzuca; w przeciwnym razie wydaje postanowienie o wznowieniu postępowania.
3. Do wznowienia i dalszego postępowania po wznowieniu stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 39

Sprawy dyscyplinarne, które w dniu wejścia w życie rozporządzenia nie zostały zakończone, prowadzą komisje, przed którymi toczy się postępowanie.

§ 40

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ..... r.

Uzasadnienie

Tryb postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego wobec studentów jest uregulowany w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania dyscyplinarnego wobec studentów (Dz. U. Nr 63, poz. 269), wydanego na podstawie art. 176 ust 1 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie

wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385). Zmiany ustawodawstwa jakie nastąpiły po wydaniu wymienionego rozporządzenia, w szczególności związane z uchwaleniem w 1997 r. Konstytucji RP. i przyjętych w niej zasad dotyczących podstawowych wolności, praw i obowiązków człowieka i obywatela, a także wymogów jakie przepisy Konstytucji stawiają wobec aktów wykonawczych do ustawy, a nadto uchwalenie innych ustaw, takich jak kodeks postępowania karnego oraz ostatnich zmian dotyczących funkcjonowania sądownictwa administracyjnego, wymagają ich uwzględnienia w projektowanym rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, którego wydanie przewiduje delegacja zamieszczona w art. 208 projektu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści rozporządzenia powyższa delegacja ustawowa sprecyzowała w taki sposób, aby szczegółowy tryb postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego uwzględniał w szczególności przypadki:

- 1) umorzenia postępowania wyjaśniającego przez rzecznika dyscyplinarnego i możliwości zawieszenia postępowania dyscyplinarnego przed komisją dyscyplinarną, a także podejmowania zawieszono postępowania;
- 2) przywrócenia terminu wniesienia odwołania przez studenta ukaranego karą upomnienia;
- 3) postępowania przed komisjami dyscyplinarnymi uczelni oraz przed odwoławczą komisją dyscyplinarną zarówno na posiedzeniu niejawnym, jak i na rozprawie;
- 4) odrzucenia odwołania studenta w razie wniesienia odwołania po terminie albo przez osobę nieuprawnioną oraz tryb wzywania i przesłuchiwanie obwinionego, świadków i biegłych oraz przeprowadzania innych dowodów.

Regulacje prawne dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej studentów są zbliżone do unormowań dotyczących osób, które są powiązane określonym rodzajem zależności od organów państwowych lub publicznych. Osoby te odpowiadają za naruszenie obowiązków związanych z daną organizacją, bądź też za naruszenie zasad etyki i godności. Z reguły niniejsze kary są nakładane przez przełożonego w trybie odpowiedzialności porządkowej, kary surowsze orzekają komisje dyscyplinarne, będące organami quasi sądowymi, na podstawie postępowania zbliżonego do procesu karnego. System kar jest tak ujęty, iż najniższe kary w postaci upomnienia i nagany godzą przede wszystkim w sferę moralną obwinionego, natomiast najsurowsze przewidują zawieszenie w określonych prawach lub wydalenie z danej organizacji publicznej, w tym przypadku zawieszenia w określonych prawach studenta na okres jednego roku bądź wydalenie

go z uczelni. Podkreślić należy, że system kar jaki przewiduje nowa ustawa w art. 196 projektu jest analogiczny jak w obowiązującej ustawie o szkolnictwie wyższym w art. 162, gdyż wg tych ustaw karami dyscyplinarnymi są kolejno:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) nagana z ostrzeżeniem;
- 4) zawieszenie w określonych prawach studenta na okres jednego roku;
- 5) wydalenie z uczelni.

Projekt rozporządzenia w zasadzie recypuje rozwiązania przyjęte w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 1 lipca 1991 r., uzupełniając tylko niektóre instytucje procedury i dostosowując je do wymogów nowej ustawy.

Podobnie jak w obecnie obowiązującym rozporządzeniu zostały unormowane podstawowe zasady postępowania zapewniające przestrzeganie konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela w demokratycznym państwie prawnym, a mianowicie: domniemania niewinności (§ 5 projektu), interpretowanie wątpliwości na korzyść obwinionego (§ 5 ust 2 projektu), prawa do obrony (§ 6 projektu), równouprawnienia stron (§ 4, § 12, § 21 ust 5, § 28 ust 1 projektu), ustności i bezpośredniości (§ 21 ust 3 - 5, § 31 ust 2 projektu), pisemności (§ 14 ust 1, § 22, § 26, § 31 ust 2 projektu) oraz dwuinstancyjności (§ 28, § 29, § 32 projektu). Przewidywana jest również instytucja wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem oraz procedura rozpatrywania wniosku złożonego w tym trybie (rozdział 5 projektu).

Podkreślić należy, że projektowane przepisy uzupełniły przesłanki zawieszenia postępowania, przewidując w § 7 projektu, że komisja może zawiesić postępowanie nie tylko wówczas, kiedy o ten sam wszczęto przeciwko obwinionemu studentowi postępowanie karne lub postępowanie w sprawach o wykroczenia (co regulują dotychczas obowiązujące przepisy) ale również w razie dłuższej nieobecności w kraju obwinionego, jego psychicznej choroby lub innej ciężkiej choroby uniemożliwiającej prowadzenie postępowania.

Również uzupełnione zostało rozporządzenie o przepisy proceduralne stanowiące realizację przewidzianego w art. 205 ustawy prawa studenta odwołania się do sądu w postaci możliwości wniesienia od orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej dla studentów do sądu

okręgowego wydział karny odwoławczy, w trybie i na zasadach określonych w przepisach ustawy Kodeks postępowania karnego.

Projekt

Rozporządzenie
Ministra Edukacji Narodowej i Sportu
z dnia ..... 2004 r.

w sprawie szczegółowego trybu postępowania wyjaśniającego
i dyscyplinarnego wobec nauczycieli akademickich

Na podstawie art. 139 ust. 2 ustawy z dnia ..... r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr ....., poz. ....) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1

Rozporządzenie określa zasady i tryb postępowania dyscyplinarnego i poprzedzającego go postępowania wyjaśniającego wobec nauczycieli akademickich oraz wykonania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia.

§ 2

Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie - oznacza to ustawę z dnia ..... 2004 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr ....., poz. ....),
- 2) właściwym ministrze – oznacza to ministra właściwego w sprawach oznaczonych nazwą danego działu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (tekst jednolity z 1999 r., Nr 82, poz. 928), sprawującego nadzór nad szkołą wyższą zatrudniającą nauczyciela akademickiego, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne,

---

1) Minister Edukacji Narodowej i Sportu kieruje działem administracji rządowej - szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (Dz. U. Nr 97, poz. 866).

- 3) uczelni – oznacza to szkołę wyższą,

- 4) komisji - oznacza to uczelnianą komisję dyscyplinarną, do spraw nauczycieli akademickich,
- 5) Radzie Głównej - oznacza to Radę Główną Szkolnictwa Wyższego.

§ 3

1. Komisje dyscyplinarne orzekają:

- 1) w pierwszej instancji – uczelniane komisje dyscyplinarne do spraw nauczycieli akademickich w składzie:
  - a) trzech członków, gdy rzecznik dyscyplinarny wniósł o zastosowanie kary określonej w art. 130 ust. 1 pkt 1-3 ustawy,
  - b) pięciu członków, gdy rzecznik dyscyplinarny wniósł o zastosowanie kary określonej w art. 130 ust. 1 pkt 4 ustawy,
- 2) w drugiej instancji - komisja dyscyplinarna do spraw nauczycieli akademickich przy Radzie Głównej w składzie:
  - a) trzech członków, gdy jest rozpatrywana sprawa, co do której orzeczono karę określoną w art. 130 ust. 1 pkt 1-3, z których co najmniej jeden powinien posiadać wyższe wykształcenie prawnicze oraz jeden powinien być studentem,
  - b) pięciu członków, gdy jest rozpatrywana sprawa, co do której orzeczono karę określoną w art. 130 ust. 1 pkt 4, z których co najmniej jeden powinien posiadać wyższe wykształcenie prawnicze oraz jeden powinien być studentem.

2. Jeżeli w toku postępowania ujawniają się okoliczności uzasadniające rozpoznanie sprawy w składzie pięcioosobowym, komisja orzekająca wydaje postanowienie o rozpoznaniu sprawy w takim składzie. Nowych członków komisji wyznacza przewodniczący uczelnianej komisji bądź komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego,.

3. Przewodniczącym składu orzekającego powinien być nauczyciel akademicki zatrudniony na stanowisku nie niższym niż obwiniony.

§ 4

Kadencja uczelnianej komisji i komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej trwa cztery lata i rozpoczyna się dla komisji uczelnianej z początkiem kadencji organów uczelni, w której działa komisja oraz w dniu 1 stycznia od początku kadencji Rady.

§ 5

1. Nie można być jednocześnie członkiem uczelnianej komisji i komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej.

2. Nie można łączyć funkcji członka komisji dyscyplinarnej z funkcją rzecznika dyscyplinarnego a także obrońcy.

3. Funkcji członka komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej nie można łączyć z funkcją rektora.

§ 6

1. Członek uczelnianej komisji lub komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej nie może

pełnić swoich obowiązków, jeżeli przeciwko niemu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub postępowanie karne, a gdy wszczęte przeciwko niemu postępowanie zakończy się orzeczeniem skazującym - traci mandat.

2. Członek uczelnianej komisji traci mandat, gdy przestanie być nauczycielem akademickim w uczelni, w której został wybrany, a członek komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej traci mandat w tej komisji, gdy przestanie być nauczycielem akademickim.

3. Wygaśnięcie mandatu w wypadkach określonych w ust. 2 nie dotyczy nauczyciela akademickiego przechodzącego w czasie kadencji na emeryturę lub rentę.

§ 7

1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna komisja na wniosek rzecznika dyscyplinarnego.

2. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego następuje po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego.

§ 8

1. Nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza, gdy:

- 1) obwiniony zmarł,
- 2) nastąpiło przedawnienie, o którym mowa w art. 134 ust. 1 i ust.2 ustawy,
- 3) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego przewinienia tej samej osoby zostało prawomocnie ukończone lub toczy się postępowanie wcześniej wszczęte,
- 4) zachodzi przypadek popełnienia przewinienia dyscyplinarnego znikomej wagi.

2. Jeżeli podstawą umorzenia postępowania dyscyplinarnego była śmierć obwinionego, na żądanie jego małżonka, krewnego w linii prostej, rodzeństwa, zgłoszone w terminie roku od dnia zgonu obwinionego, postanowienie o umorzeniu traci moc; w takim wypadku postępowanie dyscyplinarne prowadzi się nadal z udziałem ustanowionego przez jedną z tych osób obrońcy z wyboru albo ustanowionego przez przewodniczącego komisji obrońcy z urzędu.

§ 9

1. W razie dłuższej nieobecności w kraju obwinionego, jego psychicznej choroby lub innej ciężkiej choroby, uniemożliwiającej prowadzenie postępowania, właściwa komisja dyscyplinarna może zawiesić postępowanie na czas trwania przeszkody.
2. Postępowanie może być zawieszona, jeżeli o ten sam czyn wszczęto postępowanie karne lub postępowanie w sprawach o wykroczenia.
3. Komisja może w każdej chwili podjąć zawieszona postępowanie; powinna to uczynić nie później niż w ciągu trzech miesięcy od prawomocnego zakończenia postępowania karnego lub postępowania o wykroczenia albo ustania przeszkody wymienionej w ust.1.

Rozdział 2

Rzecznicy dyscyplinarni

§ 10

1. Rzecznicy dyscyplinarni są powoływani spośród nauczycieli akademickich uczelni posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego na okres kadencji trwającej cztery lata i rozpoczynającej się wraz z początkiem kadencji organów uczelni lub Rady Głównej.

2. Rzeczników dyscyplinarnych uczelni powołuje rektor, a rzeczników komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej - minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego; można powołać kilku rzeczników dyscyplinarnych.

3. Do rzeczników dyscyplinarnych stosuje się odpowiednio przepisy § 5 ust. 1 i 2 i § 6.

§ 11

1. Do zadań rzecznika dyscyplinarnego należy:

- 1) wszczynanie, na polecenie rektora lub ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, postępowania wyjaśniającego oraz powiadamianie zainteresowanego o wszczęciu tego postępowania,
- 2) wszechstronne wyjaśnienie okoliczności sprawy, z uwzględnieniem okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i niekorzyść osoby, której dotyczy postępowanie,
- 3) składanie komisji wniosku o ukaranie obwinionego oraz popieranie tego wniosku w toku postępowania dyscyplinarnego,
- 4) uczestniczenie w posiedzeniach i rozprawach dyscyplinarnych,
- 5) wnoszenie zażaleń i odwołań od postanowień i orzeczeń komisji,
- 6) wydawanie postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.

2. Rzecznik dyscyplinarny jest związany zaleceniami odpowiednio rektora lub ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i informuje ich na bieżąco o toczącym się postępowaniu i dokonanych ustaleniach. Rzecznik może żądać wydania mu polecenia na piśmie.

Rozdział 3

Obwiniony

§ 12

Za obwinionego uważa się nauczyciela akademickiego, któremu doręczono na piśmie zawiadomienie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego i którego przesłuchano w tym postępowaniu w charakterze obwinionego.

§ 13

1. Obwinionego nie uważa się jednak za winnego zarzucanego przewinienia, dopóki nie została udowodniona mu wina, stwierdzona prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym.

2. Obwiniony nie ma obowiązku dowodzenia swojej niewinności i może bez podania powodów odmówić odpowiedzi na poszczególne pytania lub odmówić składania wyjaśnień.

3. Nie dających się usunąć wątpliwości nie wolno rozstrzygać na niekorzyść obwinionego.

4. Obwinionemu przysługuje prawo do obrony w toku całego postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego.

Rozdział 4

Postępowanie wyjaśniające

§ 14

1. Rektor uczelni po otrzymaniu wiadomości o postępowaniu nauczyciela akademickiego uchybiającemu obowiązkom nauczyciela akademickiego lub godności zawodu nauczycielskiego poleca rzecznikowi dyscyplinarnemu przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego.

2. W razie otrzymania wiadomości o przewinieniu zarzucanym prorektorowi lub członkowi komisji, rektor, a gdy przewinienie zarzucane jest rektorowi - prorektor zawiadamia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego oraz właściwego ministra.

3. W razie otrzymania wiadomości o przewinieniu zarzucanym przewodniczącemu lub członkowi komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej, rektor zawiadamia przewodniczącego Rady Głównej.

§ 15

1. W sprawach przeciwko rektorom, prorektorom, przewodniczącym komisji i ich zastępcom, przewodniczącemu i członkom komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej oraz członkom Rady Głównej uprawnienia rektora określone w § 14 ust. 1 przysługują ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.

2. O wynikach przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego w sprawie dotyczącej przewodniczącego lub członka komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej albo członka Rady Głównej minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego zawiadamia Radę Główną.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego wyznacza komisję dyscyplinarną pierwszej instancji właściwą do wszczęcia i przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

§ 16

1. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny może przesłuchiwać nauczyciela akademickiego, którego dotyczy to postępowanie, w charakterze świadka lub obwinionego, a także przesłuchiwać innych świadków oraz biegłych, jak również przeprowadzać inne dowody konieczne do pełnego wyjaśnienia sprawy.

2. W postępowaniu wyjaśniającym należy nauczycielowi akademickiemu, którego postępowanie dotyczy, umożliwić złożenie wszystkich wyjaśnień mogących mieć jego zdaniem znaczenie dla sprawy; ma on prawo zgłosić wnioski o przesłuchanie wskazanych przez niego świadków i o przeprowadzenie innych dowodów.

3. Z każdej czynności prowadzonej w postępowaniu wyjaśniającym sporządza się protokół. Do sporządzenia protokołu stosuje się odpowiednio przepisy § 34.

§ 17

1. Po uznaniu, że wyniki postępowania wyjaśniającego dostarczyły dowodów do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny składa wniosek o ukaranie.

2. Przed złożeniem wniosku, o którym mowa w ust. 1, zapoznaje się obwinionego z treścią wniosku oraz z innymi materiałami postępowania wyjaśniającego, a także umożliwia się mu złożenie dodatkowych wyjaśnień oraz wniosków dowodowych.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko, tytuł, stopień naukowy, stanowisko oraz inne dane osobowe obwinionego,
- 2) dokładne określenie zarzucanego mu przewinienia, ze wskazaniem czasu, miejsca i okoliczności jego popełnienia oraz rodzaju proponowanej kary dyscyplinarnej,
- 3) wykaz zawierający imiona i nazwiska oraz adresy świadków, którzy mają być wezwani na rozprawę, jak również wyliczenie innych dowodów; do wykazu może być dołączony wniosek o zaniechanie wezwania świadków i o odczytanie na rozprawie ich zeznań składanych w toku postępowania wyjaśniającego,
- 4) uzasadnienie oparte na wynikach postępowania wyjaśniającego.

§ 18

W razie ukarania nauczyciela akademickiego przez rektora upomnieniem na piśmie za przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi, ukarany może złożyć za pośrednictwem rektora, w terminie 14 dni od daty doręczenia zawiadomienia, wniosek o rozpoznanie sprawy przez komisję. Rektor niezwłocznie przekazuje wniosek do komisji.

§ 19

1. Jeżeli wyniki postępowania wyjaśniającego nie potwierdzą wysuwanych zarzutów wobec obwinionego albo okaże się, że zachodzą okoliczności wymienione w § 8 ust. 1, rzecznik dyscyplinarne wydaje postępowanie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego; postanowienie to zatwierdza odpowiednio rektor uczelni lub minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.

2. W razie odmowy zatwierdzenia postanowienia odpowiednio rektor uczelni lub minister może polecić innemu rzecznikowi wniesienie wniosku o ukaranie. Powtórne postanowienie rzecznika dyscyplinarne o umorzeniu postępowania wyjaśniającego jest ostateczne.

3. Ostateczne postanowienie rzecznika dyscyplinarne o umorzeniu postępowania wyjaśniającego stanowi podstawę do usunięcia z akt osobowych nauczyciela akademickiego wszystkich zapisów dotyczących tego postępowania.

Rozdział 5

Postępowanie dyscyplinarne

§ 20

1. Komisja wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarne na posiedzeniu niejawnym.

2. Z każdej czynności podjętej w postępowaniu dyscyplinarnym sporządza się protokół, stosując przy sporządzaniu tego protokołu odpowiednio przepisy § 34.

§ 21

1. Przewodniczący komisji wyznacza skład orzekający.

2. Skład orzekający w terminie 21 dni od daty złożenia wniosku na posiedzeniu niejawnym

wydaje postanowienie o:

- 1) wyznaczeniu terminu rozprawy,
- 2) umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, jeżeli zachodzi choćby jedna z przyczyn wymienionych w § 8 ust. 1,
- 3) poleceniu rzecznikowi dyscyplinarnemu, w razie gdy przedstawiony przez niego materiał posiada braki nie dające się usunąć na rozprawie, uzupełnienia ich w wyznaczonym przez komisję terminie.

3. Obwinionemu doręcza się, wraz z odpisem postanowienia o wyznaczeniu terminu rozprawy, odpis wniosku rzecznika dyscyplinarnego o ukaranie.

4. Odpisy postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu, obwinionemu i jego obrońcy. Odpis postanowienia o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego doręcza się także rektorowi oraz - w wypadkach określonych w § 14 ust. 2 i 3 - ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego, a także właściwemu ministrowi lub przewodniczącemu Rady Głównej.

5. W razie umorzenia postępowania dyscyplinarnego ze względu na znikomą wagę przewinienia albo ukarania przez rektora karą upomnienia na piśmie, na wniosek obwinionego zgłoszony w terminie 14 dni od doręczenia mu odpisu postanowienia o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego lub pisma o udzieleniu kary, postępowanie dyscyplinarne toczy się w trybie § 3 ust. 1 pkt 1 lit. a). W takim przypadku komisja może co najwyżej orzec lub utrzymać karę upomnienia.

§ 22

Od postanowienia o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego przysługuje rzecznikowi dyscyplinarnemu, w terminie 14 dni od daty doręczenia postanowienia, prawo wniesienia zażalenia do komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej.

§ 23

1. Zażalenie rzecznika dyscyplinarnego na postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego rozpatruje na posiedzeniu niejawnym komisja dyscyplinarna przy Radzie Głównej w składzie wymienionym w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. a).

2. Komisja dyscyplinarna przy Radzie Głównej, uwzględniając zażalenie, uchyla postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego i przekazuje wniosek o ukaranie do rozpoznania przez uczelnianą komisję dyscyplinarną.

3. Postanowienie komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej, utrzymujące w mocy zaskarżone postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, kończy to postępowanie. Przepisy § 19 ust. 3 i § 21 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 24

1. O terminie rozprawy przewodniczący składu orzekającego zawiadamia na piśmie właściwego ministra, rektora, rzecznika dyscyplinarnego oraz obrońcę obwinionego.

2. Obwinionemu doręcza się wraz z wezwaniem:

- 1) listę członków składu orzekającego,
- 2) pouczenie o przysługujących mu uprawnieniach i skutkach niestawiennictwa na rozprawę.

3. Termin rozprawy powinien być tak wyznaczony, aby między doręczeniem obwinionemu

wezwania na rozprawę a dniem rozprawy upłynęło co najmniej 14 dni. W razie niezachowania tego terminu, rozprawa na wniosek obwinionego lub jego obrońcy powinna być odroczone.

4. Po wydaniu postanowienia o wyznaczeniu terminu rozprawy obwiniony i jego obrońca mogą przeglądać w obecności osoby upoważnionej przez przewodniczącego składu orzekającego akta sprawy, sporządzać wypisy i notatki.

§ 25

1. W trakcie postępowania dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny, obwiniony i jego obrońca mogą zgłaszać wnioski o dopuszczenie nowych dowodów. Wnioski powinny być uwzględnione, jeżeli okoliczności, dla których stwierdzenia miałyby być powołane dowody, mogą mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

2. Skład orzekający może z urzędu dopuścić inne dowody mogące mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy, skład orzekający powinien uwzględnić wniosek obwinionego lub jego obrońcy o wezwanie na rozprawę świadka, co do którego rzecznik dyscyplinarny wnosił o odczytanie jego zeznań zamiast wzywania na rozprawę.

§ 26

1. Rzecznik dyscyplinarny, obwiniony lub jego obrońca mają prawo zgłoszenia przewodniczącemu komisji żądania wyłączenia członka składu orzekającego, jeżeli między obwinionym lub pokrzywdzonym a członkiem składu orzekającego zachodzą stosunki tego rodzaju, że mogą budzić wątpliwości co do bezstronności członka składu orzekającego. Wniosek taki rozpoznaje, na posiedzeniu niejawnym, powołany do tego przez przewodniczącego komisji inny skład orzekający.

2. Wniosek o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy może również złożyć, z przyczyn określonych w ust. 1, członek składu orzekającego.

§ 27

1. Przewodniczący składu orzekającego wyznacza spośród nauczycieli akademickich obrońcę z urzędu, jeżeli rzecznik dyscyplinarny wnosi o orzeczenie kary zwolnienia z pracy lub wydalenia z zawodu nauczycielskiego albo gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności obwinionego, a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru. Udział obrońcy w rozprawie dyscyplinarnej w takich sytuacjach jest obowiązkowy.

2. Przewodniczący składu orzekającego może, na wniosek obwinionego, wyznaczyć spośród nauczycieli akademickich obrońcę z urzędu, gdy obwiniony nie przybrał sobie sam obrońcy.

3. Wyznaczenie obrońcy powinno nastąpić nie później niż na 7 dni przed terminem rozprawy.

4. Wyznaczony obrońca z urzędu może wnosić o zwolnienie go z tej funkcji tylko z ważnych powodów.

5. W wypadku odwołania przez obwinionego udzielonego upoważnienia do obrony w sprawie, w której udział obrońcy jest obowiązkowy, obrońca powinien pełnić obowiązki do czasu podjęcia czynności przez nowego obrońcę.

6. Wnioski obwinionego i wyznaczonego obrońcy z urzędu, o których mowa w ust. 2 i 4,

rozpoznaje na posiedzeniu niejawnym skład orzekający w sprawie.

7. obrońca jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z wykonywaniem czynności obrońcy.

§ 28

1. Rozprawa dyscyplinarna jest jawna tylko dla pracowników danej uczelni, przedstawicieli Rady Głównej i właściwego ministra oraz, za zgodą obwinionego, dla delegowanego przedstawiciela związku zawodowego, którego obwiniony jest członkiem. Komisja może zezwolić również osobie pokrzywdzonej na obecność na rozprawie.

2. W uzasadnionych wypadkach przewodniczący składu orzekającego może wyłączyć lub ograniczyć jawność rozprawy albo jej części.

3. W razie wyłączenia jawności rozprawy, mogą na niej być obecni: rektor, dziekan lub delegowane przez nich osoby, przedstawiciel właściwego ministra, przedstawiciel Rady Głównej i dwie wskazane przez obwinionego osoby spośród pracowników uczelni.

4. Przewodniczący poucza obecnych o obowiązku zachowania w tajemnicy okoliczności ujawnionych na rozprawie toczącej się z wyłączeniem jawności.

§ 29

1. Rozprawą kieruje przewodniczący składu orzekającego. Od zarządzenia przewodniczącego przysługuje odwołanie do całego składu orzekającego.

2. Rozprawa rozpoczyna się od sprawdzenia obecności wezwanych osób. Przewodniczący zarządza opuszczenie sali rozpraw przez świadków, odczytuje wniosek o ukaranie, zarządza wysłuchanie obwinionego, przesłuchanie świadków i biegłych oraz przeprowadzenie innych dowodów. Świadka przesłuchuje się w czasie nieobecności tych świadków, którzy nie złożyli jeszcze zeznań.

3. Po wysłuchaniu obwinionego przewodniczący poucza go i jego obrońcę oraz rzecznika dyscyplinarnego o przysługującym im prawie zadawania pytań świadkom i biegłym oraz do wypowiedzania się co do każdego przeprowadzanego dowodu.

4. Nie usprawiedliwione niestawienie się na rozprawę obwinionego, któremu wezwanie doręczono we właściwym terminie, nie stanowi przeszkody do rozpoznania sprawy. Przewodniczący składu orzekającego może w takim wypadku ustanowić obrońcę z urzędu, jeżeli nie jest ustanowiony obrońca z wyboru.

5. W razie uznania nieobecności obwinionego na rozprawie za usprawiedliwioną, skład orzekający odracza rozprawę, ustalając nowy jej termin.

§ 30

Dowody na poparcie oskarżenia powinny być, w miarę możliwości, przeprowadzone przed dowodami służącymi do obrony.

§ 31

1. Przed przystąpieniem do przesłuchania świadka lub biegłego przewodniczący składu orzekającego uprzedza go o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania.

2. W razie nieobecności świadka lub biegłego, którego przesłuchanie komisja uzna za

niezbędne, rozprawę odracza się.

3. Komisja może odczytywać na rozprawie wszelkie protokoły przesłuchania świadków, zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania karnego.

4. Na rozprawie wolno odczytywać opinie instytutów, zakładów, instytucji lub biegłych, złożone w toku postępowania wyjaśniającego lub dyscyplinarnego.

§ 32

1. Jeżeli wyjaśnienia obwinionego, który na rozprawie przyznaje się do winy, nie budzą wątpliwości, skład orzekający, za zgodą rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego, może przeprowadzić postępowanie dowodowe tylko częściowo.

2. Po zakończeniu postępowania dowodowego przewodniczący składu orzekającego udziela kolejno głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu, obrońcy i obwinionemu. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny ponownie zabiera głos, należy również udzielić głosu obrońcy i obwinionemu.

§ 33

Rozprawa może być przerwana z ważnych powodów na czas nie dłuższy niż 21 dni.

§ 34

1. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół, który powinien zawierać:

- 1) oznaczenie czynności, jej czasu i miejsca oraz osób w niej uczestniczących,
- 2) przebieg rozprawy oraz oświadczenia i wnioski jej uczestników,
- 3) wydane w toku rozprawy postanowienia i zarządzenia, a jeżeli postanowienia lub zarządzenia zostały wydane poza rozprawą - wzmiankę o ich wydaniu,
- 4) w miarę potrzeby, stwierdzenia innych okoliczności dotyczących przebiegu rozprawy.

2. Protokół podpisują przewodniczący składu orzekającego i protokolant.

§ 35

1. Po wysłuchaniu stron przewodniczący składu orzekającego zamyka rozprawę; skład orzekający przystępuje niezwłocznie do narady nad orzeczeniem.

2. Przebieg narady i głosowania jest tajny; oprócz członków składu orzekającego może być przy tym obecny tylko protokolant.

3. Z przebiegu narady i głosowania nie sporządza się protokołu.

4. Narada i głosowanie odbywają się osobno co do winy i osobno co do kary. Przewodniczący składu orzekającego głosuje ostatni.

§ 36

1. Postanowienia i orzeczenia składu orzekającego zapadają zwykłą większością głosów, z wyjątkiem głosowania o ukaranie karą przewidzianą w art. 130 ust. 1 pkt 4 ustawy; w tym przypadku jest wymagana jednomyślność składu orzekającego.

2. Przegłosowany członek składu orzekającego, podpisując orzeczenie, ma prawo zaznaczyć na orzeczeniu swoje zdanie odrębne.

§ 37

1. Skład orzekający orzeka według przekonania opartego na ocenie wszystkich dowodów ujawnionych w toku rozprawy.

2. Skład orzekający wydaje na rozprawie orzeczenie:

- 1) o ukaraniu, w którym uznaje obwinionego za winnego popełnienia zarzucanego mu przewinienia i wymierza jedną z kar dyscyplinarnych przewidzianych w art. 130 ust. 1 ustawy, albo
- 2) o uniewinnieniu obwinionego od zarzutu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, albo
- 3) o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w § 8 ust. 1.

3. Przy wymiarze kary bierze się pod uwagę okoliczności popełnienia przewinienia, stopień winy, skutki przewinienia oraz postawę etyczną obwinionego, a także zachowanie się jego przed i po popełnieniu przewinienia.

4. Jeżeli obwiniony dopuścił się kilku przewinień, wymierza się jedną karę za wszystkie przewinienia łącznie.

§ 38

1. Orzeczenie dyscyplinarne sporządza się na piśmie.

2. Orzeczenie powinno zawierać:

- 1) nazwę komisji oraz datę i miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia,
- 2) tytuły i stopnie naukowe, stanowiska oraz imiona i nazwiska członków składu orzekającego, rzecznika dyscyplinarnego i protokolanta,
- 3) tytuł, stopień naukowy, imię i nazwisko, stanowisko, miejsce i datę urodzenia obwinionego,
- 4) dokładne określenie przewinienia,
- 5) rozstrzygnięcie komisji,
- 6) uzasadnienie.

3. Uzasadnienie orzeczenia powinno zawierać ustalenia faktyczne przez wskazanie, jakie fakty skład orzekający uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tym względzie oparł się dowodach i dlaczego nie dał wiary dowodom przeciwnym, a także przytoczenie okoliczności, które skład orzekający miał na względzie przy wymiarze kary.

4. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego.

§ 39

1. Orzeczenie ogłasza się wraz z uzasadnieniem bezpośrednio po naradzie. Ogłoszenie orzeczenia jest jawne.

2. W uzasadnionych wypadkach ogłoszenie orzeczenia może być odroczone na 7 dni; dzień i godzina ogłoszenia powinny być podane na rozprawie.

3. Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący składu orzekającego poucza obwinionego o trybie i terminie wniesienia odwołania.

4. Orzeczenie komisji dyscyplinarnej doręcza się obwinionemu oraz jego obrońcy, ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego, właściwemu ministrowi, rektorowi, rzecznikowi dyscyplinarnemu, a w razie ukarania przewodniczącego lub członka komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej albo członka Rady Głównej, także przewodniczącemu Rady

Głównej. Obwiniony potwierdza otrzymanie orzeczenia komisji podpisem i datą lub zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Rozdział 6

Postępowanie odwoławcze

§ 40

1. Rzecznikowi dyscyplinarnemu, obwinionemu lub jego obrońcy przysługuje prawo wniesienia odwołania od orzeczenia kończącego postępowanie do komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej. Złożenie odwołania wstrzymuje wykonanie orzeczenia.

2. Odwołanie składa się w dwóch egzemplarzach do komisji, która wydała orzeczenie, w ciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Po przyjęciu odwołania przewodniczący komisji przesyła je niezwłocznie wraz z aktami postępowania dyscyplinarnego do komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej.

3. Odwołanie może być cofnięte najpóźniej przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej. Cofnięcie odwołania wniesionego na korzyść obwinionego, jeżeli on sam nie złożył odwołania, może nastąpić tylko za jego zgodą. Obwiniony nie może cofnąć odwołania złożonego na jego korzyść, gdy został ukarany karą przewidzianą w art. 130 ust. 1 pkt 4 ustawy albo gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności.

4. Orzeczenie komisji, od którego nie zostało w terminie wniesione odwołanie, staje się prawomocne i podlega wykonaniu.

§ 41

1. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej po stwierdzeniu, że odwołanie zostało wniesione przez osobę uprawnioną i w terminie, wyznacza skład orzekający w sprawie i kieruje sprawę na posiedzenie niejawne.

2. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej odrzuca odwołanie w razie stwierdzenia, że zostało wniesione przez osobę nieuprawnioną lub po terminie.

3. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej może przywrócić obwinionemu uchybiony termin do wniesienia odwołania, jeżeli obwiniony uprawdopodobni, że uchybienie nastąpiło wskutek nie zawinionej przez niego przeszkody.

4. Wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania składa się wraz z odwołaniem w trybie określonym w § 40 ust. 2 w terminie 14 dni od dnia ustania przeszkody.

5. W razie przywrócenia terminu do wniesienia odwołania, stosuje się tryb określony w ust. 1.

6. Na posiedzeniu niejawnym skład orzekający wydaje postanowienie o rozpoznaniu odwołania na rozprawie, wyznaczając jednocześnie jej termin, rozstrzyga o konieczności wezwania świadków lub dopuszczeniu innych dowodów, w szczególności wskazanych w odwołaniu, oraz zarządza doręczenie odwołania stronie przeciwnej.

§ 42

1. Rozprawę odwoławczą rozpoczyna ustne sprawozdanie członka składu wyznaczonego na sprawozdawcę przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej, przedstawiające przebieg dotychczasowego postępowania dyscyplinarnego, treść zaskarżonego orzeczenia, przytoczone w odwołaniu zarzuty oraz okoliczności faktyczne sprawy.

2. Rzecznik dyscyplinarny, obwiniony i obrońca mogą składać wyjaśnienia, oświadczenia i wnioski ustnie lub na piśmie.

3. W razie potrzeby skład orzekający komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej wydaje na rozprawie postanowienie o uzupełnieniu postępowania dowodowego.

4. Przed zamknięciem rozprawy przewodniczący składu orzekającego udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu, obrońcy i obwinionemu, przy czym pierwszy głos przysługuje stronie, która wniosła odwołanie, a jeżeli odwołanie wniosły obie strony, jako pierwszemu udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu. Jeżeli jedna ze stron zabiera głos ponownie, udziela się głosu również stronie przeciwnej.

§ 43

1. Komisja dyscyplinarna przy Radzie Głównej:

- 1) utrzymuje w mocy orzeczenie, od którego wniesiono odwołanie, albo
- 2) uchyla orzeczenie w całości lub w części i wydaje nowe orzeczenie, albo
- 3) uchyla orzeczenie w całości i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania przez komisję, jeżeli uzna, że:
  - a) obwiniony został niesłusznie uniewinniony albo że należy ponownie przeprowadzić postępowanie dowodowe,
  - b) naruszono przepisy, przez co uniemożliwiono lub w poważnym stopniu utrudniono obwinionemu korzystanie z prawa do obrony,
  - c) skład komisji nie odpowiadał warunkom określonym w § 3 ust. 1 pkt 1 lub 2 oraz § 5 albo zasiadała w niej osoba podlegająca wyłączeniu zgodnie z § 6,
- 4) uchyla orzeczenie i umarza postępowanie dyscyplinarne, jeśli się okaże, że zachodzą okoliczności, o których mowa w § 8 ust. 1; postępowanie dyscyplinarne można umorzyć - za zgodą obwinionego - gdy rzecznik dyscyplinarny złoży przed zamknięciem rozprawy oświadczenie, że nie popiera oskarżenia.

2. Komisja dyscyplinarna przy Radzie Głównej może zastrzyć karę orzeczoną przez komisję jedynie wówczas, gdy orzeczenie zostało zaskarżone przez rzecznika dyscyplinarnego.

§ 44

Orzeczenie komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej doręcza się obwinionemu oraz jego obrońcy, właściwemu ministrowi, przewodniczącemu Rady Głównej, rektorowi i rzecznikowi dyscyplinarnemu. Obwiniony potwierdza otrzymanie orzeczenia komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej podpisem i datą lub zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

§ 45

Do postępowania przed komisją dyscyplinarną przy Radzie Głównej stosuje się odpowiednio przepisy § 21 ust. 3 i 4, § 24, 26-36, 37 ust. 1, 3 i 4, § 38 oraz 39 ust. 1-3.

§ 46

Odwołanie, o którym mowa w art. 136 ust. 4 ustawy, ukarany składa do komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej, która przesyła je niezwłocznie wraz z aktami postępowania dyscyplinarnego do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń.

Rozdział 7

Wykonywanie kar dyscyplinarnych

§ 47

1. Rektor uczelni zatrudniającej nauczyciela akademickiego zarządza wykonanie dotyczącego go prawomocnego orzeczenia komisji lub komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej.

2. W razie ukarania rektora lub prorektora, uprawnienia rektora określone w ust. 1 przysługują właściwemu ministrowi.

3. W razie ukarania nauczyciela akademickiego zajmującego stanowisko profesora zwyczajnego karą przewidzianą w art. 130 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy, uprawnienia rektora określone w ust. 1 przysługują właściwemu ministrowi.

4. Informację o ukaraniu karą dyscyplinarną, która nie uległa zatarciu, umieszcza się w świadectwie pracy.

§ 48

Odpis orzeczenia, o którym mowa w § 47 ust. 1, włącza się do akt osobowych nauczyciela akademickiego.

Rozdział 8

Zatarcie kar dyscyplinarnych

§ 49

1. Czynności związanych z zatarciem kar, o których mowa w art. 134 ust 4 ustawy, dokonuje właściwy organ uprawniony do mianowania nauczyciela akademickiego.

2. O zatarciu kary dyscyplinarnej określonej w art. 130 ust. 1 pkt 4 ustawy, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego lub ukaranego, po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się orzeczenia, orzeka komisja dyscyplinarna przy Radzie Głównej na posiedzeniu niejawnym z udziałem rzecznika dyscyplinarnego. Doręczenia orzeczenia dokonuje się z zachowaniem § 44.

§ 50

Z chwilą zatarcia kary uważa się ją za niebyłą, a odpis orzeczenia o ukaraniu dołączony do akt nauczyciela akademickiego podlega zniszczeniu.

Rozdział 9

Wznowienie postępowania

§ 51

1. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego na podstawie art. 136 ust 5 ustawy wnosi się do komisji, która wydała prawomocne orzeczenie. Wniosek rozpatruje na posiedzeniu niejawnym wyznaczony przez przewodniczącego komisji skład orzekający. W razie potrzeby skład orzekający może przed rozpatrzeniem wniosku zlecić rzecznikowi dyscyplinarnemu sprawdzenie okoliczności wskazanych we wniosku. Postanowienie o wznowieniu postępowania dyscyplinarnego doręcza się osobie, która złożyła wniosek o wznowienie, ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego, właściwemu ministrowi oraz rektorowi.

2. Na postanowienie odmawiające wznowienia postępowania dyscyplinarnego przysługuje zażalenie do komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia.

3. Komisja, o której mowa w ust. 2, rozpatruje zażalenie w trybie określonym w § 23 ust. 1 i 2.

4. Na postanowienie odmawiające wznowienia postępowania dyscyplinarnego wydanego przez komisję dyscyplinarną przy Radzie Głównej zażalenie nie przysługuje.

§ 52

1. Komisja dyscyplinarna, która wydała postanowienie o wznowieniu postępowania, uchyla poprzednie i przekazuje sprawę komisji właściwej do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji. W skład komisji dyscyplinarnej ponownie rozpoznającej sprawę nie mogą wchodzić osoby, które uprzednio orzekały w sprawie.

2. W postępowaniu dyscyplinarnym, po jego wznowieniu, stosuje się tryb określony w rozdziale 5. Jeżeli postępowanie toczy się po śmierci obwinionego, przewodniczący komisji wyznacza obrońcę z urzędu, chyba że wnioskodawca sam ustanowił obrońcę.

3. W postępowaniu po wznowieniu nie można wydać orzeczenia na niekorzyść obwinionego, jeżeli wniosek o wznowienie złożono na jego korzyść.

Rozdział 10

Przepisy końcowe

§ 53

1. Obsługę komisji wykonują pracownicy uczelni wyznaczeni przez rektora.
2. Obsługę komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej wykonuje Sekretariat tej Rady.

§ 54

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem .....

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie szczegółowego trybu postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego wobec nauczycieli akademickich stanowi wykonanie delegacji ustawowej przewidzianej w art. 139 ust.2 projektu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Projekt opiera się na zasadach i szczegółowych rozwiązaniach przyjętych w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 października 1991 r. w sprawie postępowania dyscyplinarnego wobec nauczycieli akademickich (Dz.U. Nr 99, poz. 440), które zostało wydane na podstawie art. 137 ustawy o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65, poz. 385, z późn. zm.). Należało zatem dotychczas obowiązujące przepisy w tej materii zharmonizować ze zmianami ustawodawstwa, które nastąpiły po 1991 r., w szczególności wprowadzonymi przepisami art. 92 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. dotyczącymi wymogów jakie powinny spełniać akty wykonawcze w wykonaniu szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie a także dostosować przepisy proceduralne do zasad prawa karnego procesowego wprowadzonych przez Kodeks postępowania karnego z dnia 6 czerwca 1997 r., wreszcie uwzględnić zmiany wprowadzone przez przepisy ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (tekst jednolity z 1999 r. Dz.U. Nr 82, poz. 928).

Postępowanie dyscyplinarne stanowi swoisty rodzaj procedury typu karnego. Z tego też względu podobny do przepisów prawa karnego procesowego mają przepisy projektowanego rozporządzenia. Podkreślić trzeba, że przepisy projektu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, w art. 140 stanowią, iż do postępowania dyscyplinarnego wobec nauczycieli akademickich, w sprawach nieuregulowanych w ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, z wyłączeniem art. 82 (który przewiduje, że obrońcą może być jedynie osoba uprawniona do obrony według przepisów o ustroju adwokatury). Z tych względów projekt uwzględnia podstawowe zasady procesu karnego w kwestii odpowiedzialności prawnej osoby przeciwko, której toczy się postępowanie za zarzucane jej czyny oraz jednocześnie respektuje konstytucyjne zasady, przewidziane w art. 42 Konstytucji; domniemania niewinności oraz prawo do obrony z wyboru lub z urzędu we wszystkich stadiach postępowania. Projektowane przepisy są zsynchronizowane z obowiązującym systemem prawa i zbliżone do procedury postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego niektórych grup zawodowych wykonujących zawody zaufania publicznego np. lekarzy, adwokatów i radców prawnych, notariuszy, architektów itp. Tego rodzaju postępowanie, które przewiduje projektowane rozporządzenie charakteryzuje się zachowaniem następujących zasad:

- 1/ postępowanie dyscyplinarne poprzedzone jest postępowaniem wyjaśniającym,
- 2/ postępowanie wyjaśniające prowadzi rzecznik dyscyplinarny, powoływany i odwoływany przez właściwy organ stanowiący,
- 3/ postępowanie dyscyplinarne wszczyna pisemny wniosek rzecznika dyscyplinarnego o ukaranie złożony sądowi orzekającemu w sprawach dyscyplinarnych (sąd dyscyplinarny),
- 4/ osoba, wobec której toczy się postępowanie wyjaśniające dyscyplinarne może w toku tych postępowań korzystać z pomocy dowolnie wybranego przez siebie obrońcy,

5/ sąd dyscyplinarny i rzecznik dyscyplinarny mogą wzywać i przesłuchiwać świadków i biegłych oraz przeprowadzać inne dowody z odpowiednim zachowaniem przepisów Kodeksu postępowania karnego,

6/ postępowanie dyscyplinarne jest jawne,

7/ stronom postępowania dyscyplinarnego przysługuje odwołanie od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie w pierwszej instancji oraz od postanowienia, o którym mowa w pkt 9 do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji – w terminie 14 dni od daty doręczenia odpisu orzeczenia lub postanowienia wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i trybie wniesienia odwołania,

8/ od prawomocnego orzeczenia sądu dyscyplinarnego stronom postępowania dyscyplinarnego i uczestnikom na prawach strony przysługuje apelacja do Sądu Apelacyjnego w Warszawie,

9/ od orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Warszawie nie służy kasacja,

10/ W powyższych sprawach, w zakresie nieuregulowanym stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Szczegółowa materia projektu została uregulowana w 10-rozdziałach. Przepisy ogólne zawarte w rozdziale 1 zawierają na wstępie wyjaśnienia niektórych wyrażeń użytych w rozporządzeniu a potem formułują ogólne zasady postępowania z uwzględnieniem wytycznych zawartych w delegacji ustawowej. Podkreślić należy, że w porównaniu z obowiązującym rozporządzeniem możliwość zawieszenia postępowania przez właściwą komisję dyscyplinarną przewidziano również nie tylko wówczas kiedy o ten sam czyn wszczęto postępowanie karne lub postępowanie w sprawach o wykroczenie ale również w razie dłuższej nieobecności obwinionego i jego psychicznej choroby lub innej ciężkiej choroby uniemożliwiającej prowadzenie postępowania (§ 9 projektu). Zgodnie z dyspozycją projektu ustawy komisje dyscyplinarne w drugiej instancji, rozpatrujące sprawy co do której orzeczono kary nagany z pozbawieniem prawa do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelni lub pozbawienia prawa do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego na stałe lub na czas określony powinny składać się z osób, z których co najmniej jedna powinna posiadać wyższe wykształcenie prawnicze oraz jedna powinna być studentem (§ 3 ust.1 projektu). W § 5 ust.2 projektu wykluczono możliwość łączenia funkcji członka komisji dyscyplinarnej z funkcją rzecznika dyscyplinarnego a także obrońcy.

W rozdziale 2 dotyczącym rzeczników dyscyplinarnych zamieszczono w § 10 projektu wymóg aby rzecznicy dyscyplinarni byli powoływani spośród nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego, czego nie przewiduje obowiązujące rozporządzenie a także przedłużono o rok kadencję rzeczników z dotychczasowej trzyletniej do czteroletniej.

Rozdział 3 dotyczący obwinionego przewiduje podstawowe zasady ochrony wolności i praw osobistych znajdujące się w Konstytucji a także w Kodeksie postępowania karnego a mianowicie w § 13 zawarte są w odniesieniu do obwinionego dyrektywy domniemania niewinności, zasady in dubio pro reo a także przysługującego obwinionemu prawa do obrony.

Przewidziane w rozdziale 4 i 5 postępowania wyjaśniające i dyscyplinarne szczegółowo

regulują procedury możliwości dochodzenia przez organy dyscyplinarne do prawdy obiektywnej, zobowiązując organy prowadzące postępowanie do obiektywnego stosunku do sprawy i jej uczestników pozbawionego stronniczości, uprzedzeń i osobistego nastawienia. Zachowane zostały również takie podstawowe zasady jak równouprawnienia stron, zasada jawności postępowania, zasada bezpośredniości, ustności i pisemności.

Projektowane rozporządzenie szczegółowo w rozdziale 6 reguluje postępowanie odwoławcze, które jest związane z możliwością zaskarżenia przez strony orzeczeń I instancji a przede wszystkim zapewnienia możliwości korekty pomyłek i błędnych orzeczeń.

Przepisy rozdziału 7 i 8 projektu dotyczące wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia nie wymagały zmian i są analogiczne jak w obowiązującym obecnie rozporządzeniu.

Szczegółowe uregulowanie wznowienia postępowania dyscyplinarnego zakończonego prawomocnym orzeczeniem przewiduje przepis art. 136 projektu ustawy, a projektowane przepisy rozporządzenia w § 51 i 52 stanowią konkretyzację przepisów ustawowych.